

3/1/23

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ డిసంబరు నెల 23-వ తేది బుధవారము } No. 302
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ అష్టమి ౮. } సంచిక 30౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. మంచభాష వీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు తారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విచేతములలో కూడ వాడుచున్నారు

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

చిక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The safest, simplest, strongest and the most
advantageous Oil Engine with many improvements.

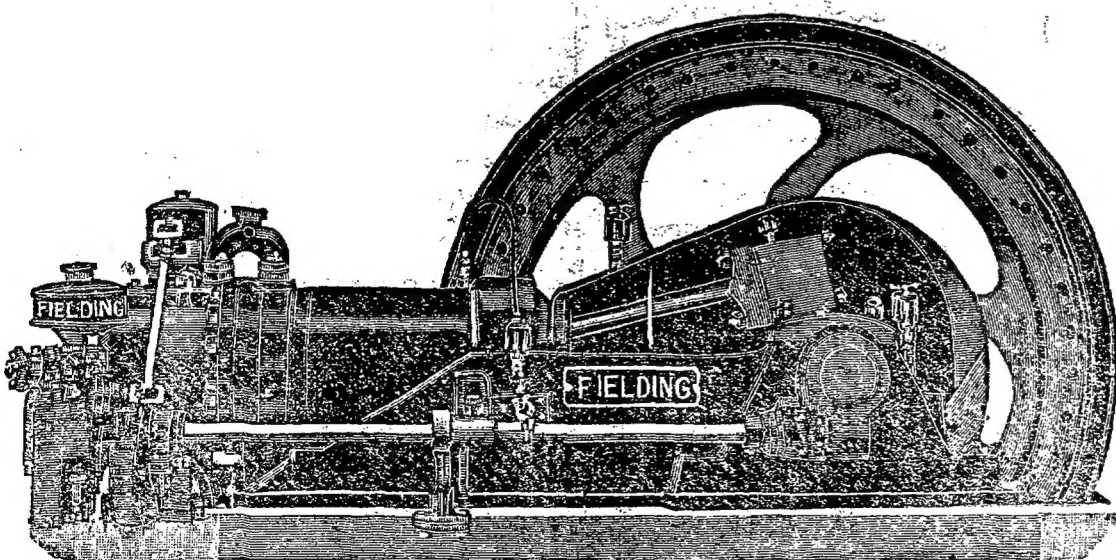
“ఫీల్డింగు”

వేటెంటు సేప్టిక్విక్ స్టారింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

వేపరైజరు స్ట్రపుతో కాల్పవలసిన అవసరములేకుండగనే

రెండే నిమిషములలో స్టార్టుకాగలదు.

586

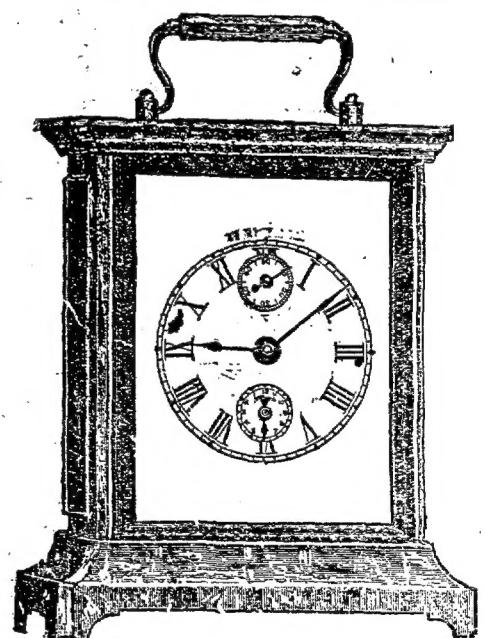
వీటిసామానులుచాలా బలముకలవిగా నుమంచి పెంపకు కలవిగాను వుండుటవల్ల చాలాకాలము
అరిగిపోకుండా పనిచేయుటలోను లోడ్లు లాగుటలోను యీ యింజనులు చాలా ప్రసిద్ధిచెందివున్నవి.

క్రూడ్లు ఆయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. ఎటువంటిమడ్డి క్రూడ్లు ఆయిలుతో నయినను బహు
చక్కగా పనిచేయును. 52 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్ని పైజాలు యెప్పుడున్న స్టాకులో వుంచ
బహు. ధరలు బహుసతనముగావుండును.

సోల్స్ మెంట్లు:—డి.ఎల్. శాస్త్రి అండుకో, 12, తంబుచెట్టి వీధి, మెద్రాసు.

బ్యాంకి ఆఫీసు, కొత్త అగ్రహారం, విజయనగరం.

కా రే జి గ డి యా రము

ప్రపంచమందు ముప్రసిద్ధమైన జర్మనీలోనుండు జన్
ఘన్ను కర్మాగారమువారిచే తయారు చేయబడుచున్నవి. ఇది
గంటలు, అరగంటలు, అలారముకొట్టును. ఎత్తు 6" సాగసైన
డయలుగలవు. ధర ర్పు 15-8-0 గంటలమాత్రము కొట్టునది
ధర ర్పు 18-8-0. సరిగ్గే అలారం గలది. ధర ర్పు 19-0-0 ఒక
సెంటిమెంటు గారంటి పత్రముతో సహా సరఫరాచేయబడును.
అర్ధరూపంపునపుడు ర్పు 3 లు అద్యాప్యగా పంపకొరడము.

Kader & Youst f Bros.

Watches & Clock Dealers Since 1888

Govt. & Ry Suppliers, Madras

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనుల సంజీవి, మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తున శుక్ల
వష్టము, అతిమూత్రము మెం॥ వాటిని హరించి బలమును, వీర్య
వృద్ధిని, సంసార శౌఖ్యమును, సంతోషప్రాప్తిని గలిగించును,
2 డబ్బీలు చాలును. 8351 (3)
20 రు. డబ్బీలు 1-4-0 బి. పి. 0-6-0
పి. కి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, (మెద్రాసు)

1926 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నామ దివారి 1926

ఆంధ్రమైన రంగుల క్యాలెండరు

శ్రీకృష్ణమూర్తి, మోహిని, శారీశంకరులు రంగులపటములతో మూడురకములుగా తయారుచేసినవి. రోజున కొక కాగితము తీసివేయు క్యాలెండరు సహా తయారైనది. ధర 1-కి 0-4-0

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

పోస్ట్ జప్త త్యేకము.

మదరాసు — ఆంధ్రప్రదేశ్ నామ దివారి — బొంబాయి

పెద్దబహుమానము
5 లక్షల మార్కులు

మీకొక గొప్ప అదృష్టము
రానున్నది

బహుమానములన్నియు
జర్మనీ ప్రభుత్వమువారి
గ్యారంటీ గలిగినది.

గొప్ప బంగారపు ద్రవ్యతాటరీకి

చందాల నిచ్చుటవలన మీకీ అదృష్టము లభించును మొదటిద్రావింగు 1926 జనవరి 21 తేదిన జరుగును. ఈ తాటరీయందు 70,000 టిక్కెట్లుగలవు. ఇందులో 27600 టిక్కెట్లు ముందు జనవరినందుండి జరుపబడు ఆరు ద్రావింగులలో (నెలకొకమారు ద్రావింగు) జయమునందగలవు.

మొత్త బహుమానములు

49,76,000 బంగారపుమార్కులు లేక 248,800 పానులు.

మొట్ట మొదటి గొప్ప బహుమానము 500,000 మార్కులు లేక 25000 పానులు

మరిన్ని ఈ క్రింది గొప్పమార్కులుగల బహుమానములు గలవు

200,000	120,000	70000	60000
100,000	80,000	50000	40000

Samuel Heckscher, senr., Banker
Dammtor Street 14 Hamburg (Germany)

Cut off here ... Please send me ...

Order From.

Ticket for first, second and third drawing. Amount of ... is enclosed herewith by British Postal Orders.

Name and Address (Plainly and in full):

Date:

Postage on ordinary letters is 3 d.

యిత్రప్రకారం మాల్టప్రకారం యింకను బహుమానములుగలవు. జాబితాకొరవారికి పంపబడును.

మొదటి మారు ద్రావింగులలో వున్న యొకవంతు టిక్కెట్టుఖరీదు నిండుటిక్కెట్టు 3 పానులు, అరటిక్కెట్టు 80 పిల్లింగులు, కాలుటిక్కెట్టు 15 పిల్లింగులు. తక్కిన మూడు ద్రావింగులకుకూడ టిక్కెట్టు యధేధరయందును. ప్రతి టిక్కెట్టుకు రిజిస్టరుపోర్టుఖర్చు 6 పెన్సీలు.

సామ్యుచేరినతోడనే టిక్కెట్టు పంపబడును. ద్రావింగు కావడమతోనే బహుమానము పంపబడును. జనవరి ద్రావింగు త్వరలో రానున్నది గనుక వెంటనే టిక్కెట్టుకు సామ్యు పంపవలెను. అడ్రసు యిక్రిందిప్రకారము ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

పురమాపీఠములకు, పోకరపనులకు

సుప్రసిద్ధమైన నిలయము

బహుమాన మిచ్చు గిన్నెలు, పంచెపు లోటాలు, పలుకరములలోను, పరిమాణము లందును మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. ఇవిగాక సకలమైన వెండిసామానులు, బంగారపు బహుమాన పత్రములు, డాలరులు, సాదా ఉంగరములు, కెంపులు, పువ్వురాగములు చెక్కిన ఉంగరములు కూడ నున్నవి.

సవరము బంగారుకు, సీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము.

యివివరలో మావద్ద బేరముచేయనివారు ఒకడసా చేయగోరెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

నగల వర్తకులు, 25, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలికలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదికన్న చొప్పున వ్యక్తశబ్ద నిఘంటువు, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోరైండు వెల 3-4-0 లు.

ఇందు సమస్త ఖనిజములు శుద్ధిచేసి భస్మములు చేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములు లభ్య. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మకుగల భస్మములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0

భువిజ్ఞాన స్రావము

2454

రెడ్డి డి. స్టోడరులు, రాయవరము, గోదావరి.

టి. ప్రకాశంపంతులుగారు

బర్మాలో వీడ్కోలుమిదు

శ్రీ టంగటూరు ప్రకాశం పంతులుగారికి రంగూను వాస్తవ్యులు కొందరు ఆదివారమునాడు వీడ్కోలు వింసోసం గిరి. ఆవిందునకు వివిధరాజకీయపక్షములవాదవచ్చిరి. ప్రకాశంపంతులుగారు ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

రెండునెలలుండి తానిప్పుకు ఏడిచి పెట్టుచున్న యీ బర్మాదేశ సంచారమునందు తానెంత జ్ఞానము గడించెనో యీ యొక్క పూటలో తెప్పజాలననిరి. బుద్ధుని దేశమందు దాను నేర్చుకొన్న విషయము విన్నవించావు. తానప్పుడే పె గునుండి వచ్చుమండెను. అచ్చట మోతాల్పై కూర్చొనిన బుద్ధ విగ్రహమున ప్రపంచములో కెల్ల గొప్ప చిత్రముగా గా న్నించెను. మాండలే కొండపై పండుకొని యున్న బుద్ధుని విగ్రహము ఇండియా, బర్మా, చీనా, ఐరోపా దేశములకే గాక ప్రపంచ మంతట కాంతిని బోధించునట్టిదిగా నున్నది. ఈవిగ్రహములు శాశ్వతములకేగాక యితరులకుగూడ ఆహింసచే మోక్షసాధనమని బోధింపజూచున్నవి. నేనుమనమందరమును పాపపుత్రులు ముల ధరించియున్నాము. అందుచేతనే విదేశీయులకు లోబడి యున్నాము. ఈస్థితి తొలగిపోవుటకై న్యాయమార్గమునను సరిచి వచిత్రముగ నుండవలెను. బర్మాలో నాయులందరూ ఐక మత్యముకొరకై పాటుబడుచున్నారు. బర్మాలో నెల్లవిషయములు చక్కగ పరిపాలింపబడుచున్నందున భగవంతుని ప్రశంసించవలసియున్నది. ఇండియా, బర్మాదేశములు వేరుగావు. ఒకటే దేశముగ నున్నది. బర్మావారికి ఇండియావల్ల నేమయు లాభములేదనుకొనరాదు. బర్మను లెవని. మతము ననుసరించుచున్నారో ఆ బుద్ధదేవుని ఇండియా యే యొసంగెను. ఇంకేమి కావలెను? బుద్ధుని బోధవలన బర్మాలో జాతిమతవర్ణభేదములు లేకపోవుటచేత నేడీస్థితి యుండున్నది. పూర్వపు టొన్నత్యమును గాంచిమరిసినలాభము లేదు. నేటిపరిస్థితుల గమనించి, యీబానిసత్వము తొలగించయత్నించవలెను. బర్మాలో నివాస మేర్పరుచుకొనిన భారతీయులందరూ బర్మాయొక్క రాజకీయార్థిక మత సాంఘిక స్వేచ్ఛ కైతడైకే యులకు సహాయము చేయవలెను. బర్మా యొక్క స్వాతంత్ర్యమునకు ఇండియా ఎన్నడును ప్రతిబంధకము కానేరదు. కావున రెండుదేశములకు గల పరస్పర సంబంధము గుర్తించి ఆభివృద్ధికై పాటుబడవలెను. బర్మాదేశము బాగుగ సంస్థాపన గలిగియున్నచో ఇండియాకన్న త్వరగా యభివృద్ధిగాంచగలదనుటకు సందియములేదు అని ప్రకాశంగారు చెప్పిరి.

బెంగాలు సర్వీసులు

మహమ్మదీయ రిక్రూటుమెంటు

కలకత్తా, డిసెం 21:—ప్రభుత్వపు సర్వీసు ల లోని మహమ్మదీయులను రిక్రూటుచేయువిషయము లాలోచించి బెంగాలు పరిపాలనా విషయములందు ప్రజా సౌఖ్యమును ముఖ్యముగా నెంచి మహమ్మదీయుల నేవిధముగా రిక్రూటు చేయవలెనని ఆలోచించుచున్నారు. బెంగాలు సివిలు సర్వీసు ఎక్జిక్యూటివు లోను సబార్డినేటు సివిలు సర్వీసు(ఇప్పడు దానినే బెంగాలు జూనియరు సివిలు సర్వీసు ననెదరు.) లోను బెంగాలు ఎక్జిక్యూ సర్వీసులోను మొన్నటివరకు మూడవంతు లలో 1 వంతు ఉద్యోగములు మహమ్మదీయులకుండవలెనని నిబంధనలు చెప్పబడినవి! ఇప్పుడు దానినిబంధనలను మార్చి డైరెక్టు రిక్రూటు మెంటువలన నూటికి 45 ఉద్యోగములు మహమ్మదీయులకొసంగవలెనని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. (అ. ప్రె.)

దొంగలగుంపు లోబడుట

పిసావరు, డిసెంబరు 21:—పిసావరుజిల్లాలో నొక గ్రామమున కొంతమంది బుద్ధిపోతుదొంగలు మనీసులో దాగి యున్నట్లు తెలిసెను. డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేటు కొంతమంది పోలీసువారితో వెళ్లగా దొంగలు లోబడిరి. వారి నాయకుడు ప్రసిద్ధిచెందిన గులామాయిక్ (పిండిమాలీ) గుంపులో 4 గిరి వద్ద ఆయుధము లుండెను. (అ. ప్రె.)

(రత్న పురుష లేహ్యము) 1963

యోకారణముచే సంభవించిన శుక్లసప్తమునైన తగ్గించి జు గలుగజేయునని ఆనేకలచే కొనియాడబడుచున్నది. రు. 2-4-0

పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరము, గోదావరి.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 23-12-25

ఇరుపదిగజముల "పిన్" ధరలు
కార్మిక మట్టులు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (లి)
రు 11-8.

కార్మిక మట్టులు — 22 X 22 వేరు రకములు (లి)
రు 10-6, సరాసరిరకము రు 9-6.

తెలుపుముట్టు— 1708 రు 15-1; గ్లాస్ 9000
రు 15-12; ఎల్. ఎల్. 78 రు 10-6; ఇ. సి. 78 రు 11-1;
88-888 రు 15-4; బి. సి. 78 రు 10-8; 8978 రు 10-8,
2903 రు 9-4, 8983 రు 10-8, 7978 రు 10-8.

నూ.

40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు) — ట్రాక్రి — రు 6-8,
కామల పచ్చరంగు రు 9-10; పడవ రు 9-0-0; కాశీ
రంగు రు 8-12.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) — నత్త త్రము
రు 12-8-8, నీలసవరము రు 12-8-0.

60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు) — అడక తెర —

నెమలి రు 18-14; "శేర్" రు 18-10; గొడ్డలి రు 10-4-0;
గడ్డిబండి రు 10-3-0; ఎద్దుగడియారము రు 10-8; సింహము
చేలకామ రు 10-2-0 పెనసలు రు 10-1-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము
రు 18-14 కిలించేప రు 20-0-0.

లోహములు

ఇనుము: — తెలియని చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర
రు 34.

ఇత్తడిరేకు: — ఇంగ్లీషు రు 254; జర్మను (డిట్ మాక్)
రు 252; రాగిరేకు: — రు 277.

టిన్ రేకు: — (90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటికి,
9" రు 19 4-0.

కలాయి పెంకురేకు: — 24" శేర్ 6" 7" 8" రు 15; 3-0
రు 17-4; 10" రు 15-4.

సీమెంట్ పిపాకు వెల: —

నార్తే ఆవుమార్కు రు 11-8; "ఎస్-శేర్" రు 10-12-0,
జగ్జి నెమలి రు 10-0, తాళము వెచ్చి 9-10-0.

రంగులు

హండ్ డెడ్ రేటు పిపాధర

అలిజరేన్: — 20% ఆవుమార్కు రు 72; 20% నాల్గ
గుట్టుములు రు 69.

"బైక్రో మేట్ పాటాన్" హండ్ డెడ్ వెల్ థర 88-8,
చక్కెర (రెండు) రు 30-0.

వాయిదాధరలు: — జనవరి రు 29-10, ఫిబ్రవరి రు 29-12,
మార్చి రు 29-12.

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు: — "మిషన్" రు 47., సాదా
పాసు రు 41, 44.

వేరు సెనగనూనె

"గానుగ" రు 110, "వెస్" రు 107-8.

ఆముదము

రు 102. (గ్రామధర)

వదును చేసిన తోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎట్టుతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రకులు) రు 0 14 8	రు 0 14 8	రు 0 14 9
" (తేలిక) రు 1 1 0	రు 1 1 0	రు 1 1 6
" తెంసకూరు (8 మొదలు 8 1/2) రు 0 14 9	రు 0 14 9	రు 0 15 2
" (తేలిక నరకము) రు 1 1 6	రు 1 1 6	రు 1 1 9
" (మట్టుద) రు 0 18 6	రు 0 18 6	
" (విజయనగరం 7 1/2 7 1/2) రు 0 15 1	రు 0 15 1	రు 0 15 6
" (ఏలూరు 7 1/2 7 1/2) రు 15 10	రు 15 10	రు 1 0 8
గడ్డతోలు రు 0 9 9	రు 0 9 9	రు 0 10 0
గడ్డమాడతోలు రు 1 0 0	రు 1 0 0	రు 1 1 8
ఆవుమాడతోలు రు 110 0	రు 110 0	రు 1 11 6

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుర్రారము

పక్ష్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూట

లోగా తక్కువ గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల

మగును. పాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. తెల

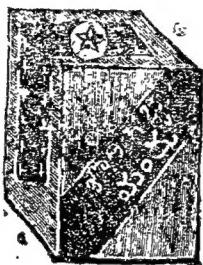
దగ్గి 2-4-0. దీనికనుపానము చందనతైలము ఔస్సు 8-0-0

రెండును ప్యాకింగ్ వల్ల రా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462

గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

శ్రీ వాసు హోటలు

తెలిగ్రాము యెస్సేనేడు మద్రాసు తెలిఫోను 3190
శ్రీ-వాస్ మద్రాసు ఆంధ్రులచే నడుపబడుచున్నది ! ఆంధ్రభోజనము !
ప్రసిద్ధివడసిన హిందూ బ్రాహ్మణుల భోజన హోటలు
ఫలహారములు గూడ ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడును.
నివాసవనతి !! విద్యుద్దీపములు పంకాలు గలవు. భోజనవనతి !!
నగరమధ్యమున నున్నది !!! ఆరోగ్యమైన భోజనము !!!
ఇతరచోట్లనుండి వచ్చువారికి యోగ్యముగా ఆదర్శక నియమములతో నడుపబడు
హోటలు. హోటలు మార్గమును చూపువారు ప్రతి రైలుదగ్గరకు వచ్చుచుందురు.
అద్భుతమైన యేర్పాటులు
ఇతర రాష్ట్రములనుండి వచ్చు పెద్ద మనుష్యులకు సమయానుకూలముగా ప్రత్యేక
సౌకర్యములు చేయబడును.
రేటు విస్తారముగా తగ్గింపబడినవి. (2497)

ఆడుసుపుండ్రమందు:

శీతలో తిరుగుతూ కార్మికశ్రమల మధ్యమున కలుగు పుండ్రము ఈ ఔషధము చాల శ్రేష్ఠ
మైనది. బుడ్డి 1-3 రూ 0.8-0.

అమరావతి యేజిస్సీ, పార్కుటవును - మదరాసు. 1740

పారిస్ ఉన్ని శాలువలు

2382

అసలు ఉన్నిలో నేయబడినవి. మిక్కిలి అందమైన పూల ఆందులుగలది. లెలఅందులు కూడగలది. శ్రోత
రకములు. తెలుపు, ఎఱుపు, ఆకుపచ్చ, మొదలగు రంగులలో గలవు.

నెం 1-6 మా X 3 మా ధర రు 14, నెం 2-6 మా X 3 మా ధర రు 12 1

కె. ఎస్. ముత్తయ్యకంపెనీ, తపాలు పెట్టె నెం 99, మద్రాసు.

ఈ మే ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. మీరు శు 1 పంపిన 8 టిక్కెట్లపై 1 టి పోస్టాజుర్యతేక పంపబడును.

Sole Agents: — Mohamed Musa Hajee Ebrahim & Co.,
22, Godown Street Madras.

మానవులు వ్యాధితోక మంచి ఆరోగ్యము పుష్టి కలిగియుండుటకు పూర్వకాలముందు రుములు
కాయసిద్ధి మూలము సేవించెడివారు.

కాయసిద్ధి మకరధ్వజ

గుడ్డికొనిచే తెలుపబడిన కాయశుద్ధిమూలకము అప్పట్లమైన మకరధ్వజ మొదలగునవిచేర్చి తయారుచేయబడినది.
సరముల బలహీనత, చెదుర క్షయ, జ్ఞాపకశక్తి క్షీణించుట, మైకము, గుండెల కొట్టుకొనుట, విరేచనములు, రక్త

మీరు	రేచనములు, ఆకలి మందగించుట, పీచునొప్పి, ప్రారంభదశలోనున్న కుష్టు 20 దినములకు
ఈటానికును	కోగము, నెగరోగము, నపుంసకత్వము, దుష్ప్ర శంబంధమైన వ్యాధులు సరిపోవు
తప్పక	నిరపాయకమైన, నమ్మకమైన, శాశ్వతముగా వ్యాధినివీడుదు 40 మార్తలు
సేవించవలెను.	టూ ని కో. మీకు శాశ్వతమైన ఆరోగ్యము నిచ్చును. ఒకసారి ఉపయో ధర రు 10

గించి, గూమును కనుగొనుదు. The Tamil Nadu Ayurvedic Pharmacy
(P. O. Box 278) 228, Govindappa Naick Street, Madras

1264 ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా, గుంటూరు జిల్లా)

ఇండియన్ కరెన్సీ కమిషను

అంతర్జాతీయ సహకారము బంగారుప్రాంతరే సాధనములు

డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రారావుగారి పేటమెంటు కలకత్తా, డిసెం 22:—ఇండియన్ కరెన్సీ కమిషను వారికి దివాన్ బహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రారావుగారు నేడు వ్రాసిన పేటమెంటులో నిట్లు చెప్పుచున్నారు.—మామెంటు మంచి యభివృద్ధిలో నున్నయనందు కరెన్సీ, కాపిటలు పరపతులు వివిధమైన ఉత్పత్తిదారుల అవసరములను తీర్చుటకు యందును, అట్లు తీర్చలేక పోవుటవలన యిప్పటి ఇండియన్ కరెన్సీపద్ధతి ఉత్పత్తిదారులకు ప్రభుత్వవారికినిగూడ అసంతృప్తి కలిగించి అపజయముగాంచిన దని చెప్పవలెను. దేశములో పారిశ్రామికాభివృద్ధి తో పాటు వ్యాపారము కలుగజలసియున్నది, కరెన్సీవిషయము అంతర్జాతీయ సమస్యగావున అంతర్జాతీయ సహకారములనే యిది పరిష్కారముకావలసియున్నది. ఇతరవార్తకదేశములలోని ధరలనుబట్టి ఒకదేశములోని ధరలు మార్పుకొందకపోవును, బంగారు ప్రాంతరే పద్ధతి ఒకవిధముగా మార్పుజూపుచున్నది. కాని యిండియన్ కరెన్సీపద్ధతికి అదృష్టమేమనగా చక్కనిబంగారు ప్రాంతరే పద్ధతియందు బంగారు నాణెములే వాడుకలో నుండుటయే.

ప్రాంతరే పద్ధతియందును వెండియే ప్రజలకు ఎక్కువతగ్గింపును, అయినను మున్నుండు వెండిని ఎక్కువతేయటకు నిర్బంధములేర్పడును గావున ఇతరదేశములన్నియు బంగారునలంబించినవిగావునను వెండి ప్రాంతరే తీరిగి ఏర్పరచుట యంతమాత్రమును పనికిరాదు.

కాని బంగారు ప్రాంతరేను అట్లుకాదు. అన్నిదేశములలోను అదియేకలదు. ఇతరదేశములకు చెల్లించవలసినమొత్తములు బంగారులోనే చెల్లించబడుచున్నవి. అదిగాక ప్రజాభిప్రాయము బంగారు ప్రాంతరేనే కోరుచున్నది. కరెన్సీవిషయమున ప్రజాభిప్రాయమును లెక్కగొనక ప్రవర్తించరాదు. ఆగ్రికల్చరము శాస్త్రోత్పత్తి సాధ్యమైనదై మున్నుండు సంఘము గనులాధికారిగనుండవచ్చునగాని ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ నీని ప్రవేశపెట్టినట్లుయిన యిక్కటులకపాలై నష్టము సంభవింపను.

బంగారు ప్రాంతరేనే మన మవలంబించినట్లయిన బంగారు నుపయోగించు దేశములలో మనదేశమునకును సంబంధమేర్పడి ధరలుగూడ సమానముగా పెరుగును తగ్గుచునుండును. హిందూదేశములో బంగారు ప్రాంతరేను స్థాపించినట్లయిన బంగారు నిలువ యొక్కతీరుగానిచి డిమాండులకు సరిపోవుచుండును, అదిగాక బంగారు ప్రాంతరేను స్థాపించినట్లయిన ప్రభుత్వమువారు తమ వాగ్దానమును చెల్లించుకొని తమ పేదప్రతిష్టలను నిలుపుకొన్న వారగుదురు. బంగారు ప్రాంతరేతో రాజకీయముగ న్యాయత్వము సంపాదించినట్లే అప్పుడు ప్రజలు జబ్బును నిలువజేయుటను మానివేసెదరు. ప్రభుత్వము వారు రిజర్వులో బంగారును నిలువజేయుటకు ప్రారంభింపవలెను. బంగారుప్రాంతరేను స్థాపించెద మని ప్రస్తుతము ప్రకటించుటయే ముఖ్యవసరము.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

పట్టప్రదానోత్సవము

బనారసు, డిసెం 22:—నిన్నటిదినమున బనారసు హిందూవిశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము వైశుభాస్సెలరు మాన్యవ్యాగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. మొట్టమొదట కొంతమంది బాలురు సంస్కృతముతో ప్రార్థించి యొక గీతమునుపాడిరి. మొత్తము 209 మంది విద్యార్థులుండిరి. వీరిలో 107 గురు ఆర్యులు గ్రాడ్యుయేటు, 82 గురు పైస్సువారు. 12 గురు ఇంజనీరింగు వారు, 7 గురు ఉపాధ్యాయులు. ఇంద్రు ఆయరు డిగ్రీలను పొందినవారు. 5 గురు పైస్సులో ఎం. ఏ. డిగ్రీలను పొందినవారు 12 గురు ఆర్యులలో యం. ఏ. డిగ్రీలను పొందినవారు. ఒకలు డాక్టరు ఆఫ్ సైన్సు, శాస్త్రీయ శాస్త్రాచార్యులు 21 మంది, 79 మంది సభ్యులగుండా డిగ్రీలను పొందినవారు. పట్టప్రదానము వైశుభాస్సెలరు మాన్యవ్యాగారి చేపిన పిమ్మట డాక్టరు సర్ జగదీశచంద్రబోసుగారు పట్టప్రదానోత్సవము నిర్వహించిరి.

యూనివర్సిటీ కోర్సుసభకు వచ్చిన వారిలో కలసత్ బోర్డారాగారి పేరు పొరబాటున చెప్పబడినది. బోర్డారాగారి పేరు మహారాజులు తిరిగి ఛాన్సెలరు, ప్రొఫెసర్లుగా ఎన్నుకొనబడిరి. పండితులు మనమోహన మాలవ్యా వి. పి. భ్రువగార్లు వైశుభాస్సెలరు ప్రొ. వైశుభాస్సెలరుగారు, రాజా మోతీ చంద్రుగారు ప్రెజిడెంట్ గాను ప్రొ. ఫెసరు డిగారు జెరిస్టరుగా ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

బొగ్గు రక్షణము-విదేశపు

బొగ్గుపోటీ

హిందవవాణిజ్యసంఘమువారు టారిఫుబోర్డుకు పంపుకొన్న విజ్ఞాపి

బొంబాయి, డిసెం 22:—హిందవ వాణిజ్యసంఘము వారు బొగ్గువ్యాపారమునుగూర్చి టారిఫుబోర్డుకు పంపుకొన్న విజ్ఞాపితములో నిట్లు చెప్పకొనిరి. (1) రూపాయ మారకము వివక్షమునకు పూర్వముకంటె మరియెక్కు పెన్నీలు హెచ్చినందు హిందూదేశము బొగ్గునకును విదేశపుబొగ్గునకునుగల పోటీ దుశస్థితులను తగ్గించి సమానము చేయుటకై టన్నుకు యిప్పుడున్న రిజిస్ట్రారు రివిన్యూ డ్యూటీగాక రూ.2-8-0 దినమతి పన్నును పధింపవలెను. (2) రైల్వేకేపులో రిజేటు రూపముగ 1 పిల్లంగు 91 పెన్నీలు హెచ్చిన బొంబాయి సంగబడుచున్నది గావున ఆప్రత్యేకలాభమును తగ్గించుటకై దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చుబొగ్గుకంటెమీదను మరి రూ.2-0 దినమతి పన్నును విధింపవలెను. (3) యుద్ధమునకు పూర్వము బంగారు మారకముతో పోల్చి చూచినట్లయిన కరెన్సీ విలువ తగ్గిపోయినటువంటి దేశములనుండి వచ్చుబొగ్గుకు తగినట్లుగా మరికొంత దినమతిపన్నును విధింపవలెను. జపానునుండి వచ్చుబొగ్గుమీద టన్నుకు రూ.2-12-0 విధింపవలెనని యాసంఘమువారు తలచుచున్నారట. మరియు ఇటీవలు తగ్గించినందువలన కలగుభారమంతయు గనివద్ద బొగ్గుకు గల ఖరీదుపై బడును గావున రైల్వేకేపును తగ్గింపవలసినదని బొగ్గువారిని వేడుకొనుచున్నారు. ప్రత్యేకముగా కేపులను మొదలగువానిని తగ్గించి బొగ్గుదినమతిని ప్రోత్సహింపవలసిన యాసంఘమువారు తలచుచున్నారట. (అ. ప్రె.)

లిబరలు, ఇండియన్ డెంటు పక్ష సమైక్యము

ప్రచారమింకను ప్రారంభము కాలేదు (స్వకీయవిలేఖరి)

అలహాబాదు, డిసెం 22:—హిందూ ప్రజలయందులిబరలు ఘోషరేషను గూర్చి కలకత్తానుండి డిసెంబరు 19నలేదని వచ్చిన తెలిగ్రాము ప్రచురింపబడెను. చింతామణి గారు దానిని చదివి అలహాబాదు ప్రీతెను విలేఖరిని అవిషయమును ఖండింపవలెనని కోరిరి. వారి కింకను యిక్కడనే యున్నారు. కలకత్తాకు కేపు పయన మయ్యెదరు లిబరలు ఇండియన్ డెంటు పక్షముల సమైక్యము విషయమై యింకను యెట్టిమాదనలును కార్యదర్శికి జేరకపోవుటచే రాష్ట్రముల నుండి అభిప్రాయములను దాచువగోరలేదని వారు జెప్పిరి. ఈవిషయమై కలకత్తాలో చర్చింపనున్నన, సర్ జేజు బహదూరు సమ్రాగాని తనగాని యీ మధ్య సర్వంటు ఆఫ్ ఇండియాలో సమైక్యమును గూర్చివచ్చిన అభిప్రాయములతోనేభరించిన మాట సత్యముగాను. (తంజివారి)

రంగూను హెకోర్టు జడ్జీలు

ఒక్క చోటనే యుంచవలసిన యవసరము. రంగూను, డిసెం 22:—హెకోర్టు జడ్జీల సంధరను ఒక్క ప్రధానస్థానముననే యుంచుట యవసరమని ప్రథమము నుండియు తలంపబడెను. మాండలేనుండి రంగూను జడ్జీల మార్పు విషయము అనేకసారు లాలోచింపబడెను గాని అప్పుడు బర్మా లోని కక్షిదారులకును న్యాయవాదులకును యిబ్బందిగలుగునని ఆపివేయబడెను. ఈ మధ్య జడ్జీలు రంగూనునే ప్రధానస్థానముగనుంచిన అప్పుడు బర్మా ప్రజలకును అందరకునుగూడ సౌకర్యముగ నుండునని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు (వాసిరి. బర్మా ప్రభుత్వమువారు. జడ్జీల నూచనలను ప్రయోగించుచు 1926 ఫిబ్రవరి ఆఖరులోగా దానిపై విమర్శలను నూచనలను బంపవలెనని కోరిరి. 1926 మార్చి 1 వరకును హెకోర్టునూచనలు ఆలోచనలోనికి రావనియు, అప్పటికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము పరిపాలనాసౌకర్యములను, ప్రజా సౌకర్యములను ఆలోచించి నిర్ణయించుటకు వీలగుననియు డెలుపబడెను. (అ. ప్రె.)

హిందూ జాతి

బొంబాయి, డిసెం 22:—మల్టాన్ ఇడిత్ నాడు హిందూ జాతి ప్రజల కండరికిని క్షమాపణ నొసంగవని జెడ్డానుండి హిందూ జాతి వచ్చిన ట్రైబేటు కేబులువార్ల చెప్పుచున్నది. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1925 నాటి డిసెంబరు 23-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజ్వాలలు	తాపమానము	తాపమానము	తాపమానము	తాపమానము	తాపమానము
తాపమానము	తాపమానము	తాపమానము	తాపమానము	తాపమానము	తాపమానము
గోపాలపురం	77.7	63.1	0.02	28.57	44.96
విశాఖపట్నము	80.7	71.4	...	12.86	37.09
కాకినాడ	78.5	69.6	...	18.51	39.09
మచిలీపట్నము	78.7	68.1	...	14.60	41.69
కర్నూలు	8.58	26.01
బళ్లారి	81.0	61.2	...	6.78	20.51
కడప	83.6	64.8	...	11.42	31.23
పెన్నా	82.1	66.2	0.02	38.83	37.98
మద్రాసు	82.0	67.3	0.05	46.43	50.74
కడపాట	82.2	69.2	0.04	46.51	52.94
నీలయ	87.8	65.1	...	8.00	39.80
కోయంబూరు	81.7	65.6	...	16.78	22.29
తిరుచనాపల్లి	87.3	70.1	...	15.06	33.13
నాగపట్నము	81.7	71.8	...	47.01	54.98
మధుర	85.3	70.9	...	19.61	38.58
హంబత్	81.6	74.9	...	42.05	37.00
తిరునల్వేలి	34.60	28.34
తిరువేండూరు	84.0	75.4	...	32.19	64.51
కొచ్చి	85.1	75.4	...	27.76	114.51
కాకినాడు	91.0	72.7	...	25.15	117.16
మంగళూరు	89.5	72.3	...	13.15	125.68
తెంగునూరు	81.1	58.7	...	3.97	85.87
మేరకార	78.8	59.0	...	16.99	125.46
కొడకనాటి	64.8	49.2	...	45.84	62.18

సర్వారులు:—గోపాలపురంలో చినుకులుపడెను. ఆకసము నిర్మలముగనే యున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. గోపాలపురంలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ. విశాఖపట్నములో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

తక్కువ:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. పగటివేడిమి 8 1/2 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—చినుకు లంతటను గలవు. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చాలెక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధానితూర్పున సగముభాగమున సానికచినుకు లుండును.

యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాధి వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

పంజాబు శాసనసభ

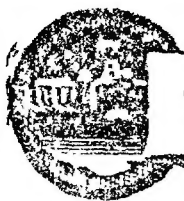
లాహోరు, డిసెం 22-వచ్చే పంజాబుశాసనసభ లాహోరులో జనవరి 11,12,13 తేదీలందును అవసరమైన యెడల 14 తేదీయందునుకూడ జరుగును. 11,14 తేదీలందు అధికార వ్యవహారములు 12,13 తేదీలందు అధికారతర వ్యవహారమును జరుగును. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు

నూతన సభ్యుడు కలకత్తా, డిసెం 22:—బెంగాలు గవర్నరు ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలులో సర్ అబ్దుల్ హామిద్ కె. సి. యస్. ఐ. గారి తరువారి సభ్యుడగు నుండునట్లు సార్వభౌముడు నవాబ్ బహదూర్ సయ్యదు నవాబాబీ షాధరి ఖాన్ బహదూర్ సి. ఐ. ఇగారిని నియమించిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రకటన

శ్రీ ఆంధ్ర వాణిజ్య కేంద్ర విద్యాలయ వారి వార్షిక సమావేశము ఈనెల 28 వ తేది మంగళవారము దెబబాడ మల్లినిసిపల్ హామ్యూలలో ఉదయము 8 గంటలకు జరుగును. నాడు చర్చింపదగిన తీర్మానములు ముందుగానే ఏలూరు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరుగారగు శ్రీ వి. కృష్ణ బహ్మంగారికి పంప ప్రార్థింతులు.

మదగాపవార్తలు

మొలొపూరు సంగీత సభ:—ఈ సభవారి యజమాన్యమున శ్రీమత్ శంకర్ పాచారిగారు శుక్రవారము 25 తేది 4.15 X|| చంద్రహాస ఉపాఖ్యానము కాలక్షేపము జరిపెదరు.

ట్రాములు:—పార్కువేడుకలు విసేదములు జరుగుచున్నట్లు ట్రాముబండ్లను ఎక్కువగా, రాత్రి ఎక్కువకాలమున నడపుమందురని కంపెనీవారు ప్రకటించుచున్నారు.

సుగుణవిలాస సభ:—ఈ సభవారు శేపు సాయం కాలము 5 1/2 గ "పాంచాలి న్యయంపరం" అను నాటకమును విప్రో రియా పబ్లికేషన్ లో తెలుగున ప్రదర్శించెదరు.

సాధుల సభ:—చింతాద్రిపేటలో చెన్నయి నేదాంత సంఘమువారి యజమాన్యమున 5 వ సాధుసభ కల్యాణ కన్యాయ్యచెట్టిగారి బాలికాపాఠశాలయందు 24-27 తేదీలలో జరిగెను. వివిధప్రాంతములం దుండి సాధువులు వచ్చి హోంతోవ న్యాసము లొసంగెదరు.

రాకతోకలు:—గొల్ల బాదపు గారు నిన్నరాత్రి బొంబాయి బోయిరి. సి. ఇ. కాటనగారు కలకత్తాకు, లేబరు కమిషనరు నాయుడుగారు గుంటూరుకు, కర్నూ, చాదరీగారు విజయనగరమునకు నిన్నరాత్రి బోయిరి. గొల్ల మావ్లూ బ్యాంకు గారు నెల్లూరునకు నేడుదయము బోయిరి.

టి-కె-రాజగోపాలను గారు నేడుదయము డిల్లీనుండి వచ్చిరి—
కొలంబో క్రికెటు క్లబు వారు నేడుదయము వర్తరు, శేపు పోటీ జరుగును.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:—ఈసమాజమువారి యజమాన్యమున గత మాసములో యాదగువారికి అన్నదానము జరిగెను. ఆర్. బాలసుబ్రహ్మణ్య చెట్టిగారు 400 పేదలకు, వచ్చయ్యప్ప ధర్మరం బ్రస్టీలు 200 పేదలకు, ఎన్. గురువయ్యచెట్టిగారు, లక్ష్మణ కృష్ణయ్యచెట్టిగారు, వి. సి. రామానుజయ్యగారు, పి. మాధవరాయ మొదలగువారు, పి. త్రిలోకనాథ మొదలగువారు, ఎం.ఆర్. పార్థసారథిరాయుడు, ఎ. రత్నవేలుచెట్టిగారు ప్రతిఒకరు 100మందికి చొప్పున, ఎం. జగన్నాథమొదలగు 60 మందికి, రా||బి||సి. దీనదయాలు మొదలగు, ఎం. సుబ్రహ్మణ్యచెట్టి, అమీరుచండ్రినేటు, పి. కాలాచిచెట్టి, నూరా రాజమన్నులు, వి. శివకామి అమ్యురు గార్లు ప్రతిఒకరు 50 మందికి, సి. రాజగోపాల మువలూరుగారు 33 రికిసి.కె. రామచంద్రనాయుడు, ఎం. రత్నవేలు చెట్టిగారు 25 గరికి పేదలకు అన్నదానము జరిపిరి.

పాల్గొంటు రాజాగారి దేవాలయములు

హిందూ ధర్మాదాయముల బోర్డుపై కేసు

(న్యాయ. వీన్స్ గారి యెదుట 21 తేదీ)
హిందూ ధర్మాదాయముల బోర్డువారిపై నిషేధపు టు త్రుత మొసంగుమని పాల్గొంటు రాజాగారి తరపున యా దినవసం దన్యములుబట్టి ఆర్జీ హైకోర్టులో దాఖలు చేయబడెను:—
రాజాగారి స్వాధీనమునందున్న 20 దేవాలయములను గురించి బోర్డువారేల స్వాధీన పరమకొనరాదని అడుగుచు 80 లక్షలకు ప్రకారము బోర్డువారు నోటీసు జంపిరి. రాజాగారు బోర్డువారి కట్టి అధికారము లేదని రాజాగారు చట్టములోని సెక్షను లుచూపించి దెబ్బనను వివక బోర్డువారు సదరు దేవాలయముల గూర్చి ఒకరం ప్రారంభించిరి. తిరిగి జనవరి 4 వ తేదీన విచారణ కొనసాగింతురు. ఈలోగా విచారణ నిషేధించుట కు త్రుత మొసంగవలెనని హైకోర్టువారిని రాజాగారు కోరిరి. బోర్డు ధరిగ నియమింపబడలేదనియు, చట్టము ప్రకారము హక్కు లేదనియు అంటుదారు తెలిపెను.
న్యాయమూర్తి నిషేధపు టు త్రుతపు నోసంగి జనవరి 7 తేదీ లోపున 5 వాణు కోరెను.

గొల్ల బెంచిమేజస్ట్రేటులు

మూడేండ్ల పరిమితి యేర్పరచుట

ఈ మనప్రభుత్వప్రకటన(సం. 26 తేదీ)వలనవిడిపడి- గౌరవ బెంచి మేజస్ట్రేటుల ఉద్యోగపరిమితి 5 ఏండ్లనుండి 3 ఏండ్లవరకు తగ్గించవలెనని ప్రభుత్వమువారు జిల్లా మేజస్ట్రేటు లందరితో నాలోచించి నిశ్చయించిరి. ఇదివరకే ఏడేండ్లవరకు నియమింపబడిన వారి తొలగించ నవసరములేదు. ప్రాతేవారు పనిముగిసిన వెనుక తిరిగి నియమింపరాదను నిషేధము లేదు. ఈ తగ్గింపు నీలగిరిజిల్లాలో ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిన గొల్ల మేజస్ట్రేటులకు గూడ అనువర్తింతును.

దివ్యజ్ఞాన సమాజము -జూబిలీఉత్సవము.—
అడయా రు లో జరుగు నీ ఉత్సవ కార్యక్రమము 21వ తేదీనుండి ప్రారంభింప బడినది. 22వ తేదీన అంతర్జాతీయవివిధ కళాప్రదర్శనము తెరువబడెను. ప్రతిదినము ఉదయం 10నుండి 12గ. వరకు సాయంకాలము 3 నుండి 6గ. వరకు తెరచియుంచబడును.

28 తేదీ-బుధవారం సాయంకాలము 4-6గ. హృదయెట్టు క్రింద బాలభటుల విసేదములు ఆటలు 7గ. రాత్రి బావా దేశి యల నృత్యము.

24 తేదీ-8గ. కన్వెన్షను ఉపన్యాసము. "మాకు ప్రపంచోద్యమములు" మతముల వికాసము గూర్చి డి. స. అప్పారావు, ఉపాధ్యక్షుడు ఉపన్యసింతురు. 9 1/2 గ. ఇ. ఎస్. సభ. 1గ. డి.స. వార్షికసమావేశము. 2-30గ. మహానాని చెట్లను ఉద్ఘాట. 7 1/2 గ. మాసానికు సభ.

25 తేదీ:— 8 గం|| లకు ప్రపంచ విశ్వవిద్యాలయము గూర్చి జిడ్డు కృష్ణమూర్తి, జి. ఎస్. అరంజీలుగారుపన్యసింపెదరు. 9 1/2 గ. ఇ. ఎస్. సభ. 1గ. కన్వెన్షను సభ. 8గ. రాండుటెబిలు సభ. 4 1/2. శేరాపురి అగ్నిపూజ.

26 తేదీ:—8గ. "Revival of Mysteries" గూర్చి రెవ. సి. డబ్ల్యు. రెడ్డిటరుగారు, రెవ. వెట్టిపుడుగారు ఉపన్యసింపెదరు. మరెట్టుక్రింద. 9 1/2 గ. ఇ. ఎస్. సభ. 1-2గ. డి. స. సభ. 2 1/2 గ. డి. స. మహామృదీయ సంఘ సభ. 8గ. అంతర్జాతీయ చిత్రకళల సభ్యులే. 7 1/2. మాసానికు సభ.

27 తేదీ:—8గ. రామన్న ఆర్థ శతాబ్దములో జరుగ వలసిన పని-గూర్చి అద్దతురాలి ఉపన్యాసము. మరెట్టుక్రింద. 9 1/2 గ. ఇ. ఎస్. సభ. 8గ. భారత మహిళా సంఘము సభ. పురుషులుగూడ రావచ్చును.

28వ తేదీ:—9 1/2 గ.-స్వతంత్ర సంఘములు- 8 1/2 గ.- స్టారు కేంద్రధనము శంఖుస్థాపన- 4-45గ.- మరెట్టుక్రింద ఉపన్యాసములు- 7 1/2 గ.-మాజిమలాంతరు ఉపన్యాసము.

29వ తేదీ- 8గ- డి- స- విద్యాసంస్థసభ- 9 1/2 గ- ఇ- ఎస్- సభ. 1-4గ- విద్యావిషయ మహాసభ.

గౌతమాశ్రమము

ఆంధ్ర గీర్వాణవిద్యాపీఠము-కోవ్వోరు, (గోదావరి) స్వస్తిశ్రీ శ్రోధననామ సం|| ర పుష్కళధర్మ దశమి ఏకాదశి, ద్వాదశులను (ఆనగా ౧౯-౨౫ సం|| డిసెంబరు ౨౫, ౨౬, ౨౭, ౨౮, ౨౯ తేదీలను) మావిద్యాపీఠమున అయిదవతేదీశాస్త్రపరిషత్తున, విద్యాలయముయొక్క శ్రద్ధామూడవజన్మోత్సవమును, గానసభలును, ఇతరవిసేదములును, ఈదిగువమాపిన కార్యక్రమము ననుసరించి జరుగగలవు. దేశారాధన తత్వరలకు తామును స్వాదయులతో దయచేసి మాయుద్యమమునకు తోడ్పడ వేడుచున్నాము.

కార్యక్రమము

- ౨౫-౧౨-౨౫ తేదీ శుక్రవారం
ఉదయం— మహాపురాభిషేకము, రుద్రయాగము
మధ్యాహ్నము— వేదశాస్త్ర పరిషత్తుసమావేశము
రాత్రి— గానసభ
 - ౨౬-౧౨-౨౫ శనివారం
ఉదయం— రుద్రయాగాంగ హోమాదిక్రమము
మధ్యాహ్నము— శాస్త్రసభలు
రాత్రి— గానసభ
 - ౨౭-౧౨-౨౫ ఆదివారము
ఉదయం— సన్యాసములు
మధ్యాహ్నము— విద్యాలయజన్మోత్సవము
రాత్రి— గానసభ
 - గాయకులు— ౧ భాగవతుల ఓక్కినరసమ్మగారి ౨ మారి నాగభూషణంగారు, 3 కొచ్చెర్లకోట రామరాజుగారు.
- తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావు,
కార్యదర్శి.

తీర్థముల ప్రకాశంగారు

బర్మనుల స్వాగతమునకు కృతజ్ఞత చెల్లుట

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:—ప్రకాశంగారుగారు ఈ క్రింది సందేశమును రంగూను పత్రికలకు ప్రచురణార్థము బంపిరి:—నేనిప్పుడే కలకత్తా తేరితిని. నేనచటికి నచ్చినపుడు బర్మనులును భారతీయులును అన్నిజాతులవారును నాయకులును హృదయ పూర్వకముగ నాకు తోడ్పడినందులకు కృతజ్ఞతాభివందనముల చెల్లుచున్నాను. నేను రంగూను, మొల్యీను, మాండలే, పెగు, టూంగూ, పీన్యానా, బాసీను, ప్రాం మున్నగు స్థలములలో నచటనున్న రెండున్నర నెలలలో నెచటికి బోయినను సహకారము తోడ్పాటు గల్గెను. స్వరాజ్యపక్ష, హోంరూలుపక్ష, ఇండిపెండెంటు పక్ష నాయకులును, ముఖ్యముగ జాతీయ నాయకులందరును 18 వ తేదీ నీ నన్ను ఆహ్వానించి, వారు బర్మాలో భారతీయులకు ప్రతికూలముగ నుండు వారము గా మనియు నేను భారత దేశమున కట్టి భ్రమతో బోనక్కరలేదనియు హామీనిచ్చినందులకు సంకోచమునకున్నదని వందనము లర్పింప గోరెదను. జాతివర్గ విభేదములవలన బర్మాముక్కయు భారత దేశము యొక్కయు అభివృద్ధి మందగించునని నేనుకెప్ప నక్కరలేదు. జాతీయ సంరంభమునందుకు స్వపరిపాలనము నందును బర్మనులకు భారతీయులకు సమానమగు సుత్సహాయ గలయ- ప్రస్తుతము యిదివరకున్న యొక్కచగ బర్మనులకును భారతీయులకును, కానసభలందు బర్మను భారతీయ ప్రతినిధులకును సంపూర్ణ సహకారము అవసరమైయున్నది.

మీ కాంగ్రెసు ప్రతినిధులగు హల్దార్, వాలీ, బార్పెరు ముదన జిరు గారలను నేనును బర్మానందాన సందేశమును గాంధీ మహాత్మునకు, శోజినీదేవికి, పండిత నెహ్రూకు, కాన్పూరుకాంగ్రెసుకు చెల్పెదము.

(భీశవిలేఖరి తంతివార్త)

కృష్ణతూలాభారము:—శేపు ఏబారు సీతారామాంజనేయ నాటకసంఘసభ్యులు కీ||శే|| ముత్తరాజు వెంకటసుబ్బారావుగారిచే, రచింపబడిన కృష్ణతూలాభారమును ఎన్వైసేడు థియేటరులో సాయంత్రము 6-30 గంటలకు ప్రదర్శించెదరు. శ్రీయడపల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు కృష్ణ పాత్రను ధరించెదరు.

బెంగాలు శాసనసభ

బాలీ రైల్వేవంతెన నిర్మాణమునకు స్వరాజ్యవాదు లడ్డుపెట్టిరి

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— డిసెంబరు 4 తేదీన జరిగిన బెంగాలు శాసనసభలో మామూలు రహదారుల నిర్మాణము నిమిత్తమై బాలీ రైల్వేవంతెన కను ఖర్చులను ప్రభుత్వమువారు భరింపవలెనని అమరు ఆధికసభ్యుడు జె. డొనాల్డు గారు తెచ్చిన తీర్మానమును స్వరాజ్యవాదులు అడ్డుపెట్టిరి. ఆ తీర్మానము వీగిపోయెను.

కాని కార్పొరేషనులో స్వరాజ్యవాదు లంగీకరించిరి

కాని నిన్నటిదినమున కలకత్తా కార్పొరేషను సభలో స్వరాజ్యసభ్యులు అన్ని వంతెనలమీదను బండ్లు పోవుటకును మనుష్యులు నడచుటకును బాటలేర్పరచవలెననియు దానికి ప్రభుత్వమువారే తగిన సాయము చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని వేడుచు నొక తీర్మానమును గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

దక్షిణ ఆఫ్రికాయభారము

రాజప్రతినిధి జవాబుపై పయిన్సుపత్రిక వ్యాఖ్య
అలవాదా, డిసెం 22:—యూనియను ప్రభుత్వము లోని భారతీయుల మొరలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వినుటలేదను భ్రమను దక్షిణాఫ్రికాయభారలకు రాజప్రతినిధి యొసంగినజవాబు తొలగింపగలదు. ఈవిషయమున విదేశము లోనున్న తెనుసోదరులకు సాయముజేయుటలోకంపై ప్రభుత్వమువారిని ధిక్కరించుటలో నెక్కువ అపేక్షగల రాజకీయ వేత్తల కిది అంతగా నచ్చకపోవచ్చును.
అయినను దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులనిమిత్తము రీడింగు ప్రభువును వారిప్రభుత్వమువారును చేయగలిగిన దంతయును చేపిరిని బుచ్చివంతులైనవారు తెలుసుకొనగలరు. (ఆ. ప్రె.)

కాన్పూరు మహాసభలు

సాంబమూర్తిగారి స్వాతంత్ర్య తీర్మాన ప్రచారము

నాయకుల రాక

స్వరాజ్యపక్ష సమావేశము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ న్యూస్ పర్సన్)

కాన్పూరు, డిసెం 22:—

సేతు కాంగ్రెసు శాసనము లేమియు లేవు. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముల వద్దనుండి తీర్మానములు నెమ్మది నెమ్మదిగా గూతున్నవి. అయితే రేపు దేశవాయవ్య లయరును జేరగనే ప్రారంభమగు చర్యలమీద యీ తీర్మానములు చాలవరకు మార్పు జేందును.

శాసనోల్లంఘన, స్వాతంత్ర్య తీర్మానము

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము బంపిన తీర్మానము లిష్టమైనవి. అందు వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనముగా వలెననియు, కాంగ్రెసు క్రిమినము మార్చి స్వాతంత్ర్యమే పరమావధియనియు ప్రకటించవలెనని కోరబడినది. ఇంకను శాసనసభల యెన్నికల కభ్యర్థులను బెట్టి నడుపవలసినది కాంగ్రెసుగాని స్వరాజ్యపక్ష ముగాదనికూడ సలహాలుగలవు. ఈ సలహాలన్నిటిని అంగీకరించిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ వహాసభ యభ్యర్థులను బులుసు సాంబ మూర్తిగారు అప్పడేవచ్చి యిందులకు ప్రచారము జేయుచు న్నారు.

విదేశములందు ప్రచారము

దేశవిదేశములందు చతుర్వేదిగా విదేశములందు ప్రచారము జరుపవలెనని తీర్మానము జచ్చెదరు. మరికొందరు ప్రతినిధులు రేపు కారణములచే కష్టములపాలైనవారి సహాయమునిమిత్తము ఒక నిధిని తప్పక స్థాపించవలెనని కోరెదరు.

కాంగ్రెసు ఆహ్వానము

వచ్చే సంవత్సరము 1926 కాంగ్రెసును లాహోరులో జరుపవలసినదిగ పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము ఆహ్వాన మిచ్చెను. అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ కార్యాలయ మును స్థాయిగా కొక్కహోటనును యేర్పాటు జేయవలెనని గూడ ఒక సంచలనము గలదు.

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు, నాయకుల రాక

సేతు కలకత్తానుంచి దక్షిణాఫ్రికా భారతరాయబారు సభ్యులువచ్చిరి. వైమనువద్ద పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, రఫీ ఆహమ్మదుగారును యితరులును స్వాగత మొసంగి నత్కరించిరి. స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శి యగు ఏ. రంగస్వామి ఆయ్యంగారుగూడ ఈ సాయంత్రమే దిగిరి. జే. యం. సేకనప్రగారు బెంగాలు ప్రతినిధులతో గూడ రేపుయము కలకత్తా ఎక్కు ప్రెసులో దిగెదరు.

స్వరాజ్యపక్ష సమావేశము

జయకరు, కేల్కూరుగారు రేపు స్వరాజ్యపక్ష సమావేశ చర్యల సమయమునకు వచ్చెద రనుకొనుచున్నారు. అఖిల భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునందున్న స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు స్వరాజ్యపక్షము జెనరలు కాన్ఫరెన్సునందు ఎక్కు అభిప్రాయ సభ్యులుగ నుండువారు డిసెంబరు 25 వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు జెనరలు కాన్ఫరెన్సు సభ జరుగులోపల తిలకు నగరము లోని పార్టీ కార్యాలయమునందు చందాలను జేర్చించి సభ్యత్వపు ఫార్ములను నింపి రిజిస్టరు జేసికొనవలెను. జెనరలు కాన్ఫరెన్సు సభ్యులను జేర్చుకొనుటకు 23, 24 తేదీలందును, 25 వ తేదీని సభ విషయనిర్ణయ సభావరణమున సమావేశమగుటకు ముందొక గంటనేపును పంజాబు నేషనలు బాంకు తెరచియుంచబడును. ఈ మధ్యజరిగిన అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ యెన్నికల ఫలితములు స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శికి జేరలేదుగావున, సభలోనికివచ్చుటకు టిక్కెట్టులు పంపింపుట లేక పోయెను. అందుచేత ఈ రెజిస్ట్రేషను సమయమున నిమ్మ చందా రశీదు లే టిక్కెట్టుగ భావించబడునని కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

ఇతరసభలు

ఇంకను చిన్న చిన్న సభలు మరికొన్ని జరుగును. ఆర్య స్వరాజ్యసమ్మేళనము అనునదొకటి జరుగును. దీనికి వాస్వానీ గారభ్యర్థిత వహించెదరు. ఈ సమ్మేళనయాజమాన్యముననే 23 వ తేదీని సర్వమతభోజనములు జరుగునని ప్రకటించబడినది. ఆ పై రోజు సాయంత్రము 'మహమ్మదీయ సహకారము

లేనిదే స్వరాజ్యము సాధ్యముగాదా'యను విషయమై బహిరంగసభలో చర్చ జరుగును.

నిమ్మచాలి సభకు స్వామి క్రద్ధానందు అభ్యర్థిత వహించును. ఇటువంటి చిన్న చిన్న సభలు 25 వ మైగా జరుగును. అంతా మొత్తము మీద హడావిడిగా నుండును.

కాంగ్రెసు రివల్యూషనరీ నిర్మాణ ప్రచారము

మా లా నా హా జ ర తు మా హా ని అ ఖి ల భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘ సభ్యులు మరియొకరును అన్వలూలసేట్, అజదుసోభానీ గారలు గూడ, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు మార్పుగావలెననికోరు కాంగ్రెసు రివల్యూషనరీ రేపురాత్రికమూర్తినిష్ట కాంపులో సమావేశము గావలెననికోరు కరప్రతినిధుల బంపిపెట్టిరి. అచట బలమైన రివల్యూషనరీ పార్టీనిర్మాణావసరమునుగూర్చిచర్చింపబడును. అందరకును వోటునిచ్చునధికారముండు ప్రజాస్వామ్యస్వతంత్ర ప్రభుత్వమును స్థాపించునట్లేములో నీసమావేశము జరుపబడుచున్నది. ఈపక్షకార్యవిధానము రాజకీయ ఆర్థిక కారణములబట్టి కార్మికులను రైతులను కలపి ఒక సంస్థగా నేర్పరచుటను, బ్రిటిషుసామ్రాజ్య బహిష్కరించుటకును ఉద్దేశించబడినది.

* * *

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు

అలహాబాదు, డిసెం 22:—దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు డాక్టరు అగ్నోర్రోహామకొగారి నాయకత్వమున అలహాబాదుమీదుగా పంజాబుమెయిలులో కలకత్తానుండి కాన్పూరుకు మంగళవారముదయము పోయిరి. (స్వకీయవిలేజిరి రింతి)

* * *

నరోజినీదేవి యయనము

బొంబాయి, డిసెం 22:—భారతదేశీయమహాసభ కధ్యక్షులుగ నెమ్మకొనబడిన సరోజినీదేవి నేడుమధ్యాహ్నము పంజాబు మెయిలులో కాన్పూరుకు బయలుదేరినది. చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును స్టానువారిమీదజేరి ఆయమకు పుష్పమాలలు చైచిపంపిరి.

కాంగ్రెసురాజకీయకార్యవిధానతీర్మానము

బొంబాయి, డిసెం 22:—ప్రస్తుత పరిస్థితుల నాలోచించియాడ యిప్పుడు స్వరాజ్యపక్షాధిపత్యమునందున్న కాంగ్రెసు రాజకీయ కార్యక్రమమును కాంగ్రెసే దీక్షికోనవలెననియు, శాసనసభ కార్యవిధానమును ఆ పప్పుడప్పుడు సరిచూచుచుండుటకు వర్తిం గు క మిటీ కధికార ముండవలెననియు, యెమ్మకొనబడిన సభ్యులు ప్రభుత్వపు ఉద్యోగములను అంగీకరి పనుడ దయియు, అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము మొదట నిర్ణయించిన మరతు ననుసరించియే యేమైన సలహాల నిచ్చుచుండిన ననుసరింపవలెననియు, 24 వ తేదీ కాంగ్రెసు విషయనిర్ణయ సభయందు రామచరక దాసుగారును, గాంధీగారును ఉపపాదించెదరు.

స్వరాజ్యపక్షమును రద్దు జేయవలెను

బొంబాయి, డిసెంబరు 22:—బొంబాయి నుబళ్ళును జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము కొన్ని తీర్మానముల గావించుచు దేశవంతెలను స్వరాజ్యపక్షసంస్థలను దీక్షివేసి యీకార్యక్రమమునంతను దేశీయమహాసభ పక్షముననే జరుపుచుండవలెనని అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునకును స్వరాజ్యపక్షపు జెనరలు కాన్ఫరెన్సుకును సలహాలుగ బంపిరి. దేశమునందు వివిధమత సంస్థలన్నియును రాజకీయకార్యములందు పాల్గొనకుండ అక్కార్యములను కాంగ్రెసుకు వదలి తాము తమ మతమునకు సంబంధించిన రాజకీయేతరకార్యములందు పనిజేయవలెనని కోరవలసి నదిగ యీకమిటీ అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమును కోరెను. (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ ఎన్నికలు

రంగూను, డిసెం 22:—మాంగునగారి రాజీనామా నిర్దినందువలన భారతీయ సామనకు యఫ్. ఆర్. బొమంజీటా క్రియలో బొమంజీగారు రుకసంహరించుకొనుట వలన టాక్స్ గారెమ్మకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయుటెట్లు?

లండనులో స్వరాజ్యసంఘ స్థాపనావసరము

డాక్టరు రూధర్ఫర్డుగారి యభిప్రాయములు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:—

“భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును బడసి తన భవిష్యత్తును దానే నిర్ణయించుకొనవలెనని నేను కోరెదను” అని డాక్టరు రూధర్ఫర్డుగారు ఒకరితో ముచ్చటించుచు జెప్పిరి. ఒకదేశము మరియొక దేశముచే పరిపాలింపబడునపుడు పాశ్చాత్యులను కష్టములు పరమాత్మునకే యెరుక. ఒకదేశము మరియొక దేశమును పరిపాలించునపుడు ప్రజల నడవడి వెనుకబట్టి పోయెను పాశ్చాత్యదేశము వలన భారతదేశమున కేమైన మంచి గల్గునెడల నయ్యది స్వాతంత్ర్యమునకుగాని వ్యక్తిత్వమునకు గాని స్వప్రకర్షకుగాని భంగము లేకుండనే పొందవచ్చును.

భారత స్వాతంత్ర్యము - బ్రిటిషువారి యుద్దేశము

భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయుట బ్రిటిషు వారి కిష్టమేనా యని యడుగగా బ్రిటిషు ప్రజలలో విజ్ఞానన వారు యెల్లప్పుడును యిట్టి యుద్దేశమునే గల్గియుండిరని చెప్పిరి. సర్ హెన్రీ కాంబెలు బానర్జీనువంటి వారో గొప్ప కార్యక నాయకుడగు కేరువోగారి వంటి వారో భారత స్వాతంత్ర్య సమస్య మీదనే యెన్నికలకు నిలచి గొప్పను విజ్ఞానండు హోం రూలు విషయమున జేసినటుల గెల్వల నాయకులు గలరు. కార్యకపక్షమునం దట్టివారున్నారని ఆయన తలంచెను. కాని ఫలనివారని ఆయన జెప్పలేదు.

డాక్టరు రూధర్ఫర్డు గారికను ముచ్చటించుచు కార్యకపక్షము పాలించినపుడు తత్పక్ష సభ్యులందరును ఆశాభంగమును గాంచినయియు, శాసనములు లేకుండనే వారు చాలపనులను జేసియుండవలసినదనియుజెప్పెను వారి క్రింది విధముగ జెప్పియున్న చాల బాగుండెడిది. విజ్ఞానండుకు, దక్షిణాఫ్రికాకు కనడాకు ఆస్ట్రేలియాకు వలెనే ఇండియాకు గూడ స్వాతంత్ర్యముండుట మంచిదే. మేము భారత దేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మీయ గోరుచున్నాము. భారత దేశము సామ్రాజ్యమునందుగాక కామనువెల్లులో నుండునని నమ్మెదము.

కామను వెల్లునగా స్వాతంత్ర్య ప్రదేశములన్నియు ఒక్కొక్కదేశముగ నుండి ఒక ఆదర్శముతో ప్రపంచమునంతను రక్షించు నాదర్శముతో నుండవలెనని ఆయన భావము. సామ్రాజ్యమునగా స్వాతంత్ర్యస్వేచ్ఛలు లేకుండక తీరి పాలించుటయని ఆయన భావము.

భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు ఇంగ్లాండులో ప్రచార మేమైన యవసరమా యని యడుగగా డాక్టరు రూధర్ఫర్డు గారు యిట్లు జెప్పిరి. భారత యుద్ద్యమమునకు సంబంధించిన గ్రంథమునంతను బంపి బాగా వక్తలనవారిని ఇంగ్లాండుకువంపి ప్రచారము జేయింపవలయును. ముఖ్యమైన ఇంగ్లీషు వార్తాపత్రికలకు వ్రాయుచుండవలెను. వార్తలను భారతీయ దృష్టితో బంపవలయును. ముఖ్యము భారతవార్తలను, భారతీయులకు జరుగు అన్యాయములను, అధికారవర్గ కార్యములను, పోలీసువారిచర్యలను అర్థి నెమ్మకై చీవిత విషయములను, కార్మికయుద్ద్యమమును, సమైక్యపుడు కార్మికు లెట్లు ప్రవర్తించునదయు ప్రకటించుచు నా ప్రతినిధులను పార్లమెంటు సభ్యులకును, భారతదేశమును గోరు నితర ఆంగ్లేయులకును బంపవలెనని పార్లమెంటులో ననుభవముగల సభ్యులకులచేత నూచించెను. లండనులో స్వరాజ్య సంఘమును స్థాపించి పనిజేయుటవలన బ్రిటిషు ప్రజల కెక్కువ సంగతులు దెయజేయుటకు వీలగును.

అలహాబాదు మ్యునిసిపలు అధ్యక్షుని ఎన్నిక

అక్రమమును దావా త్రోసివేయబడినది

అలహాబాదు, డిసెంబరు 22:—సివిలు గవర్నరు మెంటు స్ట్రీడ్డు కాంతా ప్రసాదుగారు ప్రభుత్వమువారికడ జీతముతెచ్చుకొనేయదోగి గావున ఆయన మ్యునిసిపలు అధ్యక్షుడుగా నెమ్మకొనబడుట అక్రమమని దావాదరదాసు తెచ్చినదావాను చర్యనడిపిండుట కర్హతయే లేదని అలహాబాదు సబ్జడ్జిడ్జి త్రోసివేసెను. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు, డిసెం 22:—నేడుదయం 11 గంటలకు అలహాబాదు మీదుగా ఎగురుచు విమానములు తూర్పువైపు పోయినవి. (అ. ప్రె.)

మొయిల్లీమరులు

బొంబాయి, డిసెం 22:-10 లేదిన లండను తహాలిలో బయలు దేరిన పి ఆండు ఓ మొయిల్లీ స్టీమరు "చైనా" 21 లేదీ యుదయం 5 గంటలకు ఏడెనుండి బయలుదేరెను.

1 జనవరినాల్గున 25 లేదీ శుక్రవారం సాయంకాలము 5 గంటల కది బొంబాయి చేరవలెను. ఈ స్టీమరు కందించు "మాల్యా" స్టీమరు మార్కెట్టులునుండి 14 గంటలు ఆలస్యముగు టుచే "చైనా" స్టీమరు ఆలస్యముగా వచ్చినది. 13 వ లేదీన బొంబాయి తహాలిలో బయలుదేరిన "మాల్దీరా" 20 లేదీరాత్రికి పొద్దు సెయితుకు వచ్చి మరునా ఉదయం 4 గంటలకు అచ్చట నుండి బయలుదేరెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏలూరు ఎస్.ప్లెన్డే నాటకశాలలో

24-12-25 గురువారము సాయంత్రము 6-గంటలకు

శ్రీకృష్ణతులాభారము

నాటకమును ప్రదర్శింతురు

ఎమ్. ఎస్. రావు జమీందారు, ప్రాప్రైటరు.

సాందర్యమహాలులో

శ్రీ శ్రీ శ్రీ. చెన్నరాజధాని గవర్నరుగారి

యాజమాన్యము క్రింద

జరుగు ప్రదర్శనములు

బెంగళూరు

అమెచ్యూర్ డ్రమాటిక్

అసోసియేషన్ వారు

ప్రతిదినము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు

24-12-25 సుభద్ర

25-12-25 విజయనగర సామ్రాజ్య నాశనము

శ్రీయత బ్యాంకిటి. రాధావాచారిగారు అన్ని నాటకములలోను ముఖ్యపాత్రలను ధరించెదరు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మన్రంటురోడు, మద్రాసు.

3 దినములు మాత్రమే

19-12-25 శనివారమునుండి 21-12-25 సోమవారము వరకు

ప్రపంచమందు ప్రదర్శించబడుచున్న

ద్రామాన్నిటి కంటెను శ్రేష్ఠమైన

"నిచ్చెనవైన" అనుకథ

ప్రదర్శించబడును

ఓవెన్ డేవిస్ లోనున్నది. నాటకరంగమునందు

మంచి ఫేరు చెందినది

కౌను థియేటరు

19-12-25 శనివారమునుండి 25-12-25 శుక్రవారమువరకు

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 ని,

రాత్రి 9 గం-30 ని. ప్రతి శని, ఆదివారములందు

పగలు 3 గం-15 ని ప్రత్యేక మాటాడగలదు

మదన్ థియేటర్సు లిమిటెడ్ వారు

వారిచే తయారుచేయబడినది

పరిష్కారము ప్రేమను తెలుపు అద్భుతమైన కథ

"మిస్సూరురాణి"ని ప్రదర్శింతురు

నాటకరంగమునందు సుప్రసిద్ధ పేరుచెందిన

ఇరానిర్-రాణి

నాటకరంగముందు మిక్కిలి ప్రదీణురాలైన కథానాయకురాలు

మిస్ కృష్ణవామిని

మిస్ డి. సర్కార్, శ్రీయత అపొంగ్ర చాదరి అంతు

శ్రీయత దుర్గాదాసు దేవర్తి పావకత్తయగులకు

7 కిలు గల (డామా, అనేక ఇతర ఫిల్ములుకూడ గలవు

బొంబాయి రాష్ట్రీయ సహకార మహాసభ

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి

అధ్యక్షకోవన్యాసము

(ధారావహనందు ఈనెల 16, 17, 18 వ తేదీలయందు జరిగిన బొంబాయి రాష్ట్రీయ సహకార మహాసభ 14 వ సమావేశమునకు అధ్యక్షత వహించిన సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి అధ్యక్షకోవన్యాసమును ఈదిగువ ప్రకటించుచున్నాము.)

బొంబాయి ఐక్యత ధారతదేశమునంతట ప్రబలించుచున్నది. బొంబాయిసంధి ప్రతిభవనము బ్యాంకింగు ప్రతిపాదకును లక్ష్యాధికారియనియు పలువురు తలచుచున్నారు. ఇందులకు సహకారోద్యమము బొంబాయి రాష్ట్రీయను విరివిగ వ్యాపించుటకే కారణము. ఇచ్చటికి ఆపరేటివు ఇన్స్టిట్యూటుపటి సహకారప్రతిపాదనము ధారతదేశమునకు ఎచ్చట లేదు. చెన్నపురియందు రాష్ట్రీయ సహకార సంఘ మొకటి యున్నది. కాని ఆపరేటివు ఇన్స్టిట్యూటువలె ఈసంఘము వృద్ధిచెందలేదు. ప్రజాయత్త సాంప్రదాయములతో కూడిన ఈ సహకారోద్యమము వృద్ధిచెందకున్న దేశము అభివృద్ధి గాంచజాలదు.

సంస్కరణములు - సహకారోద్యమము

1910 సంవత్సరమున సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టినది మొదలు సహకారోద్యమము వృద్ధిగాంచెను. ఆపరేటివు బాంకింగు, సంఘములు క్రమక్రమముగ వృద్ధిగాంచెను. సహకారకాఖను మంత్రులు చక్కగ వృద్ధికి తెచ్చుట ధారతీయులు ఇంకను అధికముగ సంస్కరణములు పొందుటకు అర్హులని నిరూపించుచున్నది. కాని సంఘములసంఖ్య వృద్ధియైనంత మాత్రము లాభములేదనియు సహకార సిద్ధాంతములు ప్రజలయందు నాటుకొనినగాని లాభములేదని కొందరు ఆక్షేపించుచున్నారు. చెన్నరాష్ట్రీయలో 8202 సహకారసంఘము లున్నవి. రైతులకు అవ్వచ్చుటకే ఈసంఘములు స్థాపింపబడినవి. వీటిలో 8049 సంఘములకు కడచిన సంవత్సరము నష్టమువచ్చినది. దీనిని ఆధారముగైకొని సంఘములసంఖ్యను హెచ్చించుటవల్ల లాభములేదని కొందరు వాదించుచున్నారు. కాని చెన్నపురియందు దీసంఘములకు నష్టము కలగుటకు కారణముల వారసిన ఈదురభిప్రాయమునకు అవకాశముండదు. ఈసంవత్సరాంతమున ఈసంఘములు స్థాపింపబడుట చేతను, రాష్ట్రీయ ఆర్థికపరిస్థితులు మిగల క్షిప్తముగ నుండుట చేతను సగటున సంఘమునకు 8 రూపాయలు చొప్పున నష్టము కలిగెను. ఈస్వల్పమొత్తమును ఒకనష్టముగ తలచుట ఉచితముకాదు.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ సహకారోద్యమము

ఈ రాష్ట్రీయనుకు సంబంధించిన విషయములను గురించి కొంతమట్లాడెదను. బొంబాయియందలి ఆపరేటివు ఇన్స్టిట్యూటుపటి ప్రతిపాదనము ధారతదేశమున మరొకటి లేదు. ఈ ప్రతిపాదనయందు 4481 మంది పథ్యులున్నారు. శీఘ్రకాలములోనే ప్రభుత్వపు జోక్యము సంపూర్ణముగ వదలిపొవునని నమ్ముచున్నాను. గవర్నరుగారింకను అధ్యక్షులుగ నుండనియు అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను అధికారము ఈప్రతిపాదన కేర్పడుననియు తెలియుచున్నది. 31 లక్షల రూప్యములు వ్యయపరచి ఈ ప్రతిపాదన కొకభవనము కూడ నిర్మింపబడుట సంబోధకరము గు విషయము. ధారతదేశమున సహకారోద్యమము వృద్ధి చెందుటకు ముఖ్యకారకలలో నొకరగు పర్ విలుదాను ఖాకర్సేగారి జ్ఞాపకార్థమే ఈ భవనము నిర్మింపబడుట ఎంతయో ఉచితముగ నున్నది. భవననిర్మాణమునకై అయిన అవ్వ స్వరలో తీరి పోవునని నమ్ముచున్నాను.

సహకార సంఘముల చట్టము ఆమోదింపబడుటచే ఈ ఉద్యమము అభివృద్ధి చెందుటకు చక్కని అవకాశ మేర్పడినది చెప్పవచ్చును. ఇట్టిచట్టము మరియేఇతర రాష్ట్రీయ నందును లేదు. ఈశాసనమును ఆధారముగ గైకొని సహకారోద్యమము వృద్ధి చెందుటకు పాటుపడుట అవసరము. సహకారోద్యమము ఈ దేశమున ప్రవేశపెట్టబడి 25 సంవత్సరములు మాత్రమే యైనది. జాతి చరిత్రయందు 25 సంవత్సరములు అత్యల్పముగ కాలము. ప్రభుత్వదేశయందు సహకారోద్యమమునకు ప్రభుత్వమువారి ఆదరణ యుండుట లాభకరము, అవసరము. ధారతీయులలో ఇంకను ఒకరినొకరు సంపూర్ణముగ విశ్వసించు పద్ధతి ఏర్పడలేదు. ఈకారణమువల్లనే బాయింట్సుకు కంపెనీలు వృద్ధిచెందుచున్నవి. సహకారసంఘములకు ప్రభుత్వమువారి ఆదరణ యుండుట

చుటచే మూలధనమును కొరతలేకున్నది. ఆపరేటివు బాంకింగు వృద్ధిచెందుచున్నది. సహకారోద్యమమునకు ప్రభుత్వమువారి ఆదరణ యుండుటచే తమ డబ్బునకు మోసముండవని ప్రజలు తలచెదరు. కాని ఎల్లకాలము ప్రభుత్వమువారి ఆదరణ దానితోపాటు ప్రభుత్వమువారి అధికారము నుండుట ఉచితము కాదు.

సహకార సంఘములకు సంబంధించిన పనిని మూడువిధములుగ భాగింపవచ్చును. (1) తనిఖీచేయుట, ప్రచారము సలుపుట (2) ఆర్థికవిషయములు (3) లెక్కలను పరిశీలించుట. సహకార కాఖోద్యోగులు లెక్కలను పరిశీలించువనిని నిర్వహించుచున్నారు. బొంబాయి రాష్ట్రీయను బాంకింగు ఉద్యమము చక్కగ వృద్ధి చెందియుండుట చే ఆర్థిక విషయములగురించి చింతయుండుటకు అవకాశములేదు. కాని ఈ సందర్భమున ఒకవిషయమునుగురించి హెచ్చరిక తెలుపవలసియున్నది. ఆపరేటివు బాంకింగు ప్రతిపాదన అధికముగ నుండటచే ఈ బాంకిలయందు ధనము అధికముగ, అనగా ఖర్చులకు కావలసిన మొత్తముకన్న అధికముగ చేరుచున్నది. సహకార విషయములకు ఉపయోగింపగ ఇంకను గొప్ప మొత్తము నిలువ యుండును. చెన్నపురియందుకూడ పరిస్థితు లిట్లే యున్నవి. అభివృద్ధికాఖమంత్రి ఉత్తరవుల ననుసరించి స్థానికసంఘములు తమనష్టమున్న నిలువమొత్తములను ఆపరేటివు బాంకిలయందు డిపాజిటుచేయుచున్నారు. ఈకారణమువల్ల ఆపరేటివు బాంకిలయందు ధనము అధికముగ చేరుచున్నది. ఈ మొత్తమునంతయు సద్వినియోగపరచుటకు వీలులేకపోయినది. సహకారసంఘముల సభ్యులకు ఎక్కువమొత్తములను అప్పుగ ఇచ్చుట ఉచితమని మీరిజిస్తారుగారు నూచించియున్నారు. ఈవిధముగ చేసిన బాంకిలలో నిలవయున్న మొత్తము కొంత వరకు సద్వినియోగముగను.

ఈరాష్ట్రీయను సూపర్వైజింగుపని చక్కగ జరుగుట లేదని చెప్పకలేవదు. ఈకారణమువల్లనే కొన్నిసంఘములు నష్టములకుపాలై నవని తోచుచున్నది. చెన్నరాష్ట్రీయలో సూపర్వైజింగు ఖర్చులకుగాను ప్రభుత్వమువారు 6 లక్షల రూప్యములు వ్యయముచేయుచున్నారు. ఈరాష్ట్రీయను సెంట్రలు బాంకిలే ఇన్స్పెక్టరులద్వారా సూపర్వైజింగుపనులను నిర్వహించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. సెంట్రలుబాంకిల తనిఖీ అంతి తేష్టమైనది కావని గుర్తుగవలెను. రాత్ ఫిల్మిగా రీవిషయమై ప్రాసినవాక్యముల నువహించుచున్నాను:-

"సహకారసంఘములు అభివృద్ధిచెందుటకు కేంద్రసంఘములు స్వార్థత్యాగము చూపాలెను. చిన్నచిన్న సంఘములను నిర్వహించువారు సహకారసిద్ధాంతములందు అనుభవము విశ్వాసముగలవారై యుండవలెను." బాంకిల సూపర్వైజింగు పని చేసిన ఆర్థికవిషయములనే వారు శ్రద్ధతో గమనించెదరు గాని, చిన్నసంఘములు వృద్ధిచెందుటకు త్యాగముచూపుటకు అవకాశములేదు. కావున సూపర్వైజింగు పని సలుపుటకు ప్రభుత్వము వారే పూనుకొనుట అవసరము. రినిఖీతోపాటు ప్రచారము కూడ జరుగుచుండవలెను. పనిచేయుచున్న సహకారసంఘముల నిర్వహకులకు సహకారసిద్ధాంతములను వివరించుటకు, కొత్తగ సహకారసంఘములను స్థాపించుటకు ప్రజలను ప్రోత్సహించుట అవసరము. చెన్నపురియందు ప్రచారమునకై రెండు ప్రత్యేక సంఘము లున్నవి. చెన్నపురిరాష్ట్రీయ సహకారసంఘము, ఆంధ్ర సహకారసమైక్యసము కొన్నిజిల్లాలయందు ప్రచారము చేయుటకై కొన్నిసంఘము లున్నవి. ఈసంఘములన్నిటిని ఒకటిగ చేర్చి ప్రచారపుపని చక్కగ జరుపుటకై తనవిర్యాటులు చేయబడుచున్నవి.

చెన్నరాష్ట్రీయ సహకారసంఘముల చట్టమును అమలు నందుచు విషయమై ఎంతయోధనము వ్యయముచేయుచున్నారు. సహకారకాఖయందలి ఉద్యోగులసంఖ్యను పరిమితిలేదు. ఇంతమంది ఉద్యోగులున్నను తనిఖీపనిప్రచారము సంపూర్ణముగ జరుగుటలేదు. ఈరాష్ట్రీయ సహకారకాఖను అత్యల్పసంఖ్యకు లగు ఉద్యోగులు నిర్వహించుచున్నారు. ఇదిఎట్లు సాధ్యముగ నున్నదో ఊహింపబాలకున్నాను. ప్రచారముసలుపుటకు తనిఖీ చేయుట తగుఉద్యోగు లున్న గాని సహకారసంఘములు అభివృద్ధి చెందజాలని నా అనుభవమునుపట్టి చెప్పుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారి సంబంధమే యుండవలసిన ప్రస్తుతముకొరకు ఉచితముకాదు. ప్రతి గ్రామమునందును ఒకసహకారసంఘ మేర్పడిన ప్రభుత్వ సంబంధము అనవసరమని పరిగణించవచ్చును. భవనములను కట్టుకొనుటకై అప్పుల నిచ్చు సహకార సంఘములు 37 యున్నవనియు 44 లక్షల రూప్యముల మూలధనముతో ఇవి పనిచేయుచున్నవనియు తెలిసికొనుటకు సర్వ

నియమమును, ఈసంఘములన్నియు నగరములందేయున్నవి. గ్రామవాసులు కూడ ఇట్టి సంఘములను స్థాపించుకొని లాభము చెందుట యుచితము. ప్రత్యేక జాతులకు ప్రత్యేకసంఘములు కూడ ఈరాష్ట్రమునయున్నవి. కార్మికులలో ఈ ఉద్యమము వ్యాపించుట అన్నిచిగముల వాంఛనీయమగు విషయము. మిల్లుల యందు పనిచేయువారికి నసభలను నిర్మించుటకై సహకార సంఘము లేర్పడవలయునని నేను సూచించుచున్నాను. ఇది గొప్ప చిక్కులతో కూడిన విషయము. కాని సాధారణముగ పనిపాటు చేసికొను వారి సౌకర్యార్థమై సహకార సంఘముల స్థాపించుట అవసరమని సూచించుచున్నాను. పరిశ్రమలు అభివృద్ధిచెందు కొలది నగరములందు కార్మికుల సంఖ్య అధికము కాగలదు. కావున ఈసమస్య వానాటికి తీవ్రరూపము దాల్చును. కాని ఈరాష్ట్రమున మూలభనము యధేచ్ఛముగ దొరకును గాన అది రక్షణములోనే ఇట్టి సంఘములు నిర్మిగ స్థాపింపబడినవి నమ్ముచున్నాను. చెన్నరాష్ట్రమున భీమనిర్మాణ సహకార సంఘములు 78 యున్నవి. ప్రభుత్వమువారు ఏటికి 8 లక్షల రూపాయలు అవ్వచ్చుగ ఇచ్చియున్నారు. 337 వసతులు నిర్మింపబడినవి. 272 వసతుల నిర్మాణము జరుగుచున్నది.

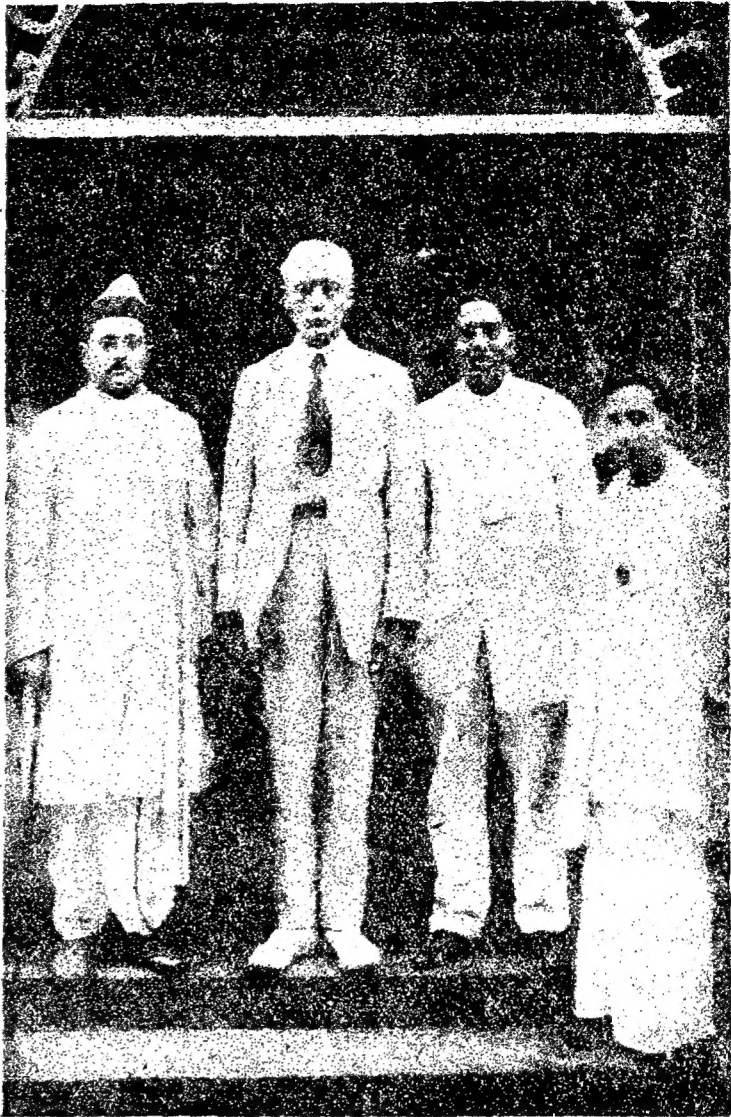
నేతగాండ్ర సౌకర్యార్థమై 8 లక్షలు మూలభనముతో 68 సంఘములు ఈరాష్ట్రమునయున్నవని తెలిసికొనుటకు సంతోషించుచున్నాను. చెన్నరాష్ట్రమున పరిశ్రమకాళి దైత్యులు నేతగాండ్రకు అన్నిచిగముల తోడ్పడుచున్నాను. కాని నేతగాండ్రకు వాతావరణము దొరకుట గొప్ప సమస్యగ నున్నది. యంత్రాలయముల వారు చిల్లరగ వ్యాపారములవద్ద నూలుకొనుట వస్తువుగ నున్నది. ఇందులకు సహకార సంఘములున్న వాతావరణమును కొనుటకు అవకాశముండదు. కావున నేతగాండ్ర సౌకర్యార్థమై సహకార సంఘములు స్థాపింపబడుట అత్యవసరము. నేతమున నేతవల్ల జీవించువారి సంఖ్య అత్యధికముగ నున్నది. నాకు ఖడ్గదూరము రాట్టయమీదను విశ్వాసములేదు. కాని చేతిమగములందల గొప్పలాభము కలుగునని నమ్ముచున్నాను. నేతగాండ్రను సంతోషించుట దేశీయుల ప్రధానధర్మము.

చిల్లరసరకుల నమ్ముటకు ఈరాష్ట్రమున సహకారసంఘములు అధికముగ లేవు. చెన్నపురియందున్న తిరువెలిక్కిటి అర్బును తోఆవరణిత్త సంఘమువారు ప్రశంసనీయమగు పనిచేయుచు వారు. ఇట్టి గొప్పసంఘము మరెచ్చులేదు. చిల్లల నుద్ధరించుటకై పంచవహాలు జిల్లాయందు మరొక సహకారసంఘమును స్థాపించిరని తెలిసికొనుటకు సంతోషించుచున్నాను. ఇదిమిగుల ప్రశంసనీయమగు కార్యము. కాని పంటలు బాగుగపడవలయున అవ్వచ్చు చేయబడిన మొత్తము సంపూర్ణముగ తిరిగివచ్చుట లేదు. కాని పరిస్థితులు మారగలవు. ఈసంఘము చక్కగ పనిచేయుగల పనియు నమ్ముచున్నాను. చెన్నరాజధానియందు నిన్ను జాతుల సౌకర్యార్థమై 1788 సంఘములున్నవి. ఈసంఘములను కార్మిక కాళి నిర్వహించుచున్నది. నిన్నుజాతుల నుద్ధరించుటకై సహకార సంఘములను నిర్మిగ స్థాపించుట అవసరము.

రైతులను ఋణావిముక్తులుగ చేయుట

భారతదేశమున రైతులు తరతరములనుండి అప్పులబాధ ననుభవించుచున్నారు. పన్నులను చెల్లించుటకును విత్తనములు నాలుకుటకు అప్పు తీయక వాడపనిచేసికొన జాలకున్నాడు. ఒక పర్యాయము అప్పుతీసిన, ఆఋణబాధనుండి విముక్తులగుట అ సాధ్యమగుచున్నది. భారతదేశమునకు రైతులే పునాదులనంటి వారు. తరతరములనుండి వారు ఋణబాధల ననుభవించుచుండుట దేశమునకు తేమనుకాదు. కావున వారికి ఋణబాధ లేకుండ చేయుట అత్యవసరము. ఇందుకు రైతులకొక ప్రత్యేకముగ సహకారసంఘములను స్థాపించుట ఉచితము. సహకారోద్యమము వ్యాపించిన ప్రదేశములందు రైతులముగ సగము తగ్గినవనియు కట్టిగారు వాటి అమూల్యముగ గ్రంథమున వ్రాసియున్నాడు. కాని వాతావరణము పట్టి చెప్పవున్నాను.

చెన్నరాజధానిలో ఇట్టి సంతోషకరమగు పరిణామము ఏర్పడలేదు. రైతుల ఋణబాధ కొంతమైనను తగ్గలేదు. రైతులకు ఎక్కువధనమును అప్పుఇచ్చి సంవత్సరమునకు కొంచెముకొంచెముగ వసూలుచేయుటకు సహకార సంఘములు ఏర్పడవలెను. నేను చెన్నపురి ప్రభుత్వమున అభివృద్ధికాళి మంత్రిగ నున్న ప్రభు ఒకస్కిము తయారుచేసిరి. రైతుల భూములపై, వారి ఋణము సంపూర్ణముగ తీరిపోవునంత అప్పు ఇచ్చి, ఆ అప్పు మొత్తమును సంవత్సరమునకు కొంచెము కొంచెము వసూలుచేయుటకై సహకార సంఘములను క్రమముగ రాష్ట్రమునం దంతయు స్థాపించుటకు ఒకస్కిముకు తయారు చేసిరి. నేను ప్రతిపాదించిన విధానము అమలుపరచబడిన 20 లేక 25 సంవత్సరములలో రైతులందరు ఋణావిముక్తులు కాగలరు. భూమిపై డబ్బు యిచ్చుట

ఆస్ట్రేలియా పార్లమెంటునభ్యులగు గౌ. నెనేటరు రీడుగారు

ఆస్ట్రేలియా యందు భారతీయుల ప్రతిపత్తిని గురించి సి. రామలింగారెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద గౌ. రీడుగారు ఉపన్యసించిరి. రీడుగారి కొకవైపున రెడ్డిగారును రెండవవైపున జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారును గలరు.

యే కాక మాతన పరికరములను రైతులకు తెప్పించి ఇచ్చి వ్యవసాయాభివృద్ధికై తోడ్పడుటకు కూడ ఈసంఘములు పనిచేయును. ఈసంఘములకు ప్రభుత్వమున ప్రభుత్వ సంబంధము సంపూర్ణముగ నుండవలెను. లేకున్న మూలభనము చేతుల కప్పవలెను. మూలభనముగ వసూలు చేయుటకు మొత్తమంతయు గవర్నరు మెంటు సెక్యూరిటీల యందు డిపాజిటు చేయబడవలెను. నేను ఈ ద్యోగమునం దున్న ప్రజే ఈస్కిము వసునరించి ఒకభూమి తన భూదానిని స్థాపించిరి. వాస్కిమునే కొన్ని మార్పులతో ప్రభుత్వమువారు అమలునం దుంచుచున్నారు. క్రమక్రమముగ ఈవిధానము వృద్ధిగాంచి రైతులకు తేమను కలుగజేయునని నమ్ముచున్నాను.

ముగింపు

కొన్ని మాటలతో నాఉపన్యాసము ముగించెదను. పన్నుల విచారణ సంఘమువారి ఎదుట వాక్యమిచ్చుచునే నిల్లు చెప్పియుంటిని:— “భారతదేశము నందలి వ్యక్తుల ఆదాయవ్యయములను రెక్కచేయుట అసాధ్యమైన పని. సహకారోద్యమము సంపూర్ణముగ వ్యాపించిన గాని ఈపని జరుగుటకు ఏలులేదు. ప్రతి గ్రామమునందు ఒకసంఘ మేర్పడిన ప్రతిపంటులను ముఠొక్క ఆస్తిని అప్పును ను రైతులకు సాధ్యమగును. అప్పుడే దేశీయుల రెంతపన్నులను చెల్లించగలరో నిర్ణయింపవచ్చును” ఇట్టి పరిస్థితి లేర్పడ నంతకాలము ఒక మటుంబును జీవించుటకు ఎంత ఖర్చు అనునో నిర్ణయించుట అసాధ్యమగును. కార్మికుల పన్నులు జరుగునప్పుడు ఏమి తోచక ప్రభుత్వమువారు కాపనముల సహాయముతో ఈచిక్కు సమస్యను పరిష్కరించుచున్నారు. ఈసందర్భమున బొంబాయి యంత్రాలయముల పనివారి సమ్మెను అంతమొందించి ఎక్స్ట్రా పన్నును రద్దుచేసి బొంబాయికి తేమము కలుగజేసిన గవర్నరుగారిని ప్రశంసించవలసియున్నది. సహకారోద్యమమే ఈచిక్కుల నన్నిటిని పరిష్కరింపగలదు. సహకారోద్యమము పనిని లాభములను గురించి ముచ్చటించుట దివి టి తో మూర్ఖుని చూపుట యగును. మనదేశమున ఈ ఉద్యమము ప్రారంభ దశయందున్నది. అన్ని విషయములందును ఈఉద్యమము వ్యాపించి అందరకు తేమము కలుగజేయు విధమున పనిచేయుట సహకారవాదుల ధర్మమై యున్నది. పరిశ్రమలు వ్యవసాయము వృద్ధి చెందిన గాని దేశీయ విద్యార్థము సంపద వృద్ధిచెందదు. మనదేశమున వ్యవసాయమున కావశ్యమగు భూమి అధికముగ నున్నది. రైతుల సంఖ్య అధికముగ నున్నది. కాని భూమియందు

తయ సాగుబడి యగుటలేదు. ఎంతవంటపండవచ్చునో అంతపంటనుకూడ పండించుట లేదు. న్యాయములో ఎకరమునకు 2 1/2 బున్నుల వరిపండి పండును. ఈదేశమున ఎకరమునకు అరబున్ను కూడ పండుటలేదు. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు ఎకరమునకు 100 పానులు ప్రత్తిపండుచున్నది. ఈజిప్టులో ఎకరమునకు 820 పానులు పండుచున్నది. భారతదేశమున 150 పానులు మాత్రమే పండుచున్నది. కాస్త్రోక్తమును విధమున మారిన పరికరముల సుధుగాించి వ్యవసాయము జరుపవలయున ఉత్పత్తి తక్కువగ నున్నది. అంతేకాక పండిన పంట అమ్ముటయందుకూడ రైతులను గూర్చి నష్టము కలుగుచున్నది. ధాన్యము ఎన్నిచేతులలోమారును. రైతుకు వచ్చులాభము అత్యల్పముగ నున్నది. సహకార సంఘములను స్థాపించి రైతులను ఋణావిముక్తులుగావించి విత్తనములు నాలుకుట వారికి అవ్వచ్చుఇచ్చి మారినపరికరములను సమయిచేసి పండిన పంటను సహకార సంఘముతో అమ్ముటకు పూనుకొనిన అచిర కాలములోనే మనదేశీయరైతులు ఋణావిముక్తులై విద్యార్థనంతలయిద్దరు. ఉత్పత్తికూడ అధికమగును. పంటలుపండించుటతో తృప్తిచెందక అపకృష్టదార్థములను పూర్వదార్థములుగకూడ మార్చు పని ఈదేశమునందేజరగవలెను. భారతీయులు కేవలము వ్యవసాయవాదాలయియు అపకృష్టదార్థములను ఇతరదేశములకంటె పకృష్టదార్థములను దిగుమతిచేసికొనుట ఉచితమనుసిద్ధాంతమును నేను అంగీకరింపజాలను. మనము ఈదేశమున ప్రశంసించించి ఇతరదేశముల కనుమతిచేసి గుడ్డను వేయించి ఆరడ్డలనే దిగుమతి చేయించుకొనుచున్నాము. ప్రత్తి మనదేశమునంత నుడగ తగూరైన ఎన్నిచిగముల లాభమో అలాగించవలెను. సహకారోద్యమము విరివిగ వ్యాపించినగాని ఇట్టి అనుకూలపర్యవసాన మేర్పడదు. ఈదేశమున కొన్నియంత్రాలయము లున్నవి. కాని అవి బాయింటు స్థానకంపెనీలుగ నున్నవి. సహకారధర్మకులపై నడచుటలేదు. బాయింటు స్థానకంపెనీలవల్ల లాభములేదు. బాయింటుస్థానకంపెనీలు పెట్టుబడిదారులకు లాభములను కలుగజేయును. పెట్టుబడిదారుల లాభము పొందుటవల్లనే కమ్యూనిజము బోగ్గి విజము వ్యాపించును. అట్లుకాక సహకారసూత్రములపై యంత్రాలయములు స్థాపింపబడి యంత్రాలయములందు పనిచేయు కార్మికులే నాలుదారులుగనున్న అధునికపరిక్రమిక దుష్పచితములు అంతమొందగలవు. అన్నిరాజకీయపక్షములూ దేశీయ ఆర్థికదాస్యమును తొలగింపుటయే అధ్యక్షముగ నుండుకొని పనిచేయుచున్నార. ఆర్థికదాస్యమునుండి విముక్తులమైన మనకు స్వరాజ్యము వచ్చినట్లే. ఇందులకు సహకారోద్యమ వ్యాప్తియే ఉత్కృష్టసాధనము.

మోసూలు నిర్ణయము:

కామన్సు సభ

కామన్సు సభలో మోసూలు నిర్ణయము నధిక సంఖ్యాకు లామోదించుట వింతగాదు. లాభము వచ్చునపుడు వలదనువా రెవరుందురు? లేబరు పక్షమువారు మాత్రము తమ అసమ్మతిని చెల్లుపుటకు గాను సభనుండి లేచిపోయిరి. లిబరలు సభ్యులు కొలదిమంది వ్యతిరేకముగ వోటు జేసిరి. లేబరుసభ్యు లింతటితో సరిపెట్టుకొందురో లేక మరల ఆందోళనము కొనసాగించెదరో చూడవలయును. కాని వారు సరిపెట్టుకొనెద రనియే తోచును. ఏలనన, ఇరాక్ మాండేటును ఇరుపదియైదు సంవత్సరములవరకు సాగించుట వలన, ఇంగ్లండుకు నష్టము గలుగునని లేబరు సభ్యుల భయము. అంతియగాని, స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యముగూర్చి ఏ రంతగ పట్టుదల జూపుట లేదు. లేబరు సభ్యుల భయము బాపుటకు బాల్డువినుగారును కలనల్ ఎమెరిగారును ప్రయత్నించిరి. ఇరాక్ తో క్రొత్తసంధి చేసికొనబడును. బ్రిటీషుసామ్యు పెట్టుబడి పెట్టుట కికమీద నవనరముండదు. కారణము విదితమే. మోసూలు గనులు చాల లాభకరమయినవి. వీని నుపయోగించుటవలనను, ఇరాక్ నందు వ్యవసాయమును హెచ్చుజేయుటవలనను నష్టము గలుగుటకు మారుగ లాభ మేర్పడునని బాల్డువినుగారు, ఎమెరి గారును అభయ మొనగిరి. ఇక భయ మేముండును? లేబరు సభ్యులు దిగుబుడియుండవచ్చును. కాల్ డ్లామిల్ని గారు మరియొక హేతువును గూడ జెప్పుచున్నారు. ఇరాక్ వలన హిందూదేశమునకు భద్రము గలుగునట. ఇరాక్ దేశము, రోడ్డు, రయిలు, విమానములకు కేంద్రస్థానముగ నుండునట. మిల్ని గారిసిద్ధాంతము జూచిన, ఇరాక్ ను స్వాధీనమునం దుంచుకొనుటకు కేవల భౌతిక చింతయే కారణము గాదనియు, స్వార్థ చింత ఆధారముగ నున్నదనియు విదితమగుచున్నది. ఇరాక్ ను 1926 సంవత్సరమునందు వదలిపెట్టవలయు నను విధి లేదనియు, తనరెక్కలపై తానాధార పడగల సీతి ఇరాకుకు చేకూరునంతవరకు బ్రిటీషు వారు రక్షింపవలయు ననియు, బాల్డువిను గారు వాక్రుచ్చిరి. ఆటలుగువో, ఇరాకుకు స్వపరిపాలనాసామర్థ్య మలవడునా? ఇంతకాలమునుండియు బ్రిటీషు పరిపాలనముక్రింద నున్న హిందూదేశమునకే అట్టిశక్తి గలుగనపుడు, ఇరాకుకు మాత్రమెటులగలుగును? ఇరుపదియైదు సంవత్సరములకు విమృటగూడ నిట్టి హేతువాదమునే చేసిన జేయవచ్చును. ఎమెరి, బాల్డువినుగార్ల ప్రతిపాదనలు,

మామూలు ఇంపీరియలిస్టుల వాక్యములే గాని వేరుగావు. ఇరాకులో స్వపరిపాలనాయంత్రమును నిర్మించు ప్రయత్నము ఈజిప్టులో గూడ జరుగలేదని ఎమెరిగారు గర్వపడుచున్నారు. తుదకు ఇరాక్ గూడ ఈజిప్టువలె పరిణమించునేమో తెలియదు. ఎమెరిగారి పోలిక మాత్రము ఉత్సాహము గలిగించజాలదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వవిధానమును నూనెఆకప్రేరేపించుట నిజముగాదని ఎమెరిగారు సూచించిరి. కాని, ఎమెరిగారికి గలిగిన సంజేహము నిండుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. బాహ్యప్రపంచము మాత్రము నూనెకును ఇరాకుకును సంబంధము గలదనియే నమ్ముచున్నది. బాల్డువినుగారి హేతువాదము నిష్పక్షపాతహృదయాలను నమ్మింపజాలదు. మోసూలు నిర్ణయము ప్రపంచశాంతికి తోడ్పడుటకు మారుగ మరింత అశాంతికి కారణము గాగలదు. నానారాష్ట్రసంఘమువారు పెద్దజాతులెటుల దెలిపిన నటుల నిర్ణయించుచున్నారు. బ్రిటీషువారే యిట్టిమార్గము జూపుచున్నచో స్వల్పజాతు లెటుల మెలగునో యూహింపవచ్చును. ఇంగ్లండు గౌరవము నుకాపాడుభారము లేబరుపక్షమువారిపై నిలచియున్నది. పార్లమెంటు సభను వీడి వెడలిపోయినంతమాత్రమున ప్రయోజనములేదు. ఎమెరిగారి రాకకొక దప్ప ఇరాక్ లో నుండుట కెవరికిని ఇష్టములేదని డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇది నిజమే యగునడక మోసూలు విషయమై జరిగిన అన్యాయమును బ్రిటీషుప్రజలు స్పష్టముగ విండించి, ఇరాకుకు వెంటనే స్వాతంత్ర్య మిప్పింపవలయును. లేనియెడల లేబరుపక్షపు ఆరాధన మంతయు వృథాయగును.

జాన్ స్టెన్ గారి సితి

లేబరు ప్రముఖు లగు జాన్ స్టెన్ గారిసితి గాంచిన జాలిగలుగక మానదు. వీరికి భారతీయ కార్మికుల నుద్ధరించు తలంపు గలదు. అందు విషయమై రాజకీయనాయకులు తగినశ్రద్ధ వహింప నందులకు వీరు వగచుచున్నారు. కాని భారత వర్షమునకు స్వాతంత్ర్య మున్నగాని, ఏదనిని ఫల ప్రదముగ సాగింపలేదని బాట్టిష్టా ప్రభృతులు తెలియజెప్పిరి. ఏకాగ్ర్యమును నిర్వహింప బోయినను ప్రజలను నిర్బంధము లేదుగొనుచున్నవి. అందుచే, ప్రజల నావరించిన కష్టముల నన్నిటి నుండి విముక్తి గలుగుటకు, స్వరాజ్యసిద్ధి తప్ప వేరుమార్గము లేదని భారతీయప్రముఖులు గుర్తించిరి. దానిపైననే తమ శక్తినింతను కేంద్రీకరింప నమకట్టిరి. లేబరు పక్షమువారు తోడ్పడదలచిన యెడల భారతీయుల కీవిషయమున తోడ్పడవలయును. అందుకు మారుగ, లేబరు పక్షమువారు మరల అధికారమును సంపాదించువరకు, భారతీయులు కార్మిక సమస్య తో ప్రొద్దు బుచ్చవలయునని జాన్ స్టెన్ గారు చెల్లుపుట సమంజసము గాదు. అప్పుడయినను లేబరుపక్షమువారు స్వరాజ్యఫలము నొనగెదరని యూహించుట కేమికారణము గలదు? ప్రజలగు వారు తమప్రయత్నముల నెన్నటికిని విడువరు. సత్యమును దెలిపినందుకు జాన్ స్టెన్ గారు గినిసి

యొండవచ్చును. కాని, ఆర్థికనెన్ను నామోడించిన లేబరుపక్షము, హార్డి మెను ప్రవాసమును రద్దు జేయని లేబరుపక్షము, అధికారమునం దున్నపుడు ప్రజాశయములవట్ల తుదకు సానుభూతి నయినను జూపని లేబరుపక్షము, ముందెన్నడో సహాయము జేయునని చేతుల ముడిచికొని కూర్చుండుట భావ్యమగునా? ఇంగ్లండులో ప్రతిపక్షమునకు తలయొక యాశయము గలదు. లిబరలుపక్షమువారికి దిగుమతి సుంకములు పనికిరావు. లేబరుపక్షమువారునూ వీని నామోడించరు. కన్నర్యేటిపులకు స్వపరిపాలన మడిగిన కోపమువచ్చును. లేబరుపక్షమువారు కార్మికసమస్యధరణ మని చెప్పెదరే గాని, హిందూ దేశమునందలి లేబరు సమస్య వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన దని వారు గ్రహింపరు. వారిద్వషి ఛాక్టరీలపైన మాత్రమే ప్రసరించి యున్నది. స్వేచ్ఛావాణిజ్య మొకపక్షమునకు గావలయును. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు ఇంకొకరికి గావలయును. ప్రతివారును తమసిద్ధాంతము నామోదించి అందు నిమిత్తము పనిజేయవలయు నని భారతీయులనూ గోరెదరు. భారతీయులు ఎందరిని సంతోషపెట్టుగలరు? అందుచే, తనకు ముఖ్యవసరమగు విషయముపైననే భారతవర్షము తన మనస్సును లగ్నముజేసినది. లేబరుపక్షమువారి కాగ్రహము గలిగినను తనప్రయత్నమును మానుకొనజాలదు.

జస్టిసు పక్షము: గాంధీమహాత్ముడు

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు దక్షిణ ఇండియా బ్రాహ్మణేతర సమావేశమునందు ముచ్చటించుచు గాంధీమహాత్మునికి స్వరాజ్యపక్షము వారు ద్రోహ మొనర్చకుండి యున్నచో అతడు దేశమును గమ్యస్థానమునకు జేర్చియుండెడి వాడని బలికినటుల జస్టిసుపత్రికలో ప్రచురింపబడినది. మహాత్ముని కార్యక్రమసౌభవమును మొదలియారుగారిపు డంగీకరించినందులకు సంతసించుచున్నను వీరు మొదటినుండియు ఇటుల బలికిన బాగుండెడిది. జస్టిసుపక్షమువారు మహాత్ముడుపదే శించిన కద్దరునందేశమును నిరసించిరి. కద్దరును ధరింప నిరాకరించిరి. మొన్నటిసభలో నయిననూ కద్దరునుగురించిన తీర్మానము గనుపింపదు. మహాత్ముడు బోధించిన శాసనసభాబహిష్కారమును నిరసించుటలో జస్టిసుప్రముఖు లగ్రస్థానము వహించిరి. ఇక శాసనోల్లంఘనమునంగతి జెప్పనక్కరలేదు. రాజకీయముగ గాంధీమహాత్ముడు దేశశత్రువని చాటిరి. మహాత్ముని యుద్వేషమును నిర్మూలించిన కీర్తి జస్టిసుపక్షమునకు దక్కునని గూడ నొక ప్రముఖుడు చాటెను. ఆట్టిస్థితిలో మహాత్ముడు దేశమును గమ్యస్థానము జేర్చెడివారని యిప్పుడు చాటుటకు, స్వరాజ్యపక్షమును దూరుదుద్వేషము దప్ప వేరు కారణము గనుపింపదు. మొదలియారుగారు మనఃస్ఫూర్తిగ ప్రసంగించియున్నచో, తమపక్షమువారిపుడు మహాత్ముననుసరించునటుల జేయగలరా?

స్వరాజ్యము: సైన్యాధికారము

మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రిక యూహాప్రకారము హైందవస్వస్యమును హిందూదేశపు ఆధీనరులు పూర్తిగ నడువనంతవరకు కేంద్రప్రభుత్వము ప్రజలహక్కు జేయవలను

పడదు. మూం చెప్పరు గార్డియను పత్రిక
జోలు లిబరలు పత్రికలే యిటు వ్రాయుచుండ,
కన్సర్వేటివుల యభిప్రాయ మెటుండునో తెప్పబని
లేదు. కలనల్ హంటుగారు స్క్రినుకమిటీవారి
యెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు, భారతదేశస్వేచ్ఛమునందు
సగముమంది యయినను భారతీయు లుండునంత
వరకు, హిందూదేశమున సాండుహార్డును స్థాపింప
వీలులేదని చెప్పిరి. ఇది జరుగునప్పటికి ఏబదిమొదలు
75 సంవత్సరములవరకు అట్లునని చెలిపిరి. సైని
కోద్యోగులను తయారుజేయు సంస్థను స్థాపించు
టకే 75 సంవత్సరములు పట్టుచో, వారు తయారగు
నప్పటికింకెంత కాలము పట్టునో యూహింప
వచ్చును. స్వరాజ్య మంతవరకును సిద్ధింపగూడ
దనియో? భారతీయులకు సైన్యమున ప్రవేశ
మొనగ నిరాకరించి, వారు సైన్యమున బ్రవేశించు
వరకు స్వరాజ్యము సిద్ధింపదనుట ఏటిసబబో
తెలియదు. స్వరాజ్యము సిద్ధించినగాని భారతీయ
సైన్య మయినను లభింప దనుట స్పష్టము.

మద్రాసు వాణిజ్యసంఘము
మద్రాసు యూరపియను వర్తక సంఘసభలో,
పరిపాలనా నివేదికను ప్రతిపాదించుచు, దానుగారు
నిన్నటి దినము గావించిన ప్రసంగము, వారి సంకు
చితదృష్టిని జూపుచున్నది. వత్త్రముల ఎక్సైజు
రివిన్యూ దొంగినందులకు ఎల్లరును సంకసించు
చుండ, వీరు నిరుత్సాహము జూపు చున్నారు.
ఎక్సైజు సుంకములు భారముగ లేవని వీరు తెలు
పుట ప్రతిపత్తి. ఆసంగతి వీరి కెటుల చెలియును?
బరువును మోయువారికే చెలియునుగద. ఎక్సైజు
రివిన్యూ తగ్గుటవలన, రాష్ట్రకర్షముల తగ్గుదలకు
భంగము కలుగు నని వీరు భయపడుచున్నారు.
కాని నిజమాలోచించిన రెంటికిని సంబంధమే లేదు.
ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టినచో, రెండు బరువులను
తగ్గింపగలరు. క్రరెంసీ విషయమున, వీరికి ప్రస్తు
తపు ఏర్పాటులే సంతృప్తికరముగ నున్నవి. అటు
లగుచో క్రరెంసీ క మీషను తో బనియే
లేదు. 1 పిల్లింగు నాల్గుపెన్నీల మారకపు రేటు
వీరికి రుచింపదు. మొత్తముమీద వీరి యభి
ప్రాయములు ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణముగ
లేవని గ్రహింపవచ్చును.

భోపాళ నిదర్శనము
మద్యపాననిషేధము నాదర్శముగ గైకొనుట
కయినను బ్రిటీషు హిందూదేశము వెనుదీయు
చుండ, స్వదేశసంస్థానముగు భోపాళ రాజ్యము
మద్యపానమును సంపూర్ణముగ నిషేధించెను.
హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ నిషే
ధాజ్ఞకు కట్టుబడియున్నారు. కాననముగూర్చి ఎట్టి
ప్రతికూలాంధోళనము జరుగలేదు. ప్రజల
సౌఖ్యము ముందర, రివిన్యూ నష్టమును
తాము పాటింపవని, భోపాళ బీగముగా
గారు పలికిరి. మిగిలిన సంస్థానములు గూడ
ఈమార్గము నవలంబించి, బ్రిటీషు ఇండియాకు
త్రోవ జూపవచ్చును. మద్యపాన దురభ్యాసము
గాబివైచుటకు పట్టుదల యుండుచో, అమెరికాలో
కన్న ను హిందూదేశమునం దదృశ్యవిజయము
గాంచ వీలగును.

కాంగ్రెసు నిర్ణయము
కాన్పురు కాంగ్రెసు నిర్ణయ మెటు లుం
డునోయని దేశ మెదురు జూచుచున్నది. ఆసందిగ్ధ
నిర్ణయ మిప్పుడవసరము. బొంబాయి మండల కాం
గ్రెసు సంఘమువారు, స్వరాజ్యపక్ష సంఘముల
నెత్తివెచ్చి, కాంగ్రెసు సభయే శాసనసభాకార్య
క్రమమును చేపట్టవలయు నని కోరుచున్నది.
రేపటిదినము జరిగెడి విషయ నిర్ధారణసభలో
నిట్టి తీర్మానము ప్రకటింపబడు నని తెలియు
చున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభవారిట్టి సూచన
గావించిరి. ఆంధ్రసభా తీర్మానములను సాంబ
మూర్తిగారు విషయనిర్ధారణసభ కంపిరని తెలియు
చున్నది. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యతీర్మానము గూడ
బైకి రాగలదు. ప్రజాశక్తిప్రవర్ధనము గూర్చి
ఎటుల తీర్మానించెదరో తెలియదు. కాంగ్రెసు
సభవారిటుల నిర్ణయించుకొని యని హిందూ
దేశమే గాక ఇంగ్లండుగూడ ఆశురముతో నిరీక్షిం
చుచున్న దనుటకు సందియము లేదు.

జగన్నాథ భక్తసభ, ఎగ్నూరు
వైనభవారి 1924-25 సంవత్సరపు రిపోర్టు
ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. సంవత్సరాంతమున
326 మంది నభ్యులు గలరు. ఈసభవారి యాజ
మాన్యమున నలువది ప్రదర్శనములు జరిగెను.
వీనిలో 17 కాలక్షేపములు, 23 సంగీతపు కచే
రీలు. సుప్రసిద్ధ సంగీత విద్వాంసులు వీనియందు
శాల్గొనిరి. ఇవిగాక, రామాయణోపన్యాసములు
జరిగెను. మైసూరులో గాయకశిఖామణి బిడారం
కృష్ణప్పగారు నర్తించుచున్న రామమందిరమునకు
ధనసహాయము గావించబడెను. ఖర్చులు పోగ,
సభవారికి రు 711-10-0 లు నిలువ గలదని రిపోర్టు
తెలుపుచున్నది. డి. బి. టి. ధంగాచార్యులుగారు
తమసహ జ్ఞాదార్యముతో స్వగృహమగు వేద
విలాస మందిరమును, సభవారి యుపయోగమున
కుచితముగనిచ్చి, తమ గానకళాభిమానమును
కనుబొమచిరి. సంగీత కళాభివృద్ధికి జగన్నాథభక్త
సభ తోడ్పడుగాక!

హైదరాబాద్ ప్రసంగము
పంజాబు కాన్వేషన్ సమయమున హైదరా
బాదు గావించిన ప్రసంగమును దేశక్షేమము గోరు
వారెల్లరు గమనించుట ముఖ్యము. మాతృ
భాషలో విద్యనేర్పుట యావశ్యకమని వీరు వ్యక్తి
కరించిరి. హిందువులును మహమ్మదీయులును
కలసి కృషి నలుప వలయుననియు
పంజాబులో నధికసంఖ్యాకులగు మహమ్మదీయులు
హిందువులు పైకివచ్చెదరని భీతికెందుట వ్యర్థ
మనియు హెచ్చరించిరి. సాంఘికవైషమ్యములు
పెచ్చుపెరుగుచున్న సమయమున హైదరీ వంటి
మహమ్మదీయ ప్రముఖుడు ఐకమత్యసందేశముల
ప్రకటించు తెంతయు సంభావ్యముగ నున్నది.

కామకోవెల్లు చట్టము
పార్లమెంటుసభలో కామకోవెల్లు చట్టమును
లాన్సుబరీగారు ప్రవేశపెట్టిరని యిదివరకు చెలిపి
యుంటిమి. కాని తేలురుపక్షమువారి బిల్లుకు
బాధ్యత వహింపలేదు. బిల్లు ప్రైవేటు బిల్లుగటచే
ప్రస్తుత పార్లమెంటు సమావేశమున కనంతరము

నిలువజాలదు. నిన్నటిదినము పార్లమెంటు సమా
వేశము ముగిసెను. అందుచే చట్ట మంతరించునని
లీడరుపత్రికకు జేరిన తంతివార్త దెలుపుచున్నది.
ఇంతకన్నను భిన్నముగ జరుగునని పలువురు తలచి
యుండరు.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయసభ

ఆరికవివరములు

బసారసు, డిసెం 21:— వైసువాస్వలగారి ఆస్థాన
త్రకింద నిన్న హిందూ విశ్వవిద్యాలయసభ జరిగెను. బయటనుం
డివచ్చినసభ్యులలో పాట్నూనుండి సర్ జ్యూలాప్రసాదు, అ
ల్లాబాదునుండి జస్టిసు కన్నయలాల్, లక్నోనుండి జస్టిసు గో
కర్నవాద, లక్నో విశ్వవిద్యాలయము వైసువాస్వలగారి డాక్టరు
చక్రవర్తి, గ్వాలియరునుండి కలనలు హేమసారు, సర్వెంటుస్
ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీనుండి హృదయనాథకుల్రా లక్నోనుండి
రాధాకుమరుఖట్టగార్లు వచ్చిరి. క్రిందటి సంవత్సరపు వృత్తాంత
తమను యుఖ్యముగా ఆర్థికముగా 17½ లక్షలు దిగుబాటు కం
బడుచున్నదని మాలవ్యాగారు దేశభాషలో నొక స్టేటుమెంటు
నిచ్చిరి. విశ్వవిద్యాలయపు కోర్పొరారు సానుభూతి దారులు
ను విద్యార్థులును భిక్షులనై బయలుదేరినచో అపల్లవర్షియు
బొయిరి లక్షలు ఆదాయముకూడవచ్చునని మాలవ్యాగారు న
మృకముతో బలికిరి. సం॥ రా॥ ప్రభుత్వమునుండి రికరింగు
గ్రాంటును ఇండియా దొరతనమునుండి వార్షికపు గ్రాంటును
తప్పక సంపాదించవచ్చుననియు నీవార్షికపు గ్రాంటుతో అప్పు
లు తీరకపోయినను మిక్కిలి తృప్తనయ్య నమృకముగా చెప్పిరి
చందాలను విరాళములను వసూలుచేయుటకు హిందూదేశమం
తటినుండి తీసుకొనబడిన సభ్యులతో నొక ఆర్థికపునర్నిర్మాణ
సంఘమును బడ్జెటును సరిగా ఏర్పాటు చేయుటకును విశ్వవిద్య
ము చేయుటకును మార్గములను సూచించుటకై రెండు ఉపసం
ఘములు ఏర్పాటు చేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

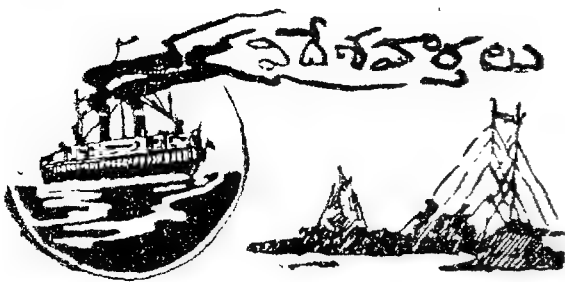
కారిక పక్షము హిందూదేశము

“హిందూదేశమును పరిపాలించుటవలన బ్రిటను
లోని కారికపక్షమున కేమాత్రము లాభములేదు”

పార్లమెంటుసభ్యుడు జాక్స్టనుగారి యుపన్యాసము
బొంబాయి, డిసెం 21:— పార్లమెంటు సభ్యుడు
జాక్స్టనుగారి సాక్షాంకాలమున “కారికపక్షము- హిందూదేశ
ము” అను విషయముపై సుపన్యాసించుచు హిందూదేశమును
నిరంతరము పరిపాలించుటవలన బ్రిటనులోని కారికపక్షమున
కేమాత్రము ప్రయోజనము లేదని యుఖ్యముగా నొక్కిచెప్పె
ను. కారికపక్షమువారికి హిందూదేశమునుగూర్చి తెల్లుబడి
దాడలకుండు స్వలాభాపేక్ష యేమియునులేదు. విచారించిన
మీదట జ్యూటు పరిశ్రమలోపూడ కలకత్తాకును డండికిని ఏ
మాత్రమును వైరమే లేదని తెలిపెడి. పోలీయున్న దనుకొనుట
వట్టిభ్రమ. ఇరువురును జ్యూటు పరిశ్రమయే చేయుచున్నను
ఆరెండింటికిని భేదముకలదు, కారికపరిశ్రమలను ఆర్థికముగా
నభివృద్ధి చేయవలెనన్న అంతర్జాతీయముగానే జరుగవలెను.
అప్పుడు హిందూదేశములో కారిక పరిశ్రమ
పరిమితి ఎక్కువై అందుమూలమున యితర దేశాల్లో
కూడ ఎక్కువగును. ఏజాతికాని ఆర్థిక రాజకీయ క్షేమములు
ఒండొంటితో సరిపడనివావు. స్వరాజ్యము కావలెనని హిం
దూదేశ మడిగెడు విషయమున వివరములు స్పష్టముగా తెలుసు
కొనవలెననియు బిసెంటుగారి బిల్లు అవిషయమున మొదటి మెట్టు
నియు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాకోరీరైలు దోపిడికేసు

లక్నో, డిసెం 21:— నేడు లక్నో స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటు
సయ్యదు బసుద్దీనుగారి యెదుట కాకోరీరైలు దోపిడికేసు వి
చారణకు రాగా బసారసీల్ ఇందుభూషన్ అనువారిద్దరు
ను నిజముచెప్పినయెడల తుమింపబడుదురని చెప్పబడెను. వీరి
పక్షము నీకేసులో సాక్షులుగా విచారింపబడుదురు. ముద్దాయి
లలో జోగీష్ చట్టరాజ్ ఇంద్ర లాహిరి అను వారిద్దరును తెం
గాలునుండి యింకను రావలసియుండుటచే కేసు 1926 జనవరి
4 తేదీవరకు వాయిదా చేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కామన్వేష-కామను వెల్లు చట్టము

సభ ముగియుటలో బిల్లు అంతరించును

లండను, డిసెంబరు 19:— ఇండియా కామను వెల్లు చట్టమును యింగ్లండు పరిషత్తుగ పరిశీలించి జూడవలెనను యుద్దేశముతో పార్లమెంటులందు కార్మికపక్షము ఆసీనులుగ బలపరచుటచే నిన్నకు లాంఛనుబడి, స్పెల్లు, కర్న, వెస్ట్రేపుడు, బ్రామ్లీ చార్లిటనునది, డా|| హేడను, గాన్సు, బేకరు, గిల్లెటునది, నీసుస్మిగు, హాన్సు, డా|| డాల్టను, స్పెల్లుగార్డు ప్రత్యేకముగ ప్రవేశే తెట్టిరి. చట్టము తొలిసారి చదువబడెను. అమృతములు కనుజ్ఞునచ్చెను. ఈసారి సభ ముగియుటలో యీ బిల్లు చర్చ గూడ అంతరించును. (లేడరు-కేబిల్)

చీనా పరిస్థితులు

నౌకను దొంగలు మారువేషముతో బట్టుకొనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

హంకాంగు, డిసెంబరు 22:— చీనా సేవిగవనకుంపెనీ సాగయ్యాడ 'బంగ్సో' అనునది యొంగు సోనుండి టిప్పినుకు బోవుచుండ ఓడదొంగలు ప్రయాణికులవేషముతో బట్టుకొనిరి. ఈదొంగల కాలవాలమైన 'వియూప్సీ' కు 18 కేటని గొంపాయిరి. ఓడలోనున్న వెండి బంగారు మరితర పదార్థాలను దిసికొని హంకాంగుకు పోవుటకు వదలిబెట్టిరి. దీనిలో విదేశీయులు చాల మంది ప్రయాణమొనర్చుచున్నారు. ఎవరికిని ప్రమాదము గలుగలేదు. ఒకక ప్రమాదమాత్రము కాన్పి త్తతగాత్రుని జేరి.

ఇండియనుసివిలు సర్వీసు బిల్లు

సార్వభౌముడు సమర్థించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, డిసెంబరు 22:— సార్వభౌముడు ఇండియనుసివిలు సర్వీసుబిల్లు నామోదించెను.

కాన్పాంటు నోపిలు బ్రిటిషు రాయవారిని అంగోరాకు మార్చుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, డిసెంబరు 22:— కామన్వేషలో ప్రస్తుతము కాన్పాంటు నోపిలులోనున్న బ్రిటిషు రాయవారిని అంగోరాకు మార్చుట కుంచిది గాదనియు అంగోరాలో పరిస్థితులు సరిగా లేవనియు గృహపరిషత్ సౌకర్యము లేదనియు ఈసంగతి ముఖ్యమైనదని ప్రభుత్వమువారు గుర్తించినవియు, ఈసంవత్సరము చాలసారులు బ్రిటిషు రాయవారి అంగోరాకు బోయినవియు జాగ్రత్తగా గమనించుట ప్రస్తుతము నిచ్చిరి.

జనీవా జాతీయమితసభ

మహిళలలో తాత్కాలికముగ ఇద్దరు అధికారులు

లండనులసినదే

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

జనీవా, డిసెంబరు 22:— కర్నలు అమెరికాను జాతీయమిత సభ ఆఖరు సమావేశమున మహిళలలో నున్న ఇద్దరు అధికారులను గూర్చి, లయింగ్సరు సేనాని నియమించినవారిని గూర్చి, ఏమి యుజెప్ప లేదనుటచే జాతీయమితవారు ఆ ఇద్దరు అధికారులను తాత్కాలికముగ మహిళలలోనే యుండవలెనని తీర్మానించిరి.

పార్లమెంటులో ఇరాకును గూర్చి చర్చించుట

ప్రభుత్వ తీర్మానము అంగీకృత మగుట

లండన్, డిసెంబరు 21:— ఫిబ్రవరి ప్రారంభములో కామన్వేష సభ సమావేశమైన వెంటనే ఇరాకుతో క్రొత్త ఒడంబడికను దాఖలు చేసినదనియు ఆవరణలన్నిటిని పూర్తిగ సర్పించుటకు అవకాశ మియ్యవలెననియు తీర్మానముగా రుద్రయ తేసిరి. చర్చ జరిగిన పిదప ఇష్టమైనవో సభవారు దాని అంగీకరించ వచ్చును లేదా నిరాకరించ వచ్చుననిరి.

తీర్మానము గూర్చి యాక్షేపణ

జనీవాలో జేసికొన్న ఒడంబడికను జేరి కార్యక్రమములో జేర్చుట లేవని తీర్మానముగా రుద్రయ.

తీర్మానమునకు సవరణను ఆలోచించుటకు గూడ అవకాశము నీయలేదనిరి. ఫిబ్రవరిలో చర్చించబడు ఒడంబడికను చూడగానే అంగీకరించుట అన్యాయమనిరి.

ఈతీర్మానమును ప్రవేశబెట్టినపుడు తన పక్షము వానిని సభనుండి వెడలి పొమ్మని జేప్పెదననిరి.

ప్రభుత్వము తరపున బాల్విన్ గారు తీర్మానము నుప పాదించుచు ఇది అత్యవసరమనిరి. నేడే తీర్మానించవలెననిరి. ఇది చాలముఖ్యమైనదగుటచే తక్షణమే నిశ్చయముగావలెననిరి. అందుచే తీర్మానమును చర్చించుటకు ప్రారంభించెదననిరి. పిదప తీర్మానము గూర్చి కార్మికపక్షము నంతయు వెంటబెట్టుకొని సభనుండి వెడలిపోయిరి.

బాల్విన్ గారి యుపన్యాసము

జనీవాలో మొన్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వము తరపున విదేశ కాంగ మంత్రి అఖిలవేళే మంత్రి వ్యవహరించిన సంగతులను ఈ సభవారు ఒప్పుకొనవలెనని తీర్మానము గోరుచున్నది. ఇరాకు సరిహద్దును గూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతరపున జాతి సమితివారిచ్చిన తీర్పును విదేశాంగ మంత్రియు అఖిలవేళేమంత్రియు అంగీకరించిన విషయమును కామన్వేష సభవారు నామోదించ వలెనని గోరుచున్నది. ఒక ప్రభుత్వము వెనుక ఒక ప్రభుత్వము జేయవలెనని సాగించుట కాని క్రొత్తదేదీయులేదనిరి. అందుచే కామన్వేష సభాంగీకారమేగాక ఇంతకు ముందున్న ప్రభుత్వసమ్మతి గూడ గావలెననిరి. ఈ ప్రభుత్వమువారు గూడ సమ్మతినివలెననిరి.

ఇరాకు సరిహద్దును నిశ్చయించుటకు జాతీయమిత తీర్పును అంగీకరించెదమని కర్తవ్యపథము లేనను ఒడంబడికను సంతకము జేసినపుడు అభయమిచ్చెను.

ఆ ఒడంబడికను ధృవపరచిన మరుసటిసంవత్సరము. రాంకే మన్యవారు గూడ అంగీకరించి నిరుడు సంవత్సరము నెవ్వెరులలో జనీవాలో ఫార్మల్ ప్రభుత్వ దానిని పోయిన కార్మిక ప్రభుత్వము తరపున పునరుద్ధరించిరి. అంతర్జాతీయతత్వాలను జాతీయమిత పరిష్కారించుటకు అధికారము నిచ్చుటగాని జేరొందుగాదు. దీనికందరును జాతీయమిత ఒడంబడిక ప్రకారము ఒప్పుకొన్నది. అందుచే ఇది ఒక ప్రత్యేకవిషయమునకే సంబంధించి గాదు. అవిషయమై మనము జాతీయమిత చేయూత నొకగవలెను. ప్రభుత్వమువారు లోకంలో ఒడంబడికలో అవిషయమును అనుమతించిరి. ఈవిషయమున్ననో ప్రత్యేక విషయము. ఈ తగవును పరిష్కారము జేయుటకు జాతీయమితని గోరితిమి. ఒడంబడిక అయి ఒకసంవత్సరము అయినది. దీనినే మనము నిరాకరించిననో ప్రపంచములో ప్రజలు జాతీయమితయందు విశ్వాసమును చూపుదురా? చూడెదమని ఎట్లుజూపగలము? అందుచే జాతీయమితవారి తీర్మానము అంగీకరించి ప్రాపంచికాంతి నేర్పాటుచేయుటకు మనము చేయూత నొసగవలెననిరి.

ఇరాకులో ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యములు

విషయమై సమర్థించుచు ఇరాకుతో ప్రస్తుతము మనము జేసికొన్న ఒడంబడిక 1925 లోపుగ దీనిస్థానే ఇంకొక ఒడంబడికను జేసికొనవలెనని కానించుచున్నది. ఇరాకు మ్యాండ్ టులు మనము ఒప్పుకొన్నపుడు జాతీయమితలో ఇతరసభ్యులపట్ల బాధ్యత వహించితిమి. దానినిగూడ నెరవేర్చవలసి యున్నది. మ్యాండ్ టులును ఒప్పుకొన్న పిదప, దానిని వదలుకొని వీధిచృముగ వదలిపెట్టకవలసి. బ్రిటిషుప్రజలసామ్యము ఇరాకుతో నముక్రింద ఖర్చుబెట్టు కాలము ఇంతకు ముందున్న ప్రభుత్వములోనినటులే ఈప్రభుత్వము గూడ త్వరలో ముగియవలెననుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి సైనికపాలన వ్యయము ఒకేదేని పూర్తిగావలెనని నిర్ణయించితిమనియు ఆ ప్రకారముచేయగలదుమనియుచెప్పితిమి. 1925 లోనున్న కన్నకేటెపు ప్రభుత్వము గాని కార్మిక ప్రభుత్వముగాని బ్రిటను ఇరాకు సంబంధము

1926 లో ముగియవలె ననుకొనలేదు. ముగియునని తలంచలేక ఇరాకు జాతీయమితలో జేరు పరిస్థితు లేర్పడువరకును సంబంధము విడిపోవలసి. ఇరాకులో బ్రిటిషువిధానమునుగూర్చి బాల్విన్ గారు చదివి వినిపించిరి.

ఇరాకులో బ్రిటిషువిధానము

మహిళాతీర్మానము నుపపాదించుచు బ్రిటిషువారు ఇరాకులో అవలంబించువిధానమును బాల్విన్ గారు ప్రకటించిరి. ప్రభుత్వమువారిచ్చిన అభియము స్వప్నముగ 20 సంవత్సరములు పూర్తిగావలెననికాదు. ఇంతకు పెక్కుకాలములోనే పూర్తిగావలెనని యుద్దేశము. జాతీయమితలో జేరు నిలకడ ఇరాకులో ఏర్పడువరకు బ్రిటనుమాండేటు సాగును. సామ్య ఖర్చుబెట్టు అభియముగాని ఇరాకులో నేలననుంచెదమనిగాని అభియమునీయలేదు. ఇరాకులో నిలకడయు ప్రభుత్వవిధానమును నిలబెట్టుటకు సలహా నిచ్చుచు సహకారము సల్పుటకే అభియమొనగివారము.

1925 లో ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడిక అంతరించినవెంటనే విదేశప్రభుత్వమువారి దెవలెన ఇరాకును మట్టడించెనని జాతీయమితవారిదే ప్రధానబాధ్యత. వారే భూమినినవలెను. సామ్రాజ్యపరిస్థితులనుబట్టియు, ప్రాపంచికాంతిపరిస్థితులనుబట్టియు బ్రిటిషువారి బాధ్యత ఏర్పడుననిరి. దేశములో శాపద్రవము లేకుండగను, పైనుండి తీతువులు పైబడుకుండగను, ఇరాకు స్వయంసహాయముపై ఆధారపడునంతవరకు మనస్థిరమును నిర్వహించి తీరదము. ఇంచులకు జాతీయమిత తీరుపు అడ్డుగా నుండజాలదు. మధ్య ప్రాచ్యదేశములో శాశ్వతముగ శాంతి నేర్పరచు ఒడంబడికకై ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రపంచములో ఒక ఇరాకేగాక అన్ని రాజ్యములును, మన తురుష్కలుగూడ యుద్ధధర్మమునుండి తప్పించుకొని హాయిగనుండుటకు ప్రయత్నించుచున్నారము. శాంతిపరిస్థితుల ననుసరించి పూర్వముకంటె ఎక్కువయొత్సర్గము సమర్థించవలెననిరి.

నీటిపాటుదల యావయోగముకొనుట, అవసరమునకు, మహిళలలో కొంతభాగము ఇరాకు కీయవలెననియు సరిహద్దు కేటప్రక్కల పై న్య ము లే కుం డ జేయవలె ననియు జేసికొన్న ఒడంబడిక ప్రభుత్వమువారి కంతయు లాభకరముగ నున్నది. ఇరాకులో చమురుగను లేర్పడిన ప్రభుత్వమునకు హెచ్చుగ ఆదాయ మేర్పడును. నీటిపాటుదల విషయమై లాభించు నటుల ప్రభుత్వమువారు పనిచేయుచున్నవనిరి.

తర్కితో సఖ్యతగను, స్నేహముగనుండవలెననియు అంగోరాకు బ్రిటిషు రాయవారి సంపదననియు చాలమంది సభ్యులు నుడివిరి.

ప్రభుత్వవిధానమును బలపరుచుచు వార్తా మిల్లీ గారిట్లు చెలిపిరి. ఇరాకు పరిస్థితులను, ఇండియాసామ్రాజ్య ప్రాచ్యదేశ పరిస్థితులను చాల సంబంధమున్నది. ఇకముందు ఇరాకులో రైతు నడచును. వైమానిక ప్రచార మేర్పడును. యూరప్ యను ప్రభుత్వమువారి కెవరు ఇరాకులో స్థానము నాక్రమించుకొను ఆశలను బెట్టుకొనకుండ జేయవలెను.

బాల్విన్ గారి తీర్మానము చర్చజరుగు కాలమంతయు కార్మిక పక్షము సభనుండి లేచిపోయిరి.

22 డిసెంబరు నెలకు 'రేడింగుబిల్లు' మరితరబిల్లులను చర్చించుటకు ప్రస్తుత మాపుజేసిరి. దీనికి కారణము కార్మికపక్షమువారి ప్రయత్నములే.

బ్రిటిషు పత్రికల వాఖ్యలు

లండన్, డిసెంబరు 22:— మహిళల చర్చను గూర్చి వాఖ్యాన మొనర్చుచు టైమ్స్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.

ఇరాకు ప్రభుత్వోత్తయములకుగాని స్వల్పసంఖ్యాకల ఆశయములకుగాని భంగము లేకుండ సరిహద్దును దిద్దవలెను. అపుడు తర్కితో స్థాయిగ సఖ్యత ఏర్పడును. స్థానిక తురుష్కల మొఘలు పటాపంచలను, సరిహద్దులోనున్న కర్ణలు తర్కితో జేరుటకు ఇచ్చగించవచ్చును. తురుష్కల అనుమానమునకును విరోధమునకును కారణమైన కర్ణల సమస్యను నిష్కాపల్కుముగ చర్చించిన ఇవన్నియు సమసిపోవును. నుంకముల సరిహద్దు నేర్పాటుజేసిన స్నేహ మలవడును.

తర్కి, పెరిషియా, ఇరాకు, భయమొకరికి లేకుండ పరస్పరవిశ్వాస యుక్తిమగు ఒడంబడికను జేసికొనవలెననియు ఇరాకుకు శాశ్వతముగ తర్కిస్వాతంత్ర్యము నిచ్చవలెననియు, చమురుగనుల విషయమై బ్రిటనుతో రాయవారిములు జరుపుచున్న కైర్తపు లకుబదులు కర్ణలను రాలిచ్చెదమనియు, దానికి బదులుగ కర్ణలు తురుష్కలను మహిళాభాగమును, మహిళానగరమును గూర్చి తురుష్కల గోరుచున్నారనియు ఆ ప్రకారము జారిపో రాయవారిములను సంపదనననియు కన్పర్తిగారనిరి.

వచ్చే కొద్దిసంవత్సరములలో ఇరాకు తనభువనంత తాను భరించగలదనియు అంతియగాక పనము యోగ్యమన్న బాధ్యతనుగూడ ఇరాకే వహించగలదనియు కర్నూలు అమెరికాగారినిరి. తర్కితో రాయబారములనుజరుపుటకు ప్రభుత్వమునకు ఇష్టమే యనిరి. తర్కితో పరిష్కారము చులకనగ కుదురునటుల ప్రయత్నించెదరని కర్నూలు అమెరికాగారినిరి.

ఇరాకులో బ్రిటిషు విధానము దివ్యముగ పనిజేయుచున్నది. పూర్తిగ శాంతిసక్రమ పరిస్థితులేర్పడి పాలనము సాగుచున్నది. వైమానిక దళమంతయు ఘనసేనజేసెను. మనముజేసిన 4,000,000 పౌనులలో ఘనము వైమానికదళమునకే ఖర్చుబెట్టితిమి. వైమానికదళము ఇరాకులోనున్న సుదీర్ఘప్రదేశములందున్నను ఈఖర్చుతప్పదు. సరిహద్దుసమన్వయ పరిష్కారమైనచో 192 సంవత్సరమున సరికి బ్రిటను ఆర్థిక సైనికసహాయమును ఇరాకుకు భేయనకకర లేదనిరి. దేశీయస్వపరిపాలన మానేర్పాటుజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్న సర్ పెర్సికాక్స్ షాహ్రాబు, మరితర బ్రిటిషు అధికారులును అనుతిచిరి. కుజిప్టలో మిల్లరుప్రభుని కాలములోగాని, క్రామరుప్రభుని కాలములోగాని ఇంత చక్కగ జరుగలేదు. ఇరాకు అధికారులు బ్రిటిషు సలహాదారులు ఎంతయు వండ్లులు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు చమరుగనుల కాశపడి ఇరాకులో తమ విధానమును ప్రవేశపెట్టలేదనిరి. తురుష్కపెట్రోలియము కంపెనీ ఇరాకు ప్రభుత్వము వర్తకసంబంధములు కష్టములేకుండ సౌఖ్యముగ జరుగును. సోవియటురషియానే పూర్తిగ తమకుకావలసిన పెట్రోలియమునకు నమ్ముకొనునటుల జేయుటకంటె ఇరాకులో దొరుకు పెట్రోలియములో తర్కికొనడ వాటా సేల వీయగూడదో?

ఇరాకునుండి మరలిపోయినచో జాతినమితి వట్టిద్రోహము చేసినటులగును. అంతియగాక పెరిషియా, బాల్కన్సు, ఈజిప్టు మరితర దూరదేశములలో ఏర్పడిన ప్రభుత్వము తరుమారగునని మార్చింగుపొప్పుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. అన్నిప్రభుత్వములు అంతరించు ననుచున్నది.

శుభసూచకము లేర్పడునటులకు దృష్టాంతము ఘనము. చర్చించుటకు తురుష్కరాయబారిని ఆహ్వానించితిమిని బాల్కన్సుగారు ప్రకటించుటయేయని డెయిలీటెలిగ్రాఫు పత్రిక చెబుచున్నది.

తర్కితో ఇప్పుడు ప్రస్తావించుట దొంగ వచ్చి పోయిన పిక్కుట జాగ్రత్తపడుటవంటిదని వెట్టువిప్లవ గజటుపత్రిక వాకొనుచున్నది. కర్నూలుఅమెరికాగారు ఇందులకు వడబడకపోవుట చేతను, బాల్కన్సుగారు, జేసిన బాసప్రకారము మెసపోలేమి యాను మనము ఖాళీజేయుటకు చాంబ్లెనుగారు చతురతతో తర్కితో ఒడంబడిక జేసికొనుట తెలియకపోవుటచేతను జాతి ధమితి మసాలుసంభావనకయమై తమంతటతామే జోక్యము గలుగజేసికొనవలసివచ్చెను.

బాల్కన్సుగారు ఎంతమాత్రము సహించుటకు వీలులేని వైఖరిని అనులించిరిని డెయిలీపార్లామెంట్ పత్రిక చెబుచున్నది. ఇరాకు మనఅధికారమును చాలకాలము సాగించుటకు ఒక కర్నూలుఅమెరికాగారు తప్ప ఇతరులెవరును కోరుట లేదనుచున్నది.

మసోలు సంభావన

ఇరాకు రీజెంటు యభిప్రాయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిశం 22:—మసోలుతో ఇరాకు రీజెంటు అమీరు జేభుగారిట్లు చెబుచున్నాడు:— మసోలు సంభావన యెంతయు తృప్తికరముగనున్నది. ఇది ఇరాకుచారిత్రమున ఎంతయు లాభకరముగ నుండును. అమీరాల్ కౌదుమను, పెయిజులు గారి కొడుకును హ్యోకోలో విద్యనభ్యసించుటకు ఇంగ్లండుకు వచ్చుచున్నాడు.

తురుష్కరాయబారి

ఇరాకుసరిహద్దునుగూర్చి బాల్కన్సుగారితో ప్రస్తావించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిశం 22:—ఇరాకు సరిహద్దునిమయమై తురుష్కరాయబారి నేటిసాయంకాలము బాల్కన్సుగారితో ప్రస్తావించిరి.

ఇంగ్లండులో ఉపద్రవకరమగు శీతవాతము

మంచుపతనము

రోడ్లన్నియు, బోవుటకు వీలులేకుండుట

నాకల యవస్థ దెప్పనలవి కాదు.

లీఫ్టు, డిశం 21:— ఈసారాంతమున స్కాట్లాండు, ఇంగ్లండువేల్పు ప్రాంతములలో శీతవాతము ఉపద్రవముగజేసెను. రోడ్లన్నియు మంచుపతనముచే మాటుబడిపోయి పోవుటకు వీలు లేకున్నది. కొంతకాలమైన రాకపోకలకు వీలగుటకు మంచు ప్రదేశములను బాగుచేయు నాగళ్లతో శుభ్రము జేయుచున్నాడు. మార్గములను వేల్పు రైల్వే ఆలశ్యముగ పోవుచున్నది. చాలవోట్ల టెలిగ్రాఫు టెలిఫోను లీగలు తెగిపోయి సమాచారములే అగిపోయినవి.

ఐరిషు సమద్రములో తూర్పు తీరమున శీతవాతము భీభత్సముగ వీచెను. మునుప్పులను కాపాడు పడవలను తెప్పించిరి. ఉత్తరమున కొంతకాలము మంచుపతనము శీతవాతము సాగుననుచున్నాడు.

బ్రిటిషు కోశాగారము

ఇండియా ప్రభుత్వమున కిచ్చినవి

లండన్, డిశం 21:— ఇండియా ప్రభుత్వమునకు రెండువర్గాయములు బ్రిటిషు కోశాగారమునుండి ఇచ్చిరి. మొదట 2801 పౌనులు 1920 లో ఇరాకు మైకామీషనరకుఅయిన నఖర్దులు నిచ్చిరి. రెండవవర్గాయము 1917—18 నేజీడును ల్లాను కనుకేగిన రాయబారులు ఖర్చుకొని 47838 పౌనుల నిచ్చిరి. ఈరెండు మొత్తములను కోశాగారాధికారిల సమ్మతి లేనిదే ఇచ్చిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సామ్యము ఖర్చుబెట్టుటకుమంచు మృద్రప్రాచ్యకాశల పరిస్థితులను చక్కగ ఆలోచించి చేయవలెనట.

పంచెములపై పన్నును వేయవలెనని కోశాగారముల్రాని అడిగెదరనియు కాని ఆపన్నును వసూలు జేయుటకు ఇబ్బందులందును గాన కోశాగారముల్రాని నిరాకరించవచ్చునని మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక తెబుచున్నది.

నూతన భారతరాజప్రతినిధి

నూతన సంవత్సర దినదముల పట్టిలో రైటు ఆనరబిలు ఉడ్ గారికి గూడ బిరుదు ఉంచుననుచున్నాడు.

రాంకే మద్దోనాలుగారు బిరుదము

ముగ్గురుకూతుళ్లతో 21 తేదీని మార్చెయిల్సుకు బయలుదేరిరి. సిలోనులో 10 రోజులుందురు.

మసోలు సంభావన

అంగోరా వైఖరి

రషీదుబేగారి యభిప్రాయము

ప్యారిస్, డిశం 20:—మసోలు తీర్పునుగూర్చి అంగోరాప్రభుత్వమువా రేమిజెప్పెదరో ముందుగ ఊహించవాలను. మసోలు పరిస్థితులు సున్నితముగను, సందిగ్ధావస్థయందున్నది.

తర్కి సదాశాంతి నే గోరుచున్నది. యుద్ధమున్న వీన గిండుకొన్నను జాతీయరక్షణార్థము అవసరముగూడ కత్తిగట్టి పోరును. గ్రేటుబ్రిటనుతో తర్కి ఎన్నియో ఏర్పాటులను గూర్చి ప్రస్తావించెను. ప్రత్యుత్తరమే లేకుండెను. గ్రేటుబ్రిటనుగాని తర్కిగాని మసోలు విషయమై చురు నిమిత్తమే ఎన్నడును ఆలోచించలేదు. చమరుసమస్యగనే ఎత్తుకొనలేదు. అంతర్జాతీయనర్తకవర్గము నేర్పాటుజేయుటకు తర్కి ఏర్పాటుజేసెను.

మసోలు అంటే తర్కికి జాతీయ సామ్రాజ్యాధికారమే. సర్వ సామ్రాజ్యాధికారము పారిజే. ఇరాకును రాజ్యముగ తర్కి ఎన్నడును అంగీకరించలేదు. తర్కి-సమ్మతిలేనిదే ధీనిని పరిష్కారముజేయగూడదని లాసేనుఒవంబడికలో ఆగారముకేసి మధ్యవర్తి పరిష్కారమునకు తర్కి ఒప్పుకొనలేదు. నెస్టోరియనులు బ్రిటిషుపక్షములో కేరి సైనికులుగ ఏర్పడిరి. అందుచే తురుష్కరాష్ట్రముపై దండెత్తినపుడు తురుష్కాలు వారిని వెడలగొట్టితిమని రషీదుబేగారినిరి.

ఆస్ట్రేలియా పార్లమెంటు

“వక్త” కూర్చుండు కుర్చీ

లీపెల్లు, డిశం 19:—నచ్చే సంవత్సరము మధ్యభాగమున ఆస్ట్రేలియా పార్లమెంటు సమావేశమగును. అప్పటికి సభాస్యతుడు కూర్చుండుటకు (వక్త) కుర్చీ నొకదానిని ఆస్ట్రేలియా కామన్వెల్లు రిప్రజెంటివు సభతో బహుమతిగా నిచ్చుటకు సామ్రాజ్యపార్లమెంటు సంఘమువారి యునైటెడ్ కింగ్డంశాఖవారు సామ్యము ప్రోగుజేయుచున్నాడు. కామన్వెల్లులో ఉన్న కుర్చీవలెనే యుండును 1921 లో కనడాకు బంపినదానిని పోలి యుండును. ఖరీదు 800 పౌనులగును. జాను ఆఖరునకు కుర్చీ పూర్తయగును వచ్చేసెప్టెంబరులో సమావేశమగు సామ్రాజ్యపార్లమెంటుసంఘమున కీయవలెను.

యునైటెడ్ కింగ్డమునుండి 16, కనడానుండి 8, దక్షిణ ఆఫ్రికా నుండి 4, న్యూజిలండునుండి 4 న్యూజిలండునుండి 2 ప్రతినిధులువచ్చెదరు. కర్నూలు అమెరి, థామస్ గార్లు గూడ సభ కేగెదరు.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు

మరల ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీని సమావేశమగును

లీపెల్లు, డిశం 21:— నేడు కామన్స్ ప్రభుత్వసభలందు రెండింటిలోను చాలవరకు బిల్లులను చర్చించెను. ఈ చర్చ అంతయు అయిపోయిన పిదప ఫిబ్రవరివరకు పార్లమెంటును ఆపుజేసెదరు.

వచ్చే ఆగస్టువరకు ఈపర్యాయము పార్లమెంటు పనిజేయుననిరి.

గనల పరిశ్రమనుగూర్చి ప్రస్తుతము పరిశోధించుచున్నాడు. ఇది కొంతకాలము జరుగును. నేడు ముఖ్యముగ ఇరాకు భావిపరిస్థితులు చర్చించెదరు. జాతినమితి తీర్మానము నామోదించుటకు నేడు చర్చించెదరు.

ఆర్థిక కారణములచే ప్రతిపక్షు లీజాతినమితి తీర్మానమును అంగీకరించరట. ఇరాకులో బ్రిటనులు చాలకాలమున్న వ్యయము అధికముగనని భయపడుచున్నాడు.

ఉమ్మగ ఇనుము పరిశ్రమలను గూర్చి ప్రస్తావించెదరు.

డాక్టరు ప్రెస్టన్ గారిపై కుట్ర

వార్తాపత్రికలలో ఆందోళన మాపవలెను

లండన్, డిశం 20:—ప్రేస్టన్ కుట్రనుగూర్చి పత్రికలలో ఆందోళనము జనుపుటచే అనవసరమగు హామ్యలు తలుపించుననియు అల్లరులేమియు గుంగకుండుటకై పత్రికలు ఈ విషయమై ఏమియు ప్రకటించకుండ జేయవలెనని న్యాయశాఖామత్తుని జర్మను ప్రజాపక్షమువారు గోరిరి.

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు తనను ఆజ్ఞేపించిన

వార్లను ఖండించుట

లండన్, డిశం 20:—ప్రభువులసభలో రేటింగు బిల్లు పరిశ్రమ రక్షక చట్టమును చర్చించునపుడు హల్లేను ప్రభుని, ఆప్సవగ్గ ఆఫ్ఫియత్తు ప్రభుని తీవ్రముగ ఖండించిరి. ముఖ్యముగ ఆఫ్ఫియత్తు ప్రభుని నిర్మోగమోటుముగ దూరిరి.

స్టారు పత్రిక బర్మెన్ హెడ్ గారి కీచిత్ర చంచలన పేల గల్గెనాయనుచున్నది. కొంచెము గౌరవముగ ప్రస్తావించిన బాగుండెడి దనుచున్నది.

అబర్ద్యురు పత్రికాభిప్రాయము

లండన్, డిశం 20:—మసోలు ఇరాకు మత ప్రతిస్థాపనలనుండియు సానికసంఘములనుండియు కర్నూలు అమెరిగారికి అభినందన పరంపరలు గురిసినవి. మసోలు మేయరు (పురపాలకాధికారి)గూడ అభినందనలను మసోలు తీర్పు విషయమై బంపిరి.

తర్కితో మంచి గనుండుట ఇరాకు మ్యాండ్ టు పరిసరా ప్రస్తావన గుట యుమావిధానములో ముఖ్యముగ రెండు విషయములు. మృద్రప్రాచ్యదేశములో శాంతియుండుట గూడ మావిధానములోనిదే మసోలు చమరుగనులుగాని ఇండియాకు బోవుటకు ఇరాకును వైమానికాశయముగ చేసికొనుటగాని 1923 అయిన తరువాత ఇరాకులో బ్రిటిషువారు. ఆగరాధని అభ్యవహారిక వ్రాయుచున్నది.

స్మితు కమిటీ

సార్వభౌమని కమిషనులా లేక రాజప్రతినిధివా?

కర్నూలు హంటుగారి సాక్ష్యము

(ఆసానియే డెకు (పెను)

డిసెంబరు 19—ఇండియన్ సాండు హార్టు స్కామ్ కేసు ఉదయం 10-20 గంటల తిరిగి సమావేశమయ్యెను. 10/15 పంజాబు పటాలమున కథిపెట్టిన కర్నూలు హెచ్. ఆర్. ఎ. హంటుగారు విపులముగ విచారించబడిరి. ఇండియన్ సాండు హార్టు సైనిక కళాశాలయందు హైందవ విద్యార్థులు ఆంగ్లేయులతో కలిసి తరిగిదగుటకు యింగ్లాండునుండి ఆంగ్లేయులకు లను ఆహ్వానించ వలయుననియు, తరిగిదనంతరము బ్రిటిష్ పటాలములలో కొంతకాలము భారతీయ సైనికవిద్యార్థులు పని చేయవలయుననియు, ఆంగ్లేయుల సహవాసలభ్యము నొందుటకొరకు నూచింపబడెనని సాక్షితో స్మితు సేనాని చెప్పెను. బ్రిటిష్ సైనికవిద్యార్థులు యిండియాకు రారని ఆంగ్లేవేతముందలి సాక్షులు దలంచుచున్నారు. బ్రిటిష్ సైనిక విద్యార్థులు భారతదేశమునకు రావచ్చునని స్మితు సేనాని అభిప్రాయ పడుచుండెను.

సాహసవతు లగు బ్రిటిష్ యువకులారా వచ్చునని సాక్షి అంగీకరించి, 17, 19 సంవత్సరములందు వారల నిటకు గొని వచ్చుటవలన ఆర్యోగ్యము చెడవచ్చునని హంటుగారునుడిచిరి.

ఈ విషయము ఉపసంఘ మింగ్లాండునకు వెళ్లినప్పుడు విచారించవచ్చునని స్మితు సేనాని నూచించెను.

సైన్యమున క్రమముగ భారతీయుల హస్తగతముచేయుటకు ప్రత్యేకింపబడిన ఎనిమిది పటాలముల సైనికోద్యోగులను, యితర పటాలముల బ్రిటిష్ సైనికోద్యోగులలో కలయకు "ండ జేయబడెదని నూచింపబడిన నూచనను, బర్మగుగారు చెప్పి దానిని సాక్షి నిరసించెను. బ్రిటిష్ ఉద్యోగులతో గలసివచ్చుట చెప్పుసారులు బ్రిటిష్ భారతీయ సైనికులు గలసి విచారణలు సల్పిరి.

ఎనిమిది పటాలముల ప్రత్యేకించుట భారతీయ సైనికోద్యోగుల కామోదముగ గలదని సాక్షి కప్పెను పీరాసింగు గారి ప్రశ్నకు సమాధాన మిచ్చెను. శిక్షణము కొరకు భారతీయులను వివిధపటాలము లందును నియమించుట బాగుగనుండునేమో యని తన స్వీయాభిప్రాయమని సాక్షి చెప్పెను.

రాజప్రతినిధి కమిషను తీసివేయవలయునని సాక్షి చెప్పెను. పటాలము యొక్క అధిపతి సార్వభౌమని కమిషను నొందిన ఉద్యోగిగ నుండవలయును.

సైన్యమందలి సిబ్బందియు, ఉద్యోగులను చాలవరకు పూర్వచారపరాయణు లని నేతాగారు వేసినప్రశ్నకు సాక్షి సమాధానమిచ్చెను. వంశానుక్రమముగ సైన్యమందు ఉద్యోగములుచేసిన కుటుంబములవారిచే నడపబడుటకు సైనికులంగీకరించెదననియు, అట్టిఉద్యోగులు ప్రాణములను అర్పింప సిద్ధముగను న్నారనియు సైనికులు గ్రహించి తాముకూడ ఉద్యోగులవలె ప్రాణముల నర్పింప జూచెదననియు సాక్షినుడిచెను. సైన్యమందు ఉద్యోగము చేయని కుటుంబములుండి వచ్చిన సైనికోద్యోగులపై సైనికుల కంఠ విశ్వాసముండజాలదు.

వైసచెప్పిన విషయము రుజువుచేయ సాధ్యము గాదనియు, సైనికుల అభిప్రాయ ముదియే యని తన నిశ్చితాభిప్రాయమనియు జిన్నా, పండితమోతీలాల్ గారలకు సాక్షి సమాధాన మిచ్చెను.

సాక్షి అభిప్రాయ మంగీకరించినను, సైనికతరగతులుగాని తరగతుల నుండి సైనికోద్యోగులను నియమించిన యెడ భారతదేశ రక్షణమునకు అపాయము వాటిల్లునని యేల సాక్షి ఘోషించెను నందు నూచించెనని జిన్నాగారు బ్రశ్నించిరి. సహజముగ సైనికోద్యోగ కుటుంబములకు చెందని తరగతుల బోషించవలయు ననియు, యుద్ధకాలమున కావించబడిన పరీక్ష జయప్రదముగ లేదనియు సాక్షి నుడిచెను. వారలు సైనికోద్యోగులుగ నుండ సంపూర్ణముగ నిరాకరింప తాను అంగీకరించుట లేదనియు, ప్రత్యేకపు సౌకర్యములపై సాండుట హార్టు నందు తరిగిదనొందుట కేర్పాట్లు చేయవలయునని నూచించెను.

ఇట్టివలవరకును యింగ్లాండునందు ఒకతరగతి నుండి

సైనికుడును, వేరుతరగతినుండి సైనికోద్యోగియు వచ్చుచుండెడి వారు అని జిన్నా, మేజరుజోరవారు సింగుగారు నూచించిరి. మధ్యతరగతిలో భాగ్యవంతులు సార్వభౌమని కమిషనులనొందుట కవకాశము 1918 సంవత్సరమునకు బూరము ఉండినయెడ, యింగ్లాండునందువలెనే యిండియానందును ఉండెడిది అని సభ్యులు చెప్పిరి.

సభ్యుల నూచనను సాక్షి అంగీకరించి, ఇంగ్లాండునందును సహజముగ యుద్ధమనిన పండువుగ దలంచు వీరజాతులు, వీరజాతులుగాని వారుకు గలరనియు, వీరజాతులు గానివారలు సైనికుల విశ్వాసమును యుద్ధకాలముందు చూరగొనజాలక పోయిరనియు సాక్షి చెప్పెను. భారత సైన్యమందలి ఉద్యోగులు సి పాయిజ యియ్యబ్బంది ననుభవించెదరా? వీరజాతులకు జేసని ఉద్యోగుల క్రితసామర్థ్యముల బోషించుటకు సరిహద్దువందల పోరాటములే ఉచితముగ అవకాశము.

బ్రిటిష్ ఉద్యోగి మిక్కిలి సాహసవంతుడనియు, చిన్న తనమంద విదేశము పోవలసియుండెననియు, వ్యాయుబుట్టి, మంచి ప్రవర్తనల అలవాటు వచ్చిన పాతకాలములందు అభ్యసించుననియు భారతీయుని కీ అవకాశము లేకపోవుటచే బ్రిటిష్ సైనికోద్యోగిని భారతీయ సైనికోద్యోగిని భేదము గలదనియు, పండితమోతీలాల్ గారికి సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. శిరోవ్యక్తివలన భారతీయుడు బ్రిటిష్ వానివలె బలవంతుడు గాడనియు, ఫ్రెంచి, జర్మనుదేశస్థులవలె స్వదేశమును విడువ అంగీకరింపదనియు హంటుగారు వచించిరి. సాండుహార్టు నందు ఆంగ్లేయులు అభ్యసించు సైనికశిక్షణము ఫ్రెంచివారి, జర్మనువారి శిక్షకంటె మంచిది అని సాక్షి చెప్పెను.

సాక్షి అభిప్రాయమును మోతీలాల్ గారు అంగీకరించి, ఆంగ్లేయునివిద్య, తండ్రి మిక్కిలి గట్టిగనుండుటకు సామ్రాజ్య బాధ్యత గారణమనియు, భారతీయులు వారిదేశమునుమాత్రమే సంరక్షించుకొనవలయుననియు, ఫ్రాంసు, జర్మనీ, జపాను లందు గల శిక్షణ తరిగియులతో సంత్వష్టినొందెదననియు పండితుడు వచించెను. బ్రిటిష్ వారివలె అధికముగ తరిగిదు భారతీయుల కుండవలయునని ఏల ఉండవలయునని పండిత నేతాగారు గారడిగిరి.

సాక్షి పండితు సభిప్రాయ మంగీకరించలేదు. యుద్ధము నందు పోటిగలదనియు, మంచితరిగిదనొంద ప్రయత్నించవలయుననియు సాక్షి చెప్పెను.

ప్రస్తుతమందు భారతదేశమున సాండుహార్టు స్థాపించుటవలదని సాక్షి మరొకన్ని ప్రశ్నలకు తరచిచ్చెను. సైన్యమందు నూటికి 50 వంతులయినను అధమును భారతీయులకు కావలయునని సాక్షి చెప్పెను. అప్పుడు యిండియానందు సాండు హార్టు స్థాపించుటకు ప్రారంభదశ సమకూడుననెను.

పండితమోతీలాల్ గారు:— అది ఎప్పటికిని సంభవించనిదగును.

కప్పెను మోతీలాల్ గారు:— భారత సైన్యము భారతీయుల పరము చేయుటకు ఎంతకాలము పట్టును?

సాక్షి:— ఏ ఐది మొదలు 75 సంవత్సరములు.

మేజరు జోరవారు సింగుగారు:— నూటికి 50 వంతులు సైన్యము భారతీయుల హస్తగతమైన పిదప సాండుహార్టు స్థాపించబడునని దలంచుము. అట్లైనయెడ సైన్యమందు యేటగలుగు 200 భాగీలు నింపుటకు 100 మంది భారతీయ సైనికోద్యోగులుకావలయును. ప్రతి సంవత్సరమును నూరు భారతీయ సైనికోద్యోగులు తయారు చేయబడుటకు భారతీయులు బ్రిటిష్ సాండుహార్టు నందు తరిగిదనగావడవలయును. ఇంతమంది భారతీయులను తయారు చేయుటకు సాండు హార్టు అధికారులు నిరాకరించెదరు.

సాక్షి:— ఎంతమంది భారతీయులను తయారు చేయుటకు సాండు హార్టు నందు చేర్చుకొనిబడెదరా? అంతమంది బ్రిటిష్ వారలు నిరాకరింపబడెదరు.

రామచంద్రరావుగారు:— అధిక సంఖ్యాకాలను తరిగిదు చేయుటకు బ్రిటిష్ సాండుహార్టు అధికారులు భారతదేశస్థుల చేర్చుకొనని యెడల?

సాక్షి:— అప్పుడు ఈ దేశమందే సాండుహార్టు స్థాపించుట తప్పదు. బ్రిటిష్ వ్యయముపై తయారు చేయబడు వారిని సాధ్యమైనంతవరకు మారు తీసికొనవలయునని నా అభిప్రాయము.

రావుగారు:— ఇంగ్లీషు వేతమందు పన్ను కట్టించువారు కట్టివారుగారు. భారతీయుల రెట్లప్పుడును అధికముగ పన్ను కట్టించుచున్నారు. భారతీయులను తరిగిదు చేయుట కొరకు చేర్చుకొనని బ్రిటిష్ సైనిక కళాశాలలకు యేటను భారతదేశము రూ 85,000 లను వెచ్చించుచున్నదని యిండియా ఆఫీ

స్ట్రెక్చర్లవలన దెలియుచున్నది. అదిమీకు దెలియునా?

సాక్షి:— ఇది నే నెప్పుడు వివరము. నమ్మలేనదిగా తోచుటలేదు. భారత దేశమందు వూత్ విచ్చినంటి కళాశాలను స్థాపించుట చాల కాలమువరకు ఆపుచేయవలయును.

అబ్దుల్లా ఖానుగారి సాక్ష్యము

10/15 పంజాబు పటాలము తాలూకు టీకా ఎమ్. అబ్దుల్లా ఖానుగారు పిమ్మట విచారించబడిరి. కర్నూలు హంటుగారివలె యిందూరునందు తరిగిదన, సాండుహార్టు నందు శిక్షణ నొందుకుండగనే సాక్షి కమిషను సంపాదించెను. విదేశ భావయందు భారతీయ సైనికవిద్యార్థి శిక్షణము నొందుట ముఖ్యమును యిబ్బందియని సాక్షి చెప్పెను. ప్రస్తుతపు పాతకాలము తగిన శిక్షణము నీచుటలేదని సాక్షి చెప్పెను. బాలీయందు దేశభక్తి, ధర్మవిర్వహణము గావించ వలయునను భావము వారిమనంబులందు వికసింపజేయవలయును. సైన్యమందు అనాదినుండియు జేరుచున్న జాతులవారల కధికముగ ప్రోత్సాహమివలయును. వారి ఉద్యోగధర్మములను అర్థముగ నెరవేర్చుటకు సైన్యసంబంధముగ సాంప్రదాయములు ఉద్యోగులకుండవలయును. శాంతిసమయమందు మంచి సోదైరు అని ప్రశ్నించెదనచాడు యుద్ధసమయందు వానిప్రతిష్ఠ నిల్వబెట్టు కొనకపోవచ్చును. ఇది స్వీయాభిప్రాయమనియు వీరజాతులకు జెందనివారి అసభమువలన తానిది జెప్పుటలేదనియు సెన్నాగారికి సాక్షి చెలిపెను. వైమానికదళము భారతీయుల నాకర్షించుటలేదని తనన్నే హితుల ద్వారా గ్రహించినని సాక్షి బల్లెను. తాను యెనిమిదిపటాలముల భారతీయులపరము చేయుటకు ప్రత్యేకించుట సమ్యక్తమనియు సాక్షి రామచంద్రరావుగారికి సమాధానమిచ్చెను. ఆకారణము వలననే తాను యీ ఎనిమిది పటాలములలో బనిచేయుట కయ్యము జూపుచుండెను. భారతదేశమందు సాండుహార్టు స్థాపింపవలయునని అబ్దుల్లా ఖాను గారు బల్లెరి.

తెప్పినెంటు కరియప్పగారు

భారతీయుల హస్తగత మగుచున్న ఎనిమిది పటాలములలో నొకటియును 1/7 రాజపూరుపటాలము తాలూకు తెప్పినెంటు కె. ఎమ్. కరియప్పగారు తదనంతరము విచారించబడిరి.

సైన్యము భారతీయుల హస్తగతముచేయుటకు ఎనిమిది పటాలములనువేరుచేయుట తనకంగీకారముగ లేదని సాక్షి స్మితు సేనానికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఇతరపటాలములందువలె భారతీయులు నేర్చు అలవడజేసికొనుటకు ఎనిమిదిపటాలముల విధాన మవకాశముల నీయుటలేదు. ఎనిమిదిపటాలములు భారతీయుల కొరకు ప్రత్యేకింపబడుటచే వారికి సామగ్గ్యములను జూపుటకు అధికావకాశముల నిచ్చుచున్నదని స్మితు సేనాని వచించెను. సాక్షి స్మితుగారితో యీవిషయమై యోగిభవించలేదు.

ఇందూరు పాతకాలద్వారా తాను కమిషనును సంపాదించెనని నేతాగారి ప్రశ్నకు సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. తానుమదరాసు ప్రసిడెన్సీ కళాశాలలో విద్యనభ్యసించుచుండగా వార్తాపత్రికద్వారా యిందూరు సైనిక పాతకాలముగరించి జదివి, తన్ను చెర్చుకొనవలయునని దరఖాస్తు నంపితినిని కరియప్పగారు చెప్పిరి. సార్వభౌమని కమిషను లు గల భారతీయ సైనికోద్యోగులకు బ్రిటిష్ సోదైరులు సలాముచేయకుండుట తటస్థించెనని సాక్షినుడిచెను. ఇట్టి ప్రవర్తనము అధికారులకు దెలుప ఉచితముగచర్య మర్యాదవిహీనులపై ననలంపింపబడెను. సాండుహార్టు సైనికకళాశాలయందు విద్యార్థులు 20 మొదలు 40 వేలవరకును రెండుసంవత్సరములలో వెచ్చించెదరని తాను వింటినని సాక్షి చెప్పెను. సాండుహార్టు నందు శిక్షనొందుటకు తమవిశ్టలసంపదించినవారల కీవ్యయము దిగులు పుట్టించుచున్నవి. సగమువ్యయము ప్రభుత్వమునహించినచో శిక్షణనొందుటకు వలయునంతమంది అభ్యర్థులు లభించెదరు. తాను జపాను, ఆమెరికా, కెనడా, ఫ్రాంసు, బెల్జియము, యిటలీదేశములకు బోతిననియు యీదేశములందెల్ల బ్రిటిష్ సైనిక విద్యావిధానము ఉత్కృష్టమైనదని నుడువుట వింటిననియు సాక్షి చెప్పెను. సుశిక్షణయందు బ్రిటిష్ సైన్యమునకు బోలినదిలేదు. కవాతుమీదగాక యితరసమయములందు బ్రిటిష్ సోదైరులతరిగిదు శిక్షణము నిగ్రహము కనబడును. సైనికోద్యోగుల పరస్పరసహకారము, సైన్యయొక్క సామర్థ్యపలుత్వము నిల్పుచేయుటకు సైనికులు ఉద్యోగులు కలిసి భుజించుట అత్యవశ్యకము. సరిసమానము భోజనసమయమందెల్లరునుగలసి, సోదరభావములతో ఘెలంగదగు. ఇతరదేశములందు కలసిభుజించు ఆచారములేదు. బ్రిటిష్ సైన్యముయొక్క సామర్థ్యమునకు సైనికులు ఉద్యోగులు గలసిభుజించుటయు ముఖ్యకారణము.

ఇట్టి సమయమునందే సోదరులకుంటే అధికవాత్సల్యము గలపారిలో తనకు స్నేహమునుకలిగినవని స్నేహముగా వచించిరి. మిలిటరీబాటలు, మిలిటరీబాటలు కానివారు అను వివక్షత పాటింప నావశ్యకము లేదని నేతృగారికి సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఎవ్వరైన తగిన విద్యాభ్యాసము నొంది సచ్చరిత్ర బంతులై నైవ్యవిద్య నభ్యసించి తగవచ్చునని సాక్షి చెప్పెను. ముగ్ధులగుట కాని మిలిటరీ బాటిష్టలను నైవ్యమందు జేర్చు కొనరాదు. తాను కొడుగుడకేసుడనియు త్రితీ కలమువాడ నియు పండితమోతీలాలు నైవ్యుగారికి కరియప్పనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

తనలందఱియు తాతయు వ్యవసాయదారులని సాక్షి రామచంద్రరావుగారికి జవాబిచ్చెను. నైవ్యవిద్య నభ్యసించుటకు విద్యార్థులు తగినంతమంది లభించగ నే భారతదేశమందు సాండు హక్కు స్థాపించవలయునని సాక్షి నడిచెను. పూర్వ నిచ్చి చాతా పాతకాలందు నైవ్య విద్యయును తరిగినగుటకు భారతీయు లను యింగ్లాండు పంపవలయునని లెకరియప్పగారు బల్కిరి. నైవ్యవిద్య అప్పుడుగ నభ్యసించుటకు యింగ్లాండు నందునలే పట్టిన పాతకాలు భారతదేశమున దుండవలయునని నైవ్యవిద్య విధానమునుగురించి ప్రశ్నింప సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. మరియొక పాతకాల ధేరాధూనువంటిది స్థాపించవలయు ననియు, రెండుపాతకాలందును 600 మంది బాలరను తరిగి ను చేయవలయుననియు సాక్షి నడిచెను. ప్రతిసంవత్సరమున నూ టికి 30-వ వంతు ఖాళీలు భారతీయ నైవ్యోద్యోగులచే నింపబ డవలయుననెను. అనగా సంవత్సరమునకు 50 మంది భారతీ యులీ ఉద్యోగములకు నియమింపబడెదరు. కాని ప్రస్తుతము భారతీయులను యింగ్లాండు బంపవలయుననియు, సాధ్యమైనంత వేగముగ తగిన పరిశీలనలను సాండుహక్కు యిండియానుండు స్థాపించవలయుననియు లెకరియప్పగారు వచించిరి.

ఇందూరునందు నైవ్యవిద్య నభ్యసించుటచే సాక్షి నైవ్య విద్య బాగుగ నభ్యసించుట కంతరాయములు గలిగెనా యని ప్రశ్నింపబడలేదని సమాధానమిచ్చెను.

యుద్ధకాలముందు సరియగు విద్యార్థులు లభించనప్పుడు ఒక సునత్సరములో యిందూరునందు నైవ్యోద్యోగుల తరహారు సాధ్యమైనపుడు, రెండు సంవత్సరములలో మంచివిద్యార్థులను భారతదేశమందు తరిగి ను చేయ యే ల సాధ్యము కాదని వంటితుడు ప్రశ్నించెను? సాండుహక్కునందు తరిగినగుట అక్షేపింపదగినదనియు, ఇందూరునందు నైవ్యవిద్య నభ్యసించిన వారందరు చిరుతప్రాయము గారనియు సాక్షి చెప్పెను. నైవ్య జీవితమునకు అర్హులైనవారలను విశ్వవిద్యాలయ పటాలముందు తరిగి నుటకు నిర్బంధముగ జేయవలయుననియు, సాండుహక్కు నందు విద్యార్థుల జేర్చికొనుటకు మరియొకమార్గముగూడ నవలం బించవలయుననియు లెకరియప్పగారు నడిచిరి. కనడా యందుగల కింగ్స్టన్ నుమాదిరి సాండుహక్కు అనుకరించి, అందు జేరువారియస్సు 21 సంవత్సరములవరకు హెచ్చించవలయు ననెను.

బ్రిటిషువారిని బహిష్కరించే వంటి సాక్షి యింగ్లాండుబంపి వేయవలయునని గొందరుదలంపు నభిప్రాయమును నిజమని యేల వ్లేటుమెంటునందు సాక్షి జేర్చెనని పండితుడు ప్రశ్నించెను. (నవ్య)కొందరిట్లు చెప్పినయు, వారు బాధ్యతగర్వించినవారు గారనియు, సాక్షి చెప్పెను.

పండిత మోతీలాల్ నైవ్యుగారు:— భారతదేశము నుండి మనబ్రిటిషుమిత్రుల సంపివేయుటకు చాలకాలముపట్టును. (నవ్యులు)

ఒకసభ్యుడు:— మనము పొమ్మనినను వారు పోరు.

జిన్నా గారు:— భారతదేశక్షేమమును కాపాడుట వారి విధి. (నవ్యులు)

నైవ్యవిద్యయులను బాగుగ గ్రహించుటకు ఎల్లరునుగలసి భుజించుట లాభముగాదాయని బర్మనగారు ప్రశ్నింప, లాభమే యని సాక్షి జవాబిచ్చెను.

పంజాబు ముసల్మానులు, రాజపుత్రులు మొదలగు నైవ్య కులకు సాక్షి అభిప్రాయని జిన్నా గారు వచించిరి. గౌరవమును సాక్షి చూరగన, యుద్ధకాలముందు ప్రాణములైన అర్పింపగ లట్టి విశ్వాసము సాక్షి బడయగలదాయని జిన్నా గారు ప్రశ్నించెను? నైవ్యకుల గౌరవమును బడసి వారు ప్రాణత్యాగము నైనను యుద్ధ సమయముందు గావించునంతటి విశ్వాసమును పొందగలదని సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ప్రతి సంవత్సరమునందు 50 బాలరను తయారుచేయుటకు అనుకూల పరిస్థితులు గలవనియు నైవ్యమును హస్తగతము చేయు విధానము జయప్రదముగ కొనసాగుటకు సరియగు విద్యార్థులను తరిగి ను చేయవలయుననియు సాక్షి వచించెను.

సోదరు జీవితముందు గల సౌఖ్యమును ఆనందమును భార తీయులు గ్రహించలేదు. 1919 సంవత్సరమునకుపూర్వము వారిని నైవ్యములో జేర్చికొనకుండుట యందుల కొకకారణము. హస్త గతముకాని పటాలములందు బ్రిటిషు నైవ్యోద్యోగుల సహవాస ముచే పెక్కు విషయములను గ్రహించుటకు విశేషవశకములు గలవు. భారతీయుల హస్తగతము చేయబడిన ఎనిమిది పటాల ములలో నేది లోపము సంభవించినను విధానమంతయు లోప ధూయిష్ట మైనదని దూషించెదరను భీతి గలదు. బ్రిటిషు నైవ్యో ద్యోగులు భారతీయ నైవ్యోద్యోగుల క్రింద కొలుపు చేయరని తాను వినలేదని సాక్షి జిన్నా గారి ప్రశ్నలకు సమాధానమిచ్చెను.

లెఫ్టినెంటు సర్దారు జైసింగు గారు

యుద్ధములందు ప్రవీణతగల జాతులవారు నైవ్యవిద్య నభ్యసించవలయుననియే అభిలషించుచున్నారని కల్పధూలా సం స్థాన చక్ర అనుబంధమున 3-11 సిక్కు రెజిమెంటునందలి లెఫ్టినెంటు సర్దారు జైసింగుగారు సర్ ఆబుల్ మయామ్ గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ధేరాధూను కళాకాల విషయమై తనకు దెలియదనియే కల్పధూలా సంస్థానముననుండి ఆకళాకాలయందు తరిగినగుటాని నెవ్వరిని తాను ఎరుగననియు సాక్షి చెప్పెను. క్వట్టాలో తన బెటాలియనులో జేరినప్పటినుండియు మహమ్మ దీయులు తన్ను గౌరవముగ జూచుచున్నారని సాక్షి జిన్నా గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఒక మహమ్మదీయ పటాలమును తాను ఒకచోట నడపితి ననియు, తన ఆజ్ఞల కొరకు వహించి ఎల్ల నైవ్యులను నడచితినిననియు సాక్షి చెప్పెను. ఇన్ని సంవత్సరములందు తాను బ్రిటిషు నైవ్యోద్యోగులతో గల సినైవ్యముందు బనిచేయుచుండెనని జైసింగుగారు నడిచిరి. బ్రిటి షుసాండుహక్కు నడపబడునీతిని నడపదలచినయెడ వెంటనే భారతదేశమందు సాండుహక్కు స్థాపించవలయు నని సాక్షి చెప్పెను.

నేతృగారు:— మహమ్మదీయులు మియులను గౌర వించెదరని చెప్పుచున్నారు. బ్రిటిషు నైవ్యోద్యోగుల యెడ జాపు విశ్వాసమును యుద్ధముచేయుటయందే గాక మరియితర విషయములందును వారు మీయందు సమానముగ విశ్వాసములను జూపెదరా?

ముఖ్యముగ సర్వవిషయములందు ముసల్మానులు నన్ను విశ్వసించెదరని జైసింగుగారు నడిచిరి.

సార్వభౌమని కమిషను అధికగౌరవకరమైన దనియు దొమినియు కమిషను లిచ్చినయెడ భేదప్రతిభ తలపింపు ననియు భీతిగలవని మేజరు జోరవారుసింగుగారికి సాక్షి సమాధానమిచ్చెను.

నేతృగారు:— మీరు యిప్పుడే సాండుహక్కునుండి దిగితిరనుకొనుడు. భారతీయపటాలములో జేరెదరా లేక భార తీయుల హస్తగతముగాని పటాలములో జేరెదరాయని ప్రశ్నింప బడినప్పుడు మీరేమి సమాధాన మిచ్చెదరు? త్రితీయ తడవడి సమాధాన మిచ్చుట కిదికష్టమై ప్రశ్న అనిసాక్షి వచించెను.

జిన్నా గారు:— ఎనిమిది పటాలముల స్నేహము ప్రజా మోక్షముగ లేదనియే మీ అభిప్రాయము?

అవును. ప్రజామోక్షముగ నున్నదని నవ్యులు సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

మేజరు జోరవారుసింగు:— సాండుహక్కు స్థాపింప బడినదని తలపుడు. సంస్థానములవారందు నైవ్యవిద్య నభ్య సించెదరని మీరూహించుచున్నారా?

సాక్షి:— చెరచరని నాఅభిప్రాయము.

భారతదేశమందు సాండుహక్కు స్థాపించినయెడ తరిగి ను చేయుటకు వలసినంతమంది అర్హులు నైవ్యవిద్య నభ్యసించుట కు గలరని రామచంద్ర రావుగారికి సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. దుర్గరమగు వ్యయమునకు భీతిల్లి మధ్య తరగతుల బిడ్డలు తరిగి ను నొందుటకు యింగ్లాండు వెడల భీతిల్లుచున్నారు.

లెఫ్టినెంటు బ్రూగారు

4/19 హైదరాబాదు రిజిమెంటు తాలూకు

లెఫ్టినెంటు హెచ్. బి. ఎస్. బ్రూగారు తరువాత విచారించబడిరి. ఈయన కత్తెను హీరాసింగుగారి పుత్రులు. కమిటి అధ్యక్షులగు స్నేహ నేనాని బ్రూగారిని విచారించవల సినదని కత్తెను హీరాసింగుగారిని గోరిరి. కాని బ్రూగారిని హీరాసింగుగారు ప్రశ్నింపనునిరి.

నైవ్యము భారతీయుల హస్తగతము చేయుటకు అకలం చింపబడిన ఎనిమిది పటాలముల స్నేహము సార్వభౌమని కమి షనుల నొందిన బ్రిటిషు నైవ్యోద్యోగులు విరోధభావముతో జూచుటలేదు. తనకు దొమచున్నదని మేజరు జోరవారు సింగు

గారికి సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. భారతీయ నైవ్యోద్యోగుల క్రింద బ్రిటిషు నైవ్యోద్యోగులు పనిచేయ రనునది తా నెప్పుడు ను వినలేదని బ్రూగారు చెప్పిరి. నేనయందు ముఖ్యముగ గా వలసినది సుఖమును సలీలతయు నని సాక్షి తెల్పెను. ఆదా యము న్యయము లాభము నష్టమును బరికించుటకై నేరు యెరు గని కొనుటి తన కుమారుని నైవ్యవిద్య నభ్యసించ కళాకాల కంపునని యెవ్వరును దలంపజాలరు. సిక్కులు వ్యవసాయదారులు గాని సోదరు లు గా ని ఉ న్నారు. సోదె రుగనుం డి న తం డి బిడ్డ ను నైవ్య ము న కే బంప జూచును అని బ్రూగారు చెప్పిరి.

మేజరు జోరవారుసింగు:—“కాని సోదరుల ప్రసిద్ధిపడసి యుద్ధకాల ప్రకటనలందు భేదబొందిన యొక కొనుటి నేనెరుం గుదును” అని సింగుగారు చెప్పిరి.

అది యొక విశేషాంశమని లెఫ్టినెంటు బ్రూగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

తగిన శిక్షణమున్న ప్రతివారును నైవ్యముందు జేరవచ్చు నని సింగుగారు నడిచిరి.

1923 సంవత్సరములో బ్రిటిషు సాండుహక్కునందుసాక్షి తరిగినగుమండ భారత నైవ్యముందు బ్రిటిషువారు చేరుటకు ప్రచార ము సల్పబడెనా యని రామచంద్రరావుగారు బ్రూగారిని ప్రశ్నించిరి.

జేకాలు నేనాని నైవ్య విద్య నభ్యసించు విద్యార్థులను ఉద్దేశించి ఉపన్యసించెను అని సాక్షి నడిచెను.

రామచంద్రరావుగారు:—భారత నైవ్యములో జేరిన బ్రిటిషు కాండేటులు లేక ఉద్యోగులు భారతీయులక్రింద బని చేయ నవసరములేదని అప్పుడు చెల్లుబడెనా?

తనట్టిది వినలేదని సాక్షి జవాబిచ్చెను. నైవ్యముక్రమ ముగ భారతీయుల హస్తగతము జేయబడునని విశ్వసించుచుండె ననియు, అందుకొరకు మంచి పునాదులు నిర్మింపవలయుననియు అభిమము 200 మంది కమిషనులు గల ఉద్యోగులైన సాండు హక్కు స్థాపించుటకు పూర్వము ఉండవలయుననియు సాక్షి తెల్పెను.

సాండు హక్కు నందు బాలర జేర్చికొనుటకు వయస్సు హెచ్చించ నవసరము లేదని బర్మ ను గారికి సమాధానము సాక్షి యిచ్చెను. ఏ విషయ మందును భారతీయులయెడ భేదము జూపుటలేదు. (బ్రిటిషు ఉద్యోగులు నైవ్యోద్యోగులు ఒక్కరితి తరిగి ను పొందవలయు ను ఉభయులును సమాన పరీక్షలను కష్టములను చాటవలయు ను. మంచి ఉత్సాహమును పోటీయును గలిగించుటకు ఒక కం పెనీని మరియొక కంపెనీతో ఆటలను ఆడించెదరు. నైవ్య శిక్షణ ములో నివి యొక భాగము. చాలమంది విద్యార్థులు లేకుండ ఆటలను ఆడవలెదు.

రహస్యముగ యీసాక్షి కొంతసేపు విచారించబడెను.

లెఫ్టినెంటు మెహతాబు సింగుగారు

క్వీన్స్ ఫోర్సు రాయలు రిజిమెంటునందలి రెండవ బటాలియను యను తాలూకు లెఫ్టినెంటు మెహతాబు సింగుగారు నేడు విచారించబడిన సాక్షులలో ఆఖరుసాక్షి. తనంతట తానే, యి తరుల ప్రాత్యహము లేకుండ మెహతాబుగారు నైవ్యముందు జేరి రని అభ్యుత్సాహతో చెప్పిరి. 21 సంవత్సరమువరకు వయస్సు హెచ్చించుటకు సాక్షి సుముఖత జూపెను.

బ్రిటిషు నైవ్యోద్యోగులు భారత నైవ్యముయొక్క విశ్వా సమును జూరగొనిననియు, ప్రస్తుతముందు భారత నైవ్యము యొ క్క విశ్వాసమును భారత నైవ్యోద్యోగులు చూరకొనినో లేదో తాను జెల్పజాలననియు మేజరు జోరవారుసింగుగారికి లెఫ్టినెం టు మెహతాబుగారు సమాధానమిచ్చిరి. యుద్ధముందు ఉభయు లను భారత నైవ్యులు సమముగ విశ్వసించెదరా? సంశయము తనకు గలుగుచున్నదని సాక్షి నడిచెను.

మేజరు జోరవారుసింగు:—యుద్ధములో మీవారు మి మ్ములను విశ్వసించి మీ ఉత్తరవులను నెరవేర్చెదరని మీరు విశ్వ సింపరా?

సాక్షి:—వారలను నన్ను నడపనిచ్చెదరని నేను దలంచుట లేదు.

మేజరు జోరవారుసింగు:—ఇంతటితో సమాప్తిచేయుట మంది.

అప్పుడు సాయంత్రము 7-45 గంటలకు సాక్షి రహస్యము గ. కొంతసేపు విచారించబడెను. నేడు విచారించుటకు నిర్ణయం పబడిన లెఫ్టినెంటు కాంతిసింగుగారిని సోమవారముందు ప్రారం భముగ విచారించెదరని పత్రికా విలేఖరులకు చెల్లబడెను.

కష్టియాదాయబారి ప్రతిని హేమ్యజేసిరి.

Telephone Nos. 3034 & 2837 Telegrams "Kal 141"

శాసనసభకు ప్రశ్నోత్తరములు

గతవారము జరిగిన శాసనసభలో యాదగుప్రశ్నోత్తరములుగాడ జరిగినవి:-

కల్వారీ ఇజావాల నిషేధము

కల్వారీ ఆగ్రహారములో ఆర్యసమాజమునందు చేరిన ఇజావాజాతివారినిగూడ నిషేధించుచు ఒసంగబడిన 144 ఉత్తరువు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి ఒత్తిడిపై నొసంగుట నిజమేనాయని సత్యమూర్తిగారకు అట్లుకాదని బయలుపెట్టెను. అచ్చట మేజిస్ట్రేటుతో జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వతరములను ప్రకటించుట యనగా, నవీరహస్యముగా నుంచబడుననిరి.

వల్లూరుకాల్వ

కృష్ణ ఆనకట్టనుండి వైద్యులు నూతనముగ నిర్మించినదివలన వల్లూరుకాల్వను పెద్దదిచేయుట కేమయిన మూచనలు జరిగిందనిగూర్చి ఏమయిన అంశాలు చేరినవాయని చల్లపల్లిరాజగారిగారి, చల్లపల్లి నిర్మించి యెంతయో కాలముగాడ దరియు, నింతవేగముగ దాని ఫలితములగుర్చి కాల్వల యధిపతిగూర్చి అలోచించుటకు పిలువదనియు, ఇప్పటి కేమి అంశాలు చేరినవనియు ప్రభుత్వతరముపట్టెను.

బల్లారిలో రెండుపంటలు

బల్లారిజిల్లాలో పల్లపుభూములందు రెండవపంట పండించుటకు నీరు సరఫరాచేయుమని వచ్చిన దరఖాస్తులను నిరాకరించ వలసినదని ఉత్తరువు సంగీతముగా ఏ. రంగనాథమొదలగువారి ప్రశ్నలను తెలియపెట్టెను.

గంజాముజిల్లాలో తంపర

ఈ జిల్లాలో గంజాతంపరకు సముద్రమునకు మధ్య నున్న ఇసుకతీర్మాలు 1928 సం॥ అధికవర్షముచే రెండువోట్ల కొట్టుకొని పోయెను. పైగా పల్లికు వర్షుకావువారు కొంతమట్టిని ముతకని తొలగించిరి. దీనికి ఫలితముగ నిరుడు 800 ఎకరములలో నుంచిపంట పండెను. ఈసంవత్సరము 500 ఎకరములలో బంధుపంట పండు నూనగులను అని కిషిభూమిగరిగిగాడు కట్టించగా తెలియపెట్టెను.

బందరు కాల్వనంతెన

బెజవాడవద్ద బందరుకొనాలుపై వంతెన కట్టించి, లాకు రెగ్యులేటరు నిర్మింపవలెననియు ప్రభుత్వమువారికి కొరమమార్చిలో బెజవాడ నునిపిపాలిటివారు తీర్మానించినందుండిరి. లాకు, రిగ్యులేటరులకు అంశాలు ఖాయపరచిరనియు ప్రారంభముపని జరుగుచున్నదనియు, లాకుతో గలిసియున్న వంతెన గట్టుటకు అలోచించుచున్నారనియు ఎం. సీతయ్యగారు ప్రశ్నించగా తెలియ పట్టెను.

Advertisement for KOLYNDS featuring a bottle and a brush. Text includes 'KOLYNDS', 'PYBRUSH', and 'KOLYNDS'.

అమెరికా విశ్వవిద్యాలయములు

పారిశ్రామిక విద్యాలాభములు

డా॥ జె. యం. గాల్వజగారి యువన్యాసము

"విల్లి, కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయములు"

దక్షిణ అమెరికానుండి తదితర విశ్వవిద్యాలయము లందలి విద్యవిధానమును గూర్చి నిన్నటికాయంతయు డా॥ జె. ఎం. గాల్వజగారు సెనెటు భవనము దుపయ్యించిరి. వైసునాన్సలరు సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయకుగారును మరికొందరు పురప్రముఖులును పెక్కుండు విద్యార్థులు నరుదించిరి.

ఉపన్యాసకులు అమెరికాయందలి విశ్వవిద్యాలయములలోని విద్యవిధానమును గూర్చియు, పారిశ్రామిక విద్యార్థావములను గలుగు ప్రమాదమును గూర్చియు, విరుక్త్యోగసమస్యను గూర్చియు మాట్లాడుచు ప్రేమిద్యావశ్యకతను గూర్చి నోట్ల చెప్పిరి. విల్లి విశ్వవిద్యాలయము 1850 సం॥ స్థాపింపబడినది. అవిశ్వవిద్యాలయమును వృత్తివిద్యయును, పరిశోధనావిద్యయును గరపబడును. అమెరికాయందలి తదితర విశ్వవిద్యాలయము లందువలె విల్లి విశ్వవిద్యాలయమునందును కేవలము వైజ్ఞానిక విద్యనే గరపుట యొక గొప్పలోపము. అందుచే పట్టుములకొరకై విద్యార్థిజీవితమును కల్పవృక్షావలంబు గావించుట యగును. కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయము ప్రభుత్వమువారిచే నడుపబడుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయవిద్యవిధానమును సత్వ్యభావనిర్యాణమునకై ఆక్సుఫర్డు కేసుబిడ్డి విశ్వవిద్యాలయములకు సంబంధించిన ఆంగ్లకళాశాల యొక భాగమును గలను. మరియొక భాగమును జర్మను విశ్వవిద్యాలయముల పరిశోధనా సాంప్రదాయముల ననుసరించి విశ్వవిద్యాలయ పరిశోధనా కాళుగలదు. పిసికోబాటు సాంఘికోద్ధరణ, అ న్యో న్య స హ య మా ది గా గ ల విషయములగూడ గరపబడును. ఇందు కొరినవిషయముల నేర్పరుమకొనుటయందు చాల సామర్థ్యము మొనంగుచున్నది. కారణమేమన వారు కారికపరిశ్రమ ఇమిడియుండు సాంకేతిక విద్యల కధికప్రాధాన్యమొసంగెదరు. లక్షాధిక రులవిడ్డలను తమ తల్లిదండ్రులకై నాధారపడియుండక స్వతంత్ర సంపాదించు కొనుటకొరకై సెలవుదినములందు పరిశ్రమచేసి ధనమును గడింతురు. దీనివలన అవిశ్వవిద్యాలయమును పారిశ్రామికవిద్య కట్టిపలికభావ మారోపింపబడినదో ఎరుగవచ్చును. వైజ్ఞానికకళాశాలలందలివిద్యార్థులందును ఇట్టి ధనార్థ నానక్తిగలను.

దక్షిణదేశమునందు కంటే ఉత్తర అమెరికా దేశమునందలి విశ్వవిద్యాలయములందు బాలికావిద్య ఎక్కువగ వ్యాప్తి గాంచినందున్నది. ఈయభివృద్ధి కొరవడాయున్నది. భారతదేశమును బాలికావిద్యయందు ముందడుగు నేయుట కాశించుచున్నాను. విద్యార్థులకు ప్రస్తుతములో నుండేపాఠములను మాత్రమే బోధించుట యనునది అంతప్రాముఖ్యము గాదు. సత్పురుషులగు జేయగల శరీరాత్మల సమన్వయము బ్రటిషు కళాశాలలందు గలదు. చిల్లియందు నిర్బంధ విద్య గలదు. దేశాదాయమునుండి ప్రైవేట్, సెకండరీ విద్యవరకు ఎల్లరకును ఉచితముగ విద్యగరపెదరు మాదేశమునందలి న్యాయవాదుల వలన దేశమునకు చెప్పరాని యాపద ఘట్టిల్లినది. వారు దేశమును అంటువ్యాదులవలె పీడించుకొని తినుచున్నారు. చిల్లియందును నిరుద్యోగ సమస్య కొద్దిగనో గొప్పగనో లేకపోలేదు.

ఉపన్యాసకులు మరికొన్నిప్రశ్నలకు సమాధానములు చెప్పుచు చిల్లి యందు మాడుభాగములు వైలుదారలు ప్రభుత్వమువారిచే నడుపబడెడివే యని బోధిరి. భారతదేశముందు ప్రేమిద్యావశ్యకత గూర్చి గొప్పకార్యములు జరుగగలవని బోధిరి. బ్రిటిషువారినుండి భారతీయులు పెక్కువిషయములు నేర్చుకొనవలసి యున్నది. భారతీయులలో మూడుపాళ్లు ప్రజలు చూడవలె. విద్యలేక యుండుతరి స్వాతంత్ర్యమెట్లు బడచుగలరని ప్రశ్నించిరి. అందులకై నిరంతరము పాటుబడ వలెనని బోధిరి. వైసునాన్సలరు గారు ఉపన్యాసకులకు వందనములర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

మూల్యమువద్ద రైళ్లు డికోనుట

మూల్యము, దీని 22:—మూల్యము కాంటన్ మెంటు డివిజన్లో మాపర్నెంటులంతి:—ఆకాల్పరు ప్రేమనులో సేటియదయము 10-20 నిమిషములకు ఒక ప్యాసెంజరు బండి ఒక గూడుబండితో డికోసెను. 10-రుండికి గాయములు తగిలెను. ఇద్దరు చనిపోయిరి. రైళ్లు సరాసరిగా పోవుటకు పిలువెడు. దాటించుటకు ఏకాట్లు చేయబడుచున్నవి. రాత్రి గంటలకు ప్రోవ పరిచేయబడును. వెంటనే ఆఫీసరులు జాయింటువిచారణ జరిపింపుచున్నారు. (అ. ప్రె)

కాన్పూరు కాంగ్రెసు

మ. చదునన్నేరురు పూరుపుల్లలెనె శాస్త్రంబులపండించునో నమన్నేరురు శత్రుసేనల ధనుర్యాపారము త్నేరునో నుదితోత్సాహముతోడ నేలగలరీ యుర్విక బ్రతిష్ఠింపునో నుదికితో నేరగరాని విద్య గలదే ముద్దారనేర్పించినన్.

వై పద్మమునందలి భావములు ఈవారమున కాన్పూరు కాంగ్రెసున కన్యకుతనమించు సరోజినీదేవి యెడల ప్రత్యక్ష నివర్ణనములై కైంపుచున్నవి. ఈమె యగ్రగణ్యత భావలకు ముదము ముదముగాక. వంగీయులనును ఆగ్రా, సగర్వకార్య, పాఠశాల, విద్యార్థులనును, భారతీయ, భారతీయులచే నిట్టి ఆపూర్వకవిద్య విశ్వవిద్యయే ప్రథమము. వనితారత్నమిట్టి యపూర్వ గౌరవమునంపించుటకు ప్రేమిలోకము సంతసమున మణియుండు నని వేరుగ జెప్పవక్కరలేదు. సరోజినీదేవి నేడు నిండు వైభవముతో కాన్పూరును బ్రవేశించుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముడును ఈమె వెన్వెంట జనుచుంది. దేశ సమస్యలో పాల్గొనుచున్నారు. మోతీలాల్ మున్నగు ప్రముఖు లెందరో విచ్చేసియున్నారు. విచ్చేయ గలరు. మన శిశి తి గ తు, ప్రోసేపురు విచ్చేసిన విదేశీయు లెందరో వచ్చుచున్నారని జేయుచున్నది. జనీ మాలమున కాన్పూరున దివ్యసందర్శనము నహించుట ఈ సందర్శన కుతూహలలై దేశభక్తు లెందరో నెక సంఘునరు. ఈభక్తులచే రైళ్లన్నియు నిండిపోవుచున్నవి. కాన్పూరుభూవారమున నూతనా లంకారములచేతను వివిధ ఫలచేతను సంగీతనములచేతను దేశభక్తుల రాకపోకలచేతను తాండవి మాడుచుండును. వేమనసే సున్నాతలై రాచకార్య నిమగ్నులు గండ్లని లోకపావని గంగామహాదేవి ఎలుగై త్రి ఆవ్యసించుచున్నది. భరతాంబయు సరోజనమ్మయు పరస్పర సఖ్యతను వాంఛింపుచుండిరి. ఈ అహోన్మము లందు కొని పరస్పర కక్ష బోనాడి దేశనేవాదురంధరులై ఐక్యకంఠముగ స్వరాజ్యాభిలాషలై తచ్చిద్దికై కృషి నెల్పదరుగాక.

(లోక సంచారి)

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జత 1 కి మజూరీ రు 4-0-0 మాత్రమే
దైమండు కట్టింగుచేయబడినవి. అద్భుతమయిన పని తనము. అనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారుకు గారండ్లి యెప్పుడయిననూ సరే మీ కవసరము లేనియడల సవరనుల ధర ప్రకారం సొమ్ము వాపసు యివ్వబడును. కొరవారికి కేట్లాకు పుచితముగా పంపబడును. 2489-1264

గోల్డుబేంగిల్సు మేనుపాక్చరింగ్ కో

18 జవరత్ ముత్తయ్య మొదలిపిడి, సాపుకారుపేట మద్రాసు.

Advertisement for Gold Bangle and Men's Suits. Text includes 'మా న సాట్లా సి నీ మాత్రలు', '30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)', 'వలసలభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము!', 'శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాశల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. ఆశ్చర్యము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, క్విక్కులు, పాచ్యములు, శిరస్సు (వేళ్లు, అడ్డలు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు నెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల బౌద్ధగమగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరునామా:— (1078) ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా. చుండుకునూనె సినా 1-కి 0-6-0 అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - భొంబాయి.

తీర్మానము అంగీకరింపబడినది. పాఠశాల ఉపయోగము నిమిత్తము 20 రాటములు మంజూరు చేయవలసినదని అధ్యక్షులు కోరిరి. రాటముపేరు ఎన్నియైతేక పూర్వమే ముద్రపరచరావుగాదు లేచి 'రాటములు ఎందుకు పనికిరావు. నివృత్తియోజనముని' ఒకశేక వేసి చప్పన మర్చివీడ చరిత్రపడిరి. అంతట బాలురువడికినమాలు చిలపల సభ్యులయెదుట ప్రవర్తించబడినవి. అనిమాచి 'ఇది పిల్లలువడికినవని ఎవరైనా వేర్వేగిలరా? శేష సవాలుచేశాను' నని ముద్రపరచుగాదు సవాలుచేసిరి. అధ్యక్షులు

సమస్తముగా 'నిజవర్తి'ను తెలిసికొనకుండా మాట్లాడవద్దని చెబిరి. తుదకు 20 రౌలుములు మంజూరు చేయబడినవి.

జాబురజనాభా తనిఖీదారుగా ఉన్న ఒకరిని వృత్తివిద్యావ్యవస్థానిగా ఉంచిరి. జీతముయిచ్చుట, ఆయన ఆ పని, యాసని చెందు చేయకుండా ఉండుట ఎక్కువగా ఆశ్చర్యము చేసినది. చివరకు ఆయనకు వృత్తివిద్యలు చేర్చుటకు మాత్రమే యేర్పాటు చేసిరి.

శ్రీ గరికిపల్లి కోటయ్య దేవరగారి నిర్వాహణ దినోత్సవము

డిసెంబరు 21:-

శ్రీ గరికిపల్లి కోటయ్య దేవరగారు సంగీతవిద్యాభివృద్ధి కు ప్రాంతమును ఎక్కువగా కృషి సలిపినవారిలో నొకరై యున్నారని గరికిపల్లియందు వున్న శ్రీ కోటాన ఈశ్వర సామయ్యయ్యను పొందిరి. వారి శిష్యులగు మేలము మాపుర ముందు మాత్రమేగాక ఆంధ్రదేశమంతటను వ్యాపించి యు న్నారని చెప్పవచ్చును. సంగీతము, సన్నాయి శిఖిమై విస్తృతి లొనికివచ్చుతే కోటయ్యదేవరగారు స్వయంకృషిగ గాన భివృద్ధి పునరుద్ధరించి శిష్యబృందమును చేర్చి ఆర్యసంప్రదాయా నుసారముగ ఉచితముగ విద్యగలపి కృత్యమైరి. అట్టి గురు వర్యుని ఆరాధనను శిష్యబృందమునకు అవశ్యక రవ్యమున ప్రే యోదాయకమునై యున్నది.

ఈనెల 18-12-25 నుండి ఆయన దినములు ఆరా ధనోత్సవములు శిష్యబృందముచే జరుపుదురున్నవి. తక్కిన యమున బ్రహ్మశ్రీ పెద్ది సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి వారజాసి బల రామయ్యగార్లు, శ్రీపువ్వుల హనుమానుగారు మొదలయినవారు సభలు జరిపి తమగానవిద్యాప్రావీణ్యము గనపరచిరి. ఇం కను శ్రీ పురుషులు, కొందరును భజనశ్రీలును తమ కృతజ్ఞ తను జాతులకై ఉత్సవములందు పాల్గొని యుండిరి. శ్రీగురువు గారి శిష్యులు భజనశాస్త్రములతోను, మంగళవాద్యములతోను ఉత్తీర్ణులైనది. అందు చేత్యవారికల వృత్తము ఏర్పాటు చేయబడును కాబారు.

పాఠులు ఈ ఉత్సవములకు తగినప్రాశ్నాహ మొసం గెదరుగాక యని కోరెనము.

దొంగభయము

దొంగిల దొంగతనములు హెచ్చుచున్నది. కొద్దిరోజు లలోనే నాలుగైదుచోట్ల దొంగతనములు జరిగినట్లు వినుచు న్నాము. ఈవిషయమై పోలీసువారు తగుప్రతిరోధముగల దుగాక యని కోరుచున్నాము.

ఆరోగ్యశాఖాధైర్యము మేజరు రెస్సెలుగారిరాక మా ముఖ్యనిపిపాలిటిని జిల్లా ఆఫీసును పరీక్షించుటకుగా ను డైరెక్టరుగారు మాపురమునకు 19 తేదీన వచ్చి కత్తెరుగారి చే ఆహ్వానింపబడి వారిలో బసచేసిరి. వచ్చినరోజున జిల్లా ఆఫీ సును తనిఖీచేసిరి. జిల్లా హెల్తు ఆఫీసరు తురగా లక్ష్మీవారాయణ గారు హెల్తు ఇన్స్పెక్టరు అందఱు హాజరుగా ఉండిరి. ముఖ్య నాడుదయమున జిల్లా వైద్యాధికారి చెయ్యన్న గార్లతోడై యుగారు పట్టణము చూచుటకు బయలుదేరిరి. మద్రాసు కా షీఫోర్సులు, చూచిరి. మామూలువలె గాక బల్లలు నేల పరిశు ద్రముగా కడిగి ఉంచిరి. అచటినుండి చేపలబారు మాంసదుకా నాలుగు చూచి కబేలుకు చెదలిరి.

సాయంత్రము బోటుపికారు వెళ్లినట్లు తెలియ చున్నది.

నేటి ఉదయము జిల్లా హెల్తు ఇన్స్పెక్టర్ కష్టవిష్టర ముల విచారించి హితబోధ గావించిరి.

ప్రజాసంఘ డిప్యూటీషక్

పిమ్మట 11-30 గంటలకు ప్రజాసంఘముచే యేర్పాటు చేయబడిన డిప్యూటీషక్ మ. రా. శ్రీ దినవహి హనుమంత రావు గారు, వి. వి. క. శు బ్రహ్మణ్యం గారు, కృత్తివం టిలక్ష్మీనారాయణ గారు, తురగా వరసిం హారావుగారు, బోసం పయిడయ్య నాయకుగారు డైరెక్టరుగారితో పట్టణాలోగ్యమును గూర్చి చర్చించిరి. డిప్యూటీషక్ వా గులైన దినవహి హనుమంతరావుగారు పట్టణముయొక్క ప్రస్తుత అసాలోగ్యస్థితిలో ఆరోగ్యాధికారి యొక్క మిక్కిలి అవగతమియు, ఆరోగ్యపక్ష పాదని యితర ఉద్యోగిచేతిలో యీశాఖ ఉండుట సమంజసము కాదనియు చెప్పిరి.

మార్చిటు ప్రత్యేకముగా ఒకటి ఉండుట అవసరమని చెప్పిరి. అందునిమిత్తమై ప్లానులు తయారుచేసి గవర్న మెంటుకు పంపబడినవి చెయ్యన్నగారు చెప్పిరి.

పట్టణములో కొన్ని ప్లాన్లు గల ఉక్తో పని చేయించ బడుచున్నవనియు అందున్న ముఖ్యప్రక్కల నివసించు వారలకు చాలాభాగములకు చున్నదనియు, కౌన్సిల్ సహితము పనిచేయు చున్నవనియు హనుమంతరావుగారు చెప్పిరి.

డైరెక్టరు:- శ్రీ సెన్యులో కావలసిన మరతులన్ని ఉ న్నవనియు వానిని ఆములులో పెట్టకపోయిన మోడల్ లోపముని చెప్పిరి.

హను:- జిల్లావైద్యాధికారి పట్టణాలోగ్యమును పరి శీలించుట చేయవగును.

డైరెక్టరు:- అవును. అట్లే చేసెదరు.

అధ్య:- నీటిపనియేర్పాటు పూర్తి అయ్యెనుకను ఆ రోగ్యాధికారివిషయము తలపెట్టుటకు మాకు అవకాశము లేదు.

హను:- 185-10-175 స్కేలులో కార్యదర్శి యే ర్పాటు చేయగలిగినవ్యయ అలోగ్యాధికారిని నియమించుటకు సాము లేకపోదు.

చెయ్యన్న:- సెక్రటరీకి, ఆరోగ్యాధికారి నియామక మునకు సంబంధములేదు. అది వైస్ చెయ్యన్న పదవితో సం బంధించినది.

వి. వి. క. శు:- ముఖ్యనిపిపల చట్టములో లక్షరూ పాయలకుపైగా ఆదాయము వచ్చుమునిపిపాలిటిని ఆరోగ్యా ధికారి నియమించునట్లు చేయవచ్చును గదా!

డైరెక్టరు:- అవును.

పిమ్మట, పాకీదొడ్ల యేర్పాటును గూర్చి విషయము ఉ డుట, ముగురునీటిపారుదల మొదలయిన విషయములు తెలి యజేయబడినవి. తామసర్వాధలము గవర్న మెంటు ఉ క్తరపు ప్రకారమే అమలుపెడినది చెయ్యన్నగారు చెప్పిరి.

మాంసమును వెటర్నరీ డైరెక్టరుచే పరీక్ష చేయించుట ముంచిదని అంగీకరించబడినది. మలమును తీసికొని పోవుబండ్లు శాలకక్రమంగా ఉన్నవి.

ఈ పురమును వానకాలములో చూచిన ఎక్కువభాగా ఉండునని సుబ్రహ్మణ్యముగారు చెప్పిరి.

పిమ్మట డిప్యూటీషక్ వారి కోరికపై చాలలో ఉన్న తల్లపు ప్రదేశమును, ప్రక్కన ఉన్న డ్రెయిను తామసర్వాధ లము, చాటరు పక్కనొడ్డు మొదలైనవి చూచిరి.

డిప్యూటీషక్ వారు తాము చెప్పవలసినవిని సంగతుల ను, చూపించదలచిన స్థలములను ముందుగా బాగాచర్చించి నిర్ణ యించుకొనుట అవసరము.

నేటి సాయంత్రము రైలులో డైరెక్టరుగారు మద్రాసు వెళ్లిరి.

జిల్లావైద్యాధికారి కెవ్రెక్ సుబ్బరాయ, కుమార స్వామిశర్మ గారు

మా జిల్లా వైద్యాధికారి కెవ్రెక్ పిల్లె గారు సెలవుపొడ వెనలి పోవలసి వచ్చినందుకు మిక్కిలి విచారించు చున్నాము. మాపురమందలి పెద్దఆస్పత్రి చాల సంవత్సరముల నుండి ప్రజలను ఎక్కువగా ఆర్జించుటలేదు. కాని శ్రీ పిల్లెగా రు వచ్చినపిదపవారు దయాద్రోహ్యుడయ్యును నేపావర తిం డ్రులును నగుటచే కొంచెము కొంచెము ప్రజామోదమును బడ యుటకు ప్రారంభించెను. వారు అనుదినము ఆస్పత్రియందలి ప్రతిరోగిని స్వయముగ పరీక్షించెదరు. వారికష్టనిశ్చరముల వి చారించి వీలై సంతకము వారి అభివృద్ధుల తీర్పులకు యత్నిం చెదరు. ఇట్టి ఆదరముతోను ప్రేమతోను గొప్పకొలదు లెంచక నేపతయనారు అడుగు. వీరు చిన్ననాట నుండి బ్రహ్మచారా నలంబకులగుటవారి సచ్చలమునకు కారణమై యుండనోవు. శ్రీ పిల్లెగారికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్యభాగ్యములు ప్రసాదిం చి అనంతతపానవసేవానితులుగ జేయుగాక యని ప్రార్థించెద ము వారి స్థానమున శ్రీకృష్ణకోతి వెంటటరుజారావు వి. ఎం. యస్ గారు వైద్యాధికారిగా వచ్చియుండిరి.

శ్రీమదారావుగారు ఆస్పత్రిని ప్రజామోదమును బడ యు సంధగా తమ కార్యదీక్ష చే చేసెదరుగాక యని కోరుచు న్నాము.

నీసా 1-కి కు సు మ వి. వి. చార్జి ర్వు 2-0-0 చేరు.

ఈమందు గనేరియా అను వెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్యారమునుండి వెలువడు ప్రావమును మూ త్రము విడుచునవ్వడు గలుగు మరుకుపోటు, మొదలగు బాధ లను వెంటనే నిలిపివేయును. శ్రీమకు గలుగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును. 1766

ఆనందకుటీరము, 13, వై రాగిమతం వీధి, 1172 మదరాసు.

వంగోలు

(నవ్వకీయవిలేఖరి)

దాసుపేట

1-7-1925 తేదీన జరిగిన బహిరంగసభలో మునిసి పాలిటివారిచే నూతనముగా నిర్మించబడుచున్న పేటను దేశ బంధు చి త్తరంజన్ దాసుగారి జ్ఞాపకార్థము "దాసుపేట" అని పేరివేయవలయునని తీర్మానముచేసిన విషయమై యిదివరకు లేఖలో వ్రాసి యుంటిని. అగుకలలు గడిచిన తర్వాత నేటికి మా చేర్చుకొనారు ఆతీర్మానమునకు బాబా బాసంగిరి. మైసభ వంగోలు పురములోని అన్నికలకలవారికిని, అన్ని కక్షల వారికిని పరియైన ప్రాతినిధ్యము వహించియుండలే దనియు, ఆకారణమున వై తీర్మానమును కాకాసిబసభలో ప్రవేశజెల్ల జాలవనియు వ్రాయుట చూడ విచిత్రముగానున్నది. ఇంతకన్న సత్యమార్మైన విషయము మరియొకటుండదు. ఏలయన ఇదివల నాంగయిదు సంవత్సరములలో మాపురము నందు యితర జయప్రదముగ ఎప్పుడును బహిరంగసభ జరుగ లేదని చెప్ప సాహసించుచున్నాను. దేశబాంధవునియందు గల ప్రేమాతిక యముచే అన్ని సంఘములవారును సహజేమై ఏకగ్రీవముగా చే సిన తీర్మానమును ఇల్లు ప్రోపిత్తుచుట మాచెర్చుకొనారి సంక చితభావమును వెల్లడి జేయుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయమునందు ఇట్లు తిరస్కారభావము నహించుట మిక్కిలి శోచనీయము. ఈవిషయమై మాపురపాలక సంఘసభ్యులును, పురజనులును పరియైన ఆందోళనచేసి కాన్సెట్ సభలో యాతీర్మానమును చ ర్చకు తెప్పించి నెగ్గించి పారి ప్రతిష్ఠను కాపాడుకొందురని హెచ్చరించుచున్నాము.

తాలూకాలో

5-12-25 తేదీన సహజేమై ప్రత్యేకసభలో మాతా లూకాబోర్డువారు రాజోపు సంవత్సరమునకు ప్రాథమిక విద్యా ఆదాయవ్యయపట్టికను ఆమోదించిరి. మరియు తాలూకాలో చెలువు, గుంటలు, బాగుజేసి నీటి వనతులు గలుగజేయుటకును బావులకల్పించుటకును రు 10,000 లు శాంక్షణజేసిరి. ఈర వ్యయలో యొక్కవభాగము పంచముల ఉపయోగార్థము బా వులు కల్పించెదరని తలంచుచున్నాము.

ఆరోగ్యవారము

మాపురమందు ఆరోగ్యవారము జరుపుటకు శ్రీమ్రయ త్నములు జరుగుచున్నవి. ఈసంవత్సరము ఏర్పాటులలో ఆరో గ్యప్రదర్శన మొకటి విశేషము. ఆరోగ్యప్రచారమునకు యీప్రదర్శనము చాల సహాయకారియగునని నమ్ముచున్నాము. మునిసిపాలిటివారు శాంక్షణ చేసిన నూరురూపాయలు ఆరో గ్యవారము జయప్రదముగ కొనసాగించుటకు బాత్తుగా చాలదని మాఅభిప్రాయము.

నాటకప్రదర్శనములు

ఈనెల 12 తేదీ మోతేవారి శ్రీ రామవిలాససభవారు యిచ్చుట "జహ్వోబాయి" మరీయొకసారి ప్రదర్శించిరి. అందు నిరుపమానప్రజ్ఞ వెల్లడించిన స్థానం నరసింహారావుగారికి పురజ నులతరపున బ్రహ్మశ్రీ కురుగంటి రామశాస్త్రిగారు ఒక సువ ర్ణపతక మొసంగిరి. ఈనెల 18 తే దిన శ్రీయత ముంజాలూరి శృంగారాచార్యులు ప్రతాపరుద్రీయనాటకమున యంగంధరపా త్రనుధరించి తమ సహజప్రతిభను వెల్లడించిరి. శ్రీయత కృ ణ్ణారావుగారు వారి ఆసమాన నాట్యకళలనుచేతను, అపూర్వ భావ ప్రదర్శనాప్రజ్ఞచేతను, ప్రేక్షకులను ద్రమింపజేసిరి. ఇట్టి సుప్రసిద్ధనటులు మాపురమునందు విచ్చేయుటచే యిచ్చుట నా టక ప్రదర్శనములయందు గొప్ప ఉత్సాహము జనించినది.

బెజవాడలో హిందీ నేర్పుకొనుట

బెజవాడ గ్రామములోని శ్రీధ్రమరాం బా మ స్తే శ్వ రాంధ్ర గ్రంథాలయమునందు ప్రతిరోజు సాయంత్రం 5-30ల నుండి 6-30 ల వరకు హిందీ నేర్పుచుచున్నది. నేర్పుకొనదలచు వారి కిది మంచితరుణము. ఉచితముగాను త్వరలో నేర్పుకొన గల నూతన పద్ధతులతోను నేర్పుబడుచున్నది. ఈ తరుణమును పొగొట్టుకొనక భాషాభిమానులగు సమ ప్రజలును రాష్ట్ర భాషయగు హిందీ- హిందూస్థాని భాషను తప్పక నేర్పుకొని భాష నభివృద్ధిపరచగల రని కోరుచున్నాము.

సోము దుర్గయ్యగారు

కార్యదర్శి.

అమలాపురం తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాల కృతీయ మహాజనసభ తాళేలంక గ్రామములో 13-12-25 సచిరం తేదీని రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగావైన మ.రా.శ్రీ పోకల గోవిందరావునాయకుగారి అధిపత్యకూర్తించ జయప్రద ముగా జరిగినది.

బందరు మ్యూనిసిపాలిటీ

విద్యాశాఖ పరిపాలన 1924-25

పరిపాలనా నివేదికలో ఆయాశాఖలకు సంబంధించిన ఆదాయవ్యయముల సాకాంతము తెలియజేయు స్టేటుమెంటు ప్రకటింపబడుచున్నది. దీని వివరములు ఆదాయవ్యయముల తప్పిళ్లు కొన్ని తెలియజేసినగాని అట్టేటుమెంటు అర్థము కావాలను. ఈ అభిప్రాయమునే సభ్యులు కనబరచుచున్నారు. నివేదికలోని లెక్కలను పరిశీలించుటకు ఉపసభ్యులు నేర్పరచబడినదిగా సభ్యులలో నొకరు తీర్మానము పంపియున్నారు.

ప్రాథమిక విద్యాపాఠశాలలు

విద్యాశాఖ ద్వారములు: నిర్బంధించి ప్రారంభవిద్య ప్రారంభించి యిది రెండవసంవత్సరము. ఈ సూత్రవిధానము ఎట్లు పని చేసినది గమనించు తగియున్నది. పాఠశాలకు వెళ్లలేని పిల్లలను గల బాలుర జనాభా తయారుచేయబడినది. ఈ సందర్భమున పలు కుబ్జిగల గృహస్థుల సానుభూతిని సంపాదించుటకు, బాలుర 'సంరక్షకుల సంఘము' (పేరంటు అసోసియేషన్ లు కూడ స్థాపించబడిన అని అభ్యుత్థులు వ్రాయుచున్నారు. ప్రభుత్వమున జాతుర జనాభా తీసికొనుటకు ఉపాధ్యాయులనే యేర్పాటుచేసినారు. ఇప్పుడు ఆపద్ధతి తొలగించినారా? సంరక్షణ సంఘముల నేర్పరచుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినటుల విని యున్నాముగాని యేర్పాటు అయినటుల యెరుగము.

పట్టణముందలి ప్రారంభ విద్యావ్యాప్తమునకు తగినన్ని విద్యాలయములు లభ్యమని యీక్రింది లెక్కవలన విశదముకాగలవు.

బాలుర పాఠశాలలు	బాలికల పాఠశాలలు
మ్యూనిసిపలు 22	8
ఎయిడెడ్ 14	9
అకా-ఎయిడెడ్ 4	లేవు
సెకండరీ పాఠశాలలోనివి 5	లేవు
మ్యూనిసిపల్ రాత్రిపాఠశాల 4	"
రాత్రిపాఠశాలలు ఎయిడెడ్ 8	"
" అకా-ఎయిడెడ్ 1	"

మొత్తం 58 12

ఈ పట్టణము మొత్తముమీద బాలురకు విద్యగలవైనవి 58 శాతములకు 12 పాఠశాలలు గలవు. చదువుకొను బాలురసంఖ్య 3392, బాలికలసంఖ్య 150 అయి ఉన్నది. 44వేలు జనాభాగల పట్టణములో పైవివరములట్టి చదువుకొను బాలబాలికల సంఖ్య ఒక మోస్తరుగా ఉన్నదని చెప్పవచ్చును.

ప్రాథమిక పాఠశాలలో చదువుకొను బాలురసంఖ్య 3149. బాలుర జనాభానుబట్టి ఇంకను 513 మంది బాలురు పాఠశాలలో చేరనివాడు గలరని విశదమగుచున్నది. గతసంవత్సరముకంటె యీవత్సరము 150 బాలురు అధికముగ పాఠశాలలో చేర్చబడినారు.

మ్యూనిసిపలు ప్రాథమిక పాఠశాలలు

బాలురపాఠశాలలు 26 విద్యార్థులసంఖ్య 1607 నుండి 1893 వరకు ఈవత్సరము పెరిగినది. పాఠశాలకు పిల్లలకు ఒంటి పూటబడులను పెట్టి పాఠశాలకు వారిని ఆకర్షించుటకు ప్రయత్నములు అలాచేసినా ఉన్నవి. ప్రస్తుతమున్న విద్యార్థుల సంఖ్య అభివృద్ధి చూపనలయున్నది. విద్యలేకయున్న 513 బాలురను పాఠశాలలో చేర్చింపుటకు ప్రయత్నముజేయబడును. హాజరు 68 0/0 శాతము ఉన్నది. అకాడెమిక్ కమిటీవారు 4 పర్యాయములు సభలు జరిపినారు. 3 సార్లు కొరంకాక సభలు జరుపలేదు. ఆకమిటీవారు 57 సభ్యులను మేజిస్ట్రేటు యెదుట దాఖలుచేసినారు. 11 ప్రాసిక్యూషన్లుకు ఉత్తరువులైనవి. పాఠశాలలో వృత్తివిద్యలు అనగా మాలవడుకుట, నవారు నేయుట, చాపలట్లుట, తోలపని నేర్పబడుచున్నవి. బాలికా పాఠశాలలో నూలునడకుటమొదలై గాక కుట్టుతని సంగీతము నేర్పబడుచున్నది. అని నివేదికయందు గలదు. గతసంవత్సరము కంటె 1924-25లో వారి యావత్సంఖ్యుండి నహాయముతోను ప్రాసిక్యూషన్ అధికారముతోను తమ 22 పాఠశాలలలో అధికముగా చేర్చిన బాలురసంఖ్య 85 మాత్రమే గమనించదగియున్నది. ఈలేఖప్రకారము పనిచేసేయెడల మిగిలిన 513 గురు మ్యూనిసిపాలిటీలలోనే చేరవలసి వచ్చేయెడల 6 సంవత్సరములపట్టును ఈలోపుగ కొంతమంది పిల్లలు చదువుకొనుటకు కూడ తప్పిపోవచ్చును. ఒంటిపూట బడులు పెట్టుటకు వట్టుము ననుసరించిగాని, రూపునుబట్టిగాని ఆవశ్యాకము కలదా? యని శంకయును. అట్టిపాఠశాలలు మాత్రము అనవరము అనవరముగ విద్యావట్టుమును తీలపై వేసికొనుటవల్ల నిజమైన విద్యావ్యాప్తమునకే ప్రతిబంధకము కలుగుచున్నది.

ఉపాధ్యాయులవర్గము

మ్యూనిసిపలు పాఠశాలలలో మొత్తం 81 మంది ఉపాధ్యాయులు గలరు. అందులు ప్రెయినింగు అయినవారే. వారి వేతనము లభిస్తోంది చేయుచున్నయను కవున్సిలులో ఒక్కటికంటె ఎక్కువకాదు వర్తకు వచ్చినది. అందుకొంత యావత్సరము పట్టుకుంటే ప్రత్యేకము చేయవలసింది ఉన్నది. ఒకసంవత్సరము సాక్షాత్తుకు సహాయముతో ఒక సూపరిండెంటు పాఠశాలలను తనిఖీచేయుచున్నాడు. జనాభా నిమిత్తము వీరికి ఒక అసిస్టెంటును యిచ్చినారు.

ఉపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధి విషయములో జరిగిన ఆకముములు గత ఏప్రిల్ నెలలో జరిగిన బడ్జెటు చర్చ సందర్భమున వెల్లడియైనవి. పాఠశాల పత్రంలో చదివయేయుండురు. మొదట 1000 రూ. యేర్పాటుచేసి బాలాజిరావుగారి ఉపపాదనపై దానిని రద్దుచేసి బిల్డింగుమొత్తములో కలిసి విద్యాశాఖ బడ్జెటు ప్యానుచేసినారు. ఇప్పుడు అభ్యుత్థులు బడ్జెటులో ప్రత్యేకమొత్తము యేర్పాటుచేసినా మని వ్రాయుట వింతగా నున్నది. బహుశః వీరి ఏర్పాటును గవర్నమెంటువారుగాని, విద్యాసంఘమువారుగాని ఆశీర్వించి సవరణ చేయించి యుండవచ్చును. గత సెప్టెంబరు నెలలో జరిగిన కాన్ఫరెన్సులో విద్యాశాఖ గుమాస్తాభివృద్ధి విద్యానిధినుండి ఖర్చుపెట్టవలసినదిగా ప్రభుత్వమువాడు అభిప్రాయమిచ్చినటుల తెలియుచున్నది. ఇది చాల అన్యాయము.

విద్యానిధి:—

విద్యాపన్నుపన్ను మొత్తమునకు సరియగు గవర్నమెంటు గ్రాంటు, నిర్బంధమునకు పూర్వము మ్యూనిసిపాలిటీ ఖర్చుపెట్టుచున్నసొమ్ము, అప్పుకు గవర్నమెంటు యిచ్చుచున్న గ్రాంటు ఈనాలుగు మొత్తములు కలిసి విద్యానిధి యగుచున్నది. నిర్బంధచట్టమునకు పూర్వము మ్యూనిసిపాలిటీ రూ. 18000 న్ను గవర్నమెంటు 4620 రూ. న్ను ఖర్చుపెట్టుచుండెడి. కాని యీసంవత్సరం గవర్నమెంటు 4620 రూ. జనులు రూ. 276 మాత్రమే యిచ్చినారు. మిగత 1344 రూ. విషయమై తగాదాపెట్టగా సొమ్ము ఉన్నప్పుడు అలాచించెద మని చెప్పినారు.

(ఒకపౌరుడు)

ఆంధ్రరంజనీ

2484

ప్రతి దశమియందును ప్రచురించబడు పక్షపత్రిక ఇందు, నీతి, మత, ధర్మవాణిజ్య, నార్తా, సారస్వత, రాజకీయ, హాస్య, విశోదాది సమస్త విషయములను ప్రచురించబడుచుండును. సంవత్సరం చందా 1-12-0. ఆంధ్రులందరు చందాదారులై పోషింప ప్రార్థించుచున్నాము. మాదిరి యుచితము. గ్రంథాలయములు తమ విలాసమును తెలియజేసియో యుచితము పంపెదము. మేనేజరు, ఆంధ్రరంజనీ, నెల్లూరు.

ఆంధ్రనైషధ సారము

నెల రు 0-12-0

శ్రీనాథుని నైషధము ననుసరించి వచనరూపమున వ్రాయబడినది

సుగుణమణి 2301

మనోహరమగు చక్కని నవల నెల రు 0-8-0

పాండరిక మాహాత్మ్యము

పాండరంగమాహాత్మ్యంతర్గతము నెల ,, 0-8-0

గ్రంథములోకెట్టు 1-8-0 పోస్టుచార్జీలు ప్రత్యేకము.

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈశుని, (నంటూరుజిల్లా)

చేంబరేను

శూలనొప్పి, అతిసార

నివారిణి 133

ఇది చాల ముఖ్యము

అహారము జీర్ణము కాక

పుటవలనను, దురు నీరును త్రా

గుటచేతను లేక గాలి, శీతోష్ణ

స్థితి తటాలు మని మారుటవల

నను పై వ్యాధులువచ్చును. ప్ర

తియింటను, ప్రతిప్రయాణికుని

సంచినందును, నెలవులకు బయ

టి పూరికిపోవువారి ప్రతిపై

యందును తప్పక చేంబరేను

శూలనొప్పి, అతిసార నివారిణి

యుండవలెను. గృహమునందు

ప్రయాణములందు అకస్మాత్తు

గా గలుగు వ్యాధులకు వాడతగి

దివ్యావధము. ప్రతిచోటను విక్రయమునకు దొరకును.

ఆయుర్వేదావధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు 3-0-0

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు.2. భస్మప్రకాశిక రు.1.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2045

(ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, జవాహర్)

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుత శాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధికెక్కిన వస్తువులే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శరీరములకు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదట్లకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతియే గాక ఇది చర్మమును కుభ్రముగా నుంచి మెదడునకు చలదనమును కలిగించి మఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె శ్రీమంతులకు, పురుషులకు, పిల్లలకు గ్రహసాదము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్న పురి ప్రదర్శనములోను, డిస్టామా ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్న పురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను బహు

మతిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ షన్. 3 బుడ్డు ధర 2-10-0. ఇప్పుడు 0-12-0 ఎక్స్ షన్. వై కామినియా నూనె ప్రతిన రక్షనివద్దను, పట్టణములయందును, పత్తెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలొయేట్లెట్లను-ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జామ్నామనీడు, హంబాయి అని వ్రాసిన మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోదిల్ బహారు అత్తరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది.

ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును.

కొన్ని ముక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద చల్లినయెడల కమనీయమైన

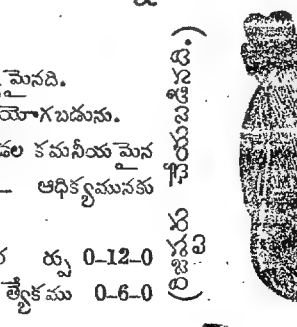
సువాసన అన్నిదేశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు

కలకత్తా ప్రదర్శనములో బంగారుపతకమును బడసెను.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 గ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ షింగ్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జామ్నామనీడు, భాంబాయి.

నానాన్యాయవివరణ

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

రెండవ ప్రకరణము

బాల్యదశ

నాతిండి రాజస్థాన సంఘసభ్యుడుగా నుండగోరి పోవలెననుండి రాజకోటకు వెళ్లినది నాకు ఏడేండ్ల వయసుండవచ్చును. రాజకోటలో నన్నొక ప్రాథమిక పాఠశాలలో ప్రవేశపెట్టిరి. అచటి ఉపాధ్యాయుల కేర్లు మున్నగు విషయములు నాకు బాగుగా జ్ఞాపకమున్నవి. నాచదువునుగూర్చి వ్రాయదగిన దేదియును లేదు. తెలివితేటలు సామాన్యము. ఆపాఠశాల నుండి మాధ్యమిక పాఠశాలకును (సబ్బర్ని) ఆటనుండి ఉన్నత పాఠశాలకును (హైస్కూలు) వెళ్లితిని. నేను విద్యార్థిగా నున్న ప్రమాదాడ ఎన్నడును ఉపాధ్యాయులతోగాని లోడివిద్యార్థులతోగాని అభిమానులు చెప్పియుండలేదు. నాకు బిడిమును చాల మెచ్చుగానుండెను గాన నేను ఎవరితోను జత కలియువాడనుగాను. బకికికెళ్లవము, తప్పిలే పాఠములు చదువుకోవడము తప్ప మరి యేమోకిని పోయేవాడనుగాను. ఉదయమున సరిగా గంట కొట్టేసరికి పాఠశాలలో హాజరు మరల సాయంకాలము గంటకొట్టేసరికి ఇంటికి తరుగు, రోజూ అంతే నాపద్ధతి. ఎవరైనా పలకరిస్తారేమో అని నేనింటికి పరుగుజేయవాడనుగాని మెల్లిగా నడిచేవాడనేగాను. ఎవరైనా నన్ను పోరాడేము చేస్తారేమో అని నాకది యొక భయముగూడా యుండేది.

ఉన్నత పాఠశాలలో మొదటి సంవత్సరములోనే పాఠశాలల యింత స్వేచ్ఛ గల బాలుర పాఠశాలను పరీక్ష చేయుటకు వచ్చెను. విడుదలయి వెళ్లినందున పరీక్షకు వ్రాయమనెను. వారిలో "కెటిలు" అనేది ఒకమాట. నేను దానిని తప్పుగా వ్రాయమనెను. ఉపాధ్యాయుడు నాప్రక్కను నిలువబడి చూచి కాలి బూజు జోడుకొనతో నాకు నైగచేయసాగెను. నేను ధానిని గ్రహించలేదు. ప్రక్కనున్న విద్యార్థి వ్రాసినదానిని చూచి నాకు తెలియవ్రాయమని ఉపాధ్యాయుడు నైగచేయమన్నాడని గ్రహించి బాబునతెలివి తెలివి నాకు లేదు. ఉపాధ్యాయుడు పరీక్షించుచున్నాడని మాత్రమే నేను తలచితిని. నేను తప్ప తక్కిన బాలురందరను అన్నిమాటలను తప్పులేమండ వ్రాసిరి. తరువాత ఉపాధ్యాయుడు నాను పట్టముగా చెప్పెనుగాని ఇంకొకరు వ్రాసినదానిని చూచి వ్రాయమనెనని నాకు వచ్చలేదు. ఉపాధ్యాయు డిటుల దుర్బోధచేసెను నాకాతని యందు గౌరవము తగ్గలేదు. తరువాత మరొకరిని లోపములు గూడ

తెలియవచ్చినను నాకాతని పట్ల మామూలు గౌరవమే యుండెను. ఏలననగా పెద్దవాండ్రు ఆజ్ఞాప్రకారము నడుచుకొనుట మాత్రమే నాకు తెలియునుగాని వారి లోపములను కనిపెట్టుట నాకు తెలియదు.

ఆరోజులలో పాఠశాల పుస్తకములను తప్ప యితర గ్రంథములను చదువుట నాకు యిష్టముగా నుండెడిదికాదు. నేను ఉపాధ్యాయుని మోసము చేయుచున్నానని తలచి ఉపాధ్యాయుడు నన్ను మందలించుట నాకసలే యిష్టములేదు గాన పాఠశాలను మాత్రము చదువుచుండెడి వాడనుగాని వాని యందును శ్రద్ధకలిగి వ కాదు. పాఠపుస్తకములనే సరిగా చదువనివాడను ఇతర పుస్తకములను చదువ గలుగుదును? ఇటుల నుండగా శిష్యునితత్వభక్తి నాటకము అను పుస్తకము నాకంట బడినది. దానిని మారెండి కొనెను. దానినిమాత్రము బహుశ్రద్ధగా చదివితిని. ఆరోజులలోనే ఊళ్ళవెంట తిరుగుచూ బొమ్మలు చూపెంచెడి వినోదులు మా యింటికి వచ్చి కొన్ని బొమ్మలను చూపించిరి. వృద్ధులును ఆంధ్రులు నగు తలదండ్రులను కావడో డెరిముకప్రక్కను కూర్చుండబెట్టుకొని తీర్థయాత్ర నిమిత్తము శిర్యణుడు మోసుకొనిపోవు చున్నటుల ఒక పటమును గూడ వారు చూపించిరి. ఆనాటకమును అపటమును నావన నులో బాగుగా నాటుకొనెను. శిర్యణుడు చనిపోగా తలదండ్రులు ఏక్కిన ఏక్కిపాట నాకు మరుపురాకుండ నుండెను. ఆ పాటను నేను జంత్రిము (కన్నర్ని శా) వివాద వాయిదించితిని. ఆ జంత్రిమును నాకెండి నాకు కొని యిచ్చెను.

ఒక నాటకపదజము వారు మాయూరిలో హరిశ్చంద్ర నాటకము నాడిరి. ఆనాటకమును చూచుటకు మాతంకి అను వతించినందున నేను వెళ్లిచూచితిని. అది నాచిత్తము నత్యధిక ముగా నాకర్షించినది. దానిని ఎన్నిసార్లును చూచినను నాకు తృప్తి కలుగదుగాని ప్రతిసారియును పెద్దవాండ్రు పోనిచ్చే దరా? నాలో నేన నే క సా రు లు హ రి శ్చం ద్ర నేమము న భి న యిం చి యే యుందును. అందరును హరి శ్చంద్రునివలె నేల సత్యవ్రతులు కాగూడదు? అను ద్రశ్న నిరంతరము నాకు కలుగుచునే యుండెను. హరిశ్చంద్రచరిత్ర నిజముగా జరిగినదను నమ్మకము నాకపుడు పూర్తిగా కలిగినది. నేను గూడ ఎన్నికష్టములు కలిగినను అబద్ధమాడగూడదను దృఢభిప్రాయముగూడ నాకపుడే కలిగినది. హరిశ్చంద్రుని కష్టములను తలచుకొని తరుచుగా నే నేడ్చుచుండువాడను. ఇప్పుడు ఆలోచించగా హరిశ్చంద్ర చరిత్ర కవిసృష్టియే యెయ్యండునని లోచుచున్నదిగాని బాల్యమునందుమాత్ర మట్టి సంజీయమే కలుగలేదు. హరిశ్చంద్ర నాటకమును క్రాంత నాటకమును నేడు చనివినను గూడ నాకుటలే దుఃఖము రాకమానదు. (నింగు యిండియా 17-1225)

ప్రకటన

2512

యిందు మూలముగా యల్లు వారలకు

తెలియచేయునది ఏమనగా

గోదావరికిల్లా అమలాపురం తాలూకా ముక్కావల కాపురములు బమ్మ నారాయణమూర్తిగారి కుమారు వల్లయ్యకు తల్లి అయ్యిరామరత్నము భార్య అయ్యి వెంకటరత్నముగార్ల తరపున గుమాస్తా ఆకెళ్ల వెంకట సోమయాజులు సకలజనులకు చెలియచేయునది ఏమనగా సదరు రామరత్నము వెంకటరత్నము గార్ల పేరున ది 25-11-1925 సెలీరం లేదీని సదరు వల్లయ్యకు వుండునున్న చర సీర రూపకమైన యావధాన్తిని కెటిల్ మెంటు దప్రావేజ వ్రాయించి రిజిస్టరు చేయించి యిచ్చినాడు గనుక యింతటనుంచి సదరు ఆస్తిపైని రుణములు వగైరాలు యవరై నా యిచ్చినయడల సదరు రామరత్నము వెంకటరత్నముగార్లను జైందుచేయ నేరపు.

గుమాస్తా ఆకెళ్ల వెంకట సోమయాజులవారు.

గ్రాండులాటరీ

సదరులాటరీ ది 1-1-26 సెలీరం లేదీని తగుమతుల యెదుట కలుపబడును. టికెట్టులు అమ్మినవారు అమ్మి సంతవరకు సదరు దూప్టికేట్టును సామున్న ది 25 డిశంబరు 25 సెం-రం లేదీలోపున యాదిగనవ అడ్డెనుకు, పంపగోరదును. అమ్మగం చేయక నిలయున్నయెడల సదరు జుక్కులు టికెట్ చేయకోరవము. 251

విలాసము:— యస్. సూర్యనారాయణ, గ్రాండులాటరీ హోము, పోస్టు నిడువనోలు, శిశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము

2460

దీనిని నేవించినవో మాత్రముతో కలిసిపోయెడి శుక్లమును నిలుపును. పలుచబడిన పీర్వమును గట్టిపరచి రతిలో ఆతి శీఘరేతస్థలన వపుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహ పుష్టి, కీర్త్యుష్టి, కాంతి, బలము, రతిదార్ద్రము, ఇంద్రియ పుష్టి, మొదడునకు బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడుమందు తమాలా ప్యాంకింగ ఖర్బులతో రు 3-7-0. పి.ఆర్. మెడికల్ హోల్, రామచంద్రపురం(గోదావరి)

స్వ దేశ సంస్థాపనమునకు సహాయపడుడు

ఐదు సంవత్సరములు జయప్రదముగ గడచియున్నవి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్కు సీలిమి టెడ్

భీషగత్త డాక్టరు ఆ.లక్ష్మీవతి, బి.ఎ.ఎం.బి.సి.ఎం. గారిచే స్థాపింపబడి

కొలంబోమొదలు హరిద్వారమువరకు అనేకచోట్ల మొదటితరగతి

బంగారు పతకములను సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నది.

బౌద్ధనిర్మాణపద్ధతులయందు హెచ్చుగ అభివృద్ధిజేయవలసిన

కార్యక్రమము ప్రారంభించియున్నాము

1 వాటారూ. 10 మాత్రమే. దరఖాస్తుఫారములు, క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

ఏ జెంటు కావలెను.

చూసేజరు: 19, హార్మిస్రోడ్డు, మెంటురోడ్డు, మద్రాస్. దరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఆంధ్ర ఇన్ సూరెస్ కంపెనీ, (లిమిటెడ్) మచిలీపట్నం.

మేనేజింగు డైరెక్టర్ డాక్టరు కె. అహోబిలరావుగారు

కార్యదర్శి:-

యర్రమల్లి మంగయ్యగారు

గ మ ని ం పు డు

ప్రీమియములు తక్కువ. మితవ్యము, ప్రధాన కార్యాలయము

మీ చూపులోనున్నది. సుప్రసిద్ధనాయకులు డైరెక్టరుగానున్నారు.

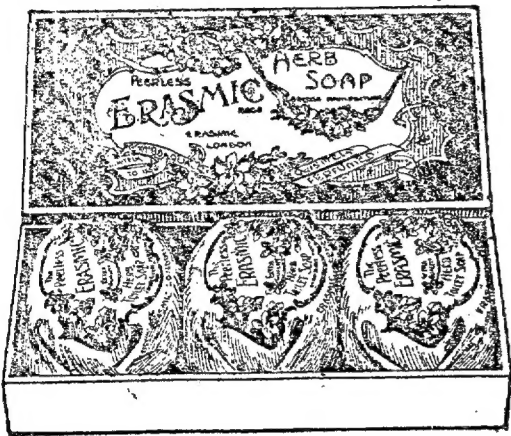
భీమాపని కుకుగా జరుగుచున్నది. అన్ని ప్రాంతములనుంచి యేజుంట్లు కావస్తున్నవి.

వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను.

2414

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరుకును.

2039

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే

లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఏ. వి. యస్. ఏ. యం. బి. గారి

అమృతామృతకైలము

విద్యాధి అనున యోచనాపరమము మిక్కిలి ఉపయోగకారి, మరియు చక్కమనకును, మెదతనకును మంచిబలుకును, శత్రువులకు చలవను, చెల్లెలులకు పుట్టును, కాంతి కలుగజేయును. దీనివలన తలపోట్లు, మంటలు, బంటిరలకోళ్లు, కన్నీరుకారుట, పుగులుకట్టట, శరీరతాపము నివారణమగును. వెల సీసా 1-కి రూ 1 0 0

దీనితో దంతధావన జేసినయెడల దంతములనుండి రక్తము కారుట, చిగుళ్లవాపు, నిర్మూలము చేసి ఇతరవ్యాధులను రాకుండ చేయును.

వెల డబ్బి 1-కి రూ. 0 4 0

చెడిపోయిన రక్తమును శుభ్రపరచును మరియు చీడ, తామర, మేహపాదలు, నోటిత్రాతలను, నిర్మూలము చేయును.

వెల సీసా 1-కి రూ. 3 0 0

జేనకువేలు విక్రయము, సీరై పోయిన పిర్యము గట్టిపరచును. మాత్రముతోగాని, నిద్రలోగాని పోపు పిర్యన్నలనును నిలపును. నపుంసకత్వము పోగొట్టి యౌవనవంతునిగచేయును.

సీసా 1-కి 21 మాత్రలు రూ. 1 4 0

దొరుకు విలాసము:-

(1268)

(2)

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

పాపాబాపు 287, మదరాసు. అన్నిచోట్ల ఏజంట్లుకావలెను.

సుఖభోగిమాత్రలు

20 మాత్రలుగల డబ్బి 1-కి వెల రూ 1-0-0.

కొడుకు సహమేహములకు ఈమాత్రలు బాగుగ పనిజేయును. బిటిన లినుచు పుండుపడినచోట తెలమును రాయవలయును. ఇవిరక్తకుట్టి మేహకారక జాడ్యములకుగూడఉపయోగించును.

రోమహరి డబ్బి 1-కి రూ 0-8-0

ఈభస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుదు. మంటయుండదు. రోములు రాలిపోవును. అమృతాంజనం డిపో, మధరాసు - బొంబాయి.

ఇతర దేశములలో సంస్కృత భాష

బాపాను ప్రభువరు ఉపన్యాసము

టోక్యోలో ఓరియంటల్ విశ్వవిద్యాలయము ప్రభువరుగారు బుద్ధునిగారు నిన్నును సంస్కృత కళాశాలయందు “ఇతర దేశములలో సంస్కృత భాషను” గూర్చి ఉపన్యాసించిరి. గా|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. గా|| వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, వహోజహోపాధ్యాయ మువ్వశాస్త్రిగారు మున్నగువారలు వచ్చిరి.

ఉపన్యాసమును కాలేజివారికి వందనము లర్పించి తాను టోక్యోలో ప్రాచీనవిద్యా విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యాయుడనియు, 25 ఏండ్లు జాపాలో గడవెననియు చెప్పెను. ప్రారంభమున పశ్చిమదేశములకు ప్రార్థనలకు సంపర్కము కలిగిన చరిత్రను చెప్పి దాని ఫలితముగానే పశ్చిమదేశములలో నేటికి సంస్కృతము కృషి జేయబడుచున్నదని. ప్రార్థనలలో చీవా బాపాను తొక వంతుగను, ఇండియా, తత్సమివముననున్న దీపు లొక వంతుగనున్నది. ఈ రెంటియందు సంస్కృత భాష పెంపొందుచుండెను. సంస్కృత నాగరికతగల జావా ఇండియాలకు సంపర్కముండెను. జావాదీపము అగ్నిపర్వతాగ్రము లోన గుమంటచే సంస్కృతసాహిత్యగ్రంథములు నిలువయుండుటయొక్క భవయ్యెను. ఎంతవరకొచ్చిందనను అసలు వ్రాతరచుట గాన రావు. ఒక్కొక్కతూరి వాతావరణమును పుట్టె మిగిలియున్న వ్రాతప్రతులకు తిరిగిరాని సంగ్రహపరచుటలో పూర్వవ్రాత యందు మార్పులు సంభవించెను. జావాలో మహమ్మదీయులు గలరు. వారిసాహిత్యముగూడ కొంతవరకు సంస్కృతవిజ్ఞానమునే బెల్లించుచున్నది. ఇచ్చటనున్న సంస్కృతగ్రంథములలో శ్లోకములు జావాగ్రంథములలో గలవు. అచ్చట నాటకకళలో పెక్కు ఇండియాదేశీయతమును పురాణగాథలను బెల్లించిన. జపానీయులుగూడ సంస్కృతమును నేర్చుకొని ఉత్సాహపడుచుందురు. సంస్కృత కళాశాలను స్థాపించుచున్నారు.

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

నేను యీసభ కాహ్వానింపబడినపుడు నాకర్హతగలవా యని సందేహపడితిని. మరియు సంస్కృతభాష కీర్తయాధి కృతగలదాయని యోచించియుంటిని. కాని ఉపన్యాసకుడు డెల్విన్ విషయములు వైద్యుని జ్యోతిషములపై పనిజేసినది. ఈమధ్య జరిగిన వివాదములను బట్టి ఒకవిషయము ముఖ్యముగ జెప్పవలసియున్నది. సంస్కృత విజ్ఞానము స్వల్పమైనదియు, నిర్లక్ష్యమైనదియు, నీచమైనది గాదు. ఎక్కడునువికారస్థియు సహనముగలది. సంస్కృతవిజ్ఞాన మనగ నూత్నస్వరూపిణి జాచుటగాదనియు, నాగరికతను జౌద్యమును పెంపొందించునదియు ప్రభువరుగారు చెలిపిన దాని బట్టి బోధపడగలదు. ప్రపంచ విజ్ఞాన మంతయు పెంపొందుటకు భారత, ప్రార్థనల విజ్ఞానములే మూలకారణము. ఇండియా యొక్క నాగరికతయే అరేబియా స్పెయిను ద్వారా అమెరికాయందు జ్వలించెను. వారను హేస్టింగ్స్ కొందరు సంస్కృత పండితులను జాగ్రత్త జేసి ప్రోత్సహించెను. నాటినుండి, జర్మనీ, ఫ్రెంచి, రషియా, అమెరికాల కృషివలన ఇండియాదేశ విజ్ఞానమే ప్రపంచవంత టను వ్యాపించుచుండెను. భారతదేశ వేదాంతము సంస్కృతవిజ్ఞానమునకు కొరతలేదనియు, వికాల భాషముగలదనియు, సర్వవ్యాపకముగ నుండుట కవకాశముగలదనియు విమర్శకులు గుర్తించెదరుగాక.

సంస్కృతమునకుజాతిభేదములకు సంబంధముగలదని పొరబాటుబడుచుండును. సంస్కృత విజ్ఞానమునకు జాతిభేదముల పట్టింపులేదు. మొన్న జరిగిన మహాయుద్ధానంతరముగూడ ప్రపంచములో నింకను ఆధ్యాత్మికచింత నిలవియున్న దని కారణమేమి? భావమంతయు ప్రార్థనలలో ఉద్భవించిన దగుటయే. జాతి యనగానేమి? ఇంతిందింప బడుచుండిన బ్రాహ్మణు డెవడు? జీవనోపాధికి అందరితో పోటీదగువాడుగాదు. మోక్షసాధన కై సర్వము త్యజించువాడు. బ్రాహ్మవిజ్ఞానము, సంస్కృత విజ్ఞానము, భౌతికవిషయములను మించిన ఆధ్యాత్మికొన్న త్యమును సంపాదించున దని తెలిసికొనవలెను.

అని చెప్పి పిమ్మట ఉపన్యాసకు డిర్వి విషయములు చెల్లినందుకు అభినందించి తమకు తమజాతిని పెంపొందించిన ప్రాచీనవిజ్ఞానము నశ్రద్ధజేయరా దని హెచ్చరించిరి.

విరచితబండ్

2034) పలవనిపిర్యము గట్టిపరచియూత్రములోనున్నప్పుడును పిర్యవస్థనునుచున్న తక్షణం నిలిపివేయును. వారలలో ముదిమిని నపుంసకత్వమును పోగొట్టి నూతన యౌవనం కల్గి, యింద్రియ పటుత్వ మిచ్చును. అజీర్ణము బంటినొప్పులు కార్లతీత రూపు మాపును. లండను, సిలోను విదేశములందు గూడ మంచిపేరు పొందిన సిద్ధావధం. 1 సీసా రూ-3-0-0. అశేక్తులై నిరాశులైనవారికివైపులకు తెలము రూ 5-0-0. తపాలాఖర్చు 0-0-0 అమృతరత్నాకరము 45, బందరుపేధి మృదాన్

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం దినంబరు 23-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

దని నూలు బా 1-8 రు 45 0 0 మొదలు 56 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలిని ,, వ 48 గలరు	14 0 0	15 0 0
నెల్లూరిని ,, డిటా	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 184 బస్తా 1-8	8 12 0	9 0 0
మవ్వలు ,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205	18 8 0	18 8 0
నెనగలు ,, డిటా	18 0 0	14 0 0
పెసలు ,, డిటా	18 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా	15 8 0	17 0 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మవ్వలనూనె బా 1-8	150 0 0	152 0 0
నెంజ్యు బా 1-8	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా 1-8	58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	54 0 0	56 0 0
వేరు నెనగనూనెగానగబా 1-8 రు 112 మినుకొనూనె	110 0 0	
అముదము బా 1-8	104 0 0	106 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-8	90 0 0	95 0 0
కూరకసుపు ,,	55 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరిప)బా 1-8	140 0 0	145 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలమందు మణుగు 1-8 రు 45,70		
కాళవా నీపాయకట్టు	50,55	
ఔలుము బా 1-8	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-8	60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం బా 1-8	81 0 0	86 0 0
మగం	88 0 0	42 0 0
మిండు	84 0 0	55 0 0

6. లోహములు

నండి 100 కులంకు	72 0 0	78 12 0
బంగారము, కులము 1-8	21 4 0	21 8 0
నవరము 1-8		18 5 9
ఇత్తడి బా 1-8	252 0 0	260 0 0
రాగ డిటా	278 0 0	279 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పోగి గలది	80 0 0	80 4 0

7. దూది

కోండావెన్నుబాదవ 1-8	86 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	215 0 0	

8. నూలు

మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8	5 8 0	
పుట్టూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8	7 4 0	
నూళ్లయేనుగ నెం 20	8 14 0	
నెం 20 తెన్ని సింహం యాకె	9 4 0	
నెం 22 ,,	9 12 7	
నెం 12 1/2 తెన్ని చక్కెర	7 10 6	
నెం 14 1/2 ,,	7 14 6	
నెం 12 1/2 అలైన్సు	7 2 0	
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణుడు	7 4 0	

The Madras Races 1925-26.

చెన్నపురి పందెములు Notice.

విశేషపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుప పబడిన ప్రకారం స్థావర్థులుగారు మార్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు

మొదటిదినము 2452

26-12-25 తేది శనివారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

- 15 నిమిషములకు

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సంల నుండి నేను లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలను తయారుచేయుచున్నాను. ప్రతి సంలము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆరరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, వలయానేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాలో నన్ను చాలా ప్రీతిచేయుచున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆరరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు) వంటిపేర్లు, బాలెంతలు, పదము వాని, ముసలివారు, వారు పిరవనేల పుస్త మనవతోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తకీలములు, సకలజ్వరములు, మాంషము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, కీర్ణించిన భేదము, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసము, పల్లెనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకల్లాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపాపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుడించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకవేలు గలవు. ఒకడభా నాలో నన్ను చాలా ప్రీతిచేసిన వారు మరెవ్వరు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-8 ధర 0-4-0. పొట్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పొట్టుఖర్చుతో రు. 1-8 0. 12 బుడ్లు రు. 3-18-0. 25 బుడ్లు రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ వివరములను నన్ను వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదవైద్య పాఠ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల మైనారు.

వీచిడ్డ ఈ ప్రకారముగా ఆట్లాడగలదా?

ప్రతిదినము వినునక క్యాకరుట్ట బాననిచ్చిన మీ చిడ్డకూడ ఇదే ప్రకారము ఆట్లాడగలదు. చిడ్డలు పెరుగుటకు ప్రచురు అంతటను వైద్యశిఖామము దీని విధానముచేయుచున్నార. మాంసకండ్లములను అక్కర్చుక ముగా వృద్ధిచేయును. మాడుపానుల మాంసము భుజించుటచే గలుగు మాంసకండ్లము ఒకపాను క్యాకరుట్టను భుజించుటచే గలుగును. చిడ్డలకు ఇది చాలయ్యుమైనది. ఇది విక్రీలి పురుగుగాన, రుచికరముగాన యుండును. కులభ ముగా జీర్ణచును. దేహమునకు ఉష్ణముచేయదు.

Quaker Oats

క్వాకర్ టాట్లు చేతి తాకబడుటలేదు

వైరెక్సు

మలేరియా, ఇతర జ్వరములను

ఒకటి-టియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే వైరెక్సుకి లెక్కపెట్టు

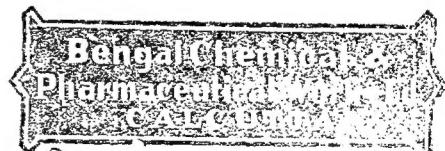
ట వీలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇందేమియు రహస్యములేదు

దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడ్డి 1 కి రు 0-13-0 మాత్రమే

వి. పి. ఖర్చులతో సహా రు 1-4-0.

1591

"హెచ్.ఎస్.మహేశ్వరీ వాయిస్" గ్రామఫోనులు

ధర రు 75 లుతకు హెచ్చుధరలలో గలవు. తెలుగు, అరవము, సంస్కృతము, కన్నడము, హిందూస్తాని మొదలగు భాషలలోను, ఇతరభాషలలోను రికార్డులు ఎప్పుడును మానవ సిద్ధముగా నున్నవి.

వ్రాసిన క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

Homer & Co,

175 Broadway, Madras.

2335

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మమోహనపార్తునీ, బెజవాడ

1258

(2198)

నమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

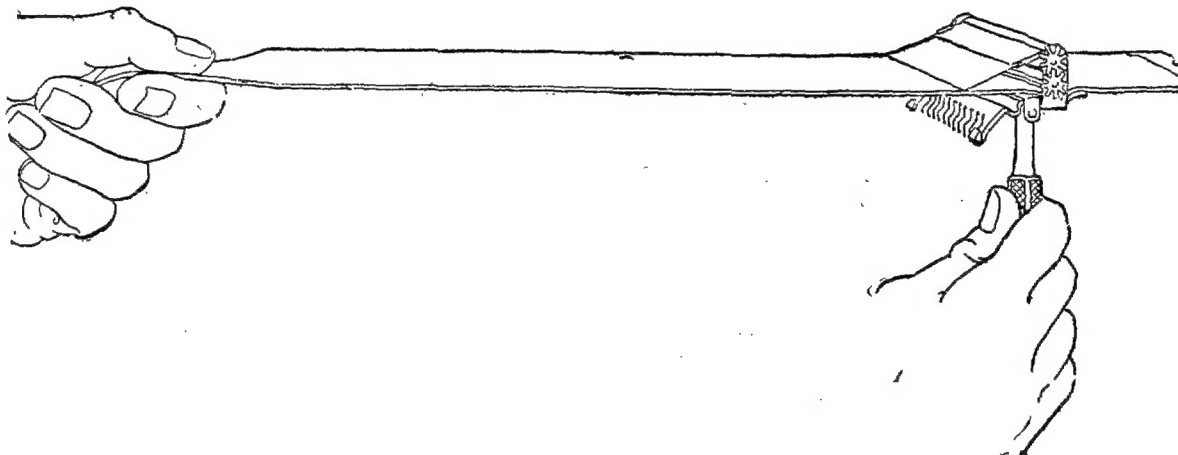
ఔకటమాత్ర!

కాచరాముల తమ్ము

1 గంటకు సుఖము!

విదేశములలో గూడ పే రొందినది. 20 సంవత్సరములనుండి యున్న ఈ నష్టమును నివారించినది. ఎంత బలహీనమైన కుక్క మైనను వెంటనే సంసారము నుండి గెలుపును.
మాత్రములో, నిద్రలో పోవు వీర్యమును 5 దినము లలో నిలుపును. మధ్యనపుంసకులు, వృద్ధులు, నరముల బలహీనులు 20 దినములలో గొప్ప శక్తిని పొందుదురు.
పూతగా గూడ పనికివచ్చును. 20 మాత్రము సీసా ర్వు 2-0-0. ఆద్రుసు:—అమృతాంజనము, నెం. 1, ఏలోరు. (కృష్ణాజిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

1676

అచ్చమైన “వేలటు” మంగలిక త్రిని రు 2-12-0 లకు వచ్చునని ఎప్పుడైననూ తలంచితవా?

ప్రపంచమందంతటను పేరొందిన మా ఘనతగల “వేలటు” మంగలిక త్రిని గరించి వినియుండవు గదా! దీని కత్తి అంచులుండు తరహా వరిపి యితరములైనవాటికి లేవు. కాని ధరలవలన మీరు చాల భయపడియుందురు.

కాని ప్రతివారికి తగినట్లుగా మా “వేలటు” మంగలిక త్రిని ర్వు 2-12-0 లకు మాత్రమే యిచ్చుచున్నాము.

ఇంత శృంగారమైనటువంటిన్ని, యింత పదునైన కత్తి అంచులతోనూ, యింత యుపాయమునమర్చిన తోలుపట్టుతోనన్నూ యున్న మా కత్తితో, యీ నవనాగరికత తీవరములకంటె బాగుగా చేసుకొనగలరు.

“VALET”
Auto-Stop
Safety Razor

అందమైన వెట్టెలో
దీనిని పట్టాలోను
బ్రేడులోను,
అమర్చబడినది.
ర్వు 2-12-0

యింగ్లండులో
తయారైనది.